

HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM

Nyírmeggyes Község Önkormányzata

2018-2023

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	14
Célok	16
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	17
1. Jogszabályi háttér bemutatása	17
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	20
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	22
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	54
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	86
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	90
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	96
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	101
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	103
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	104
1. A HEP IT részletei	105
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	105
A beavatkozások megvalósítói	109
Jövőképünk	111
Az intézkedési területek részletes kifejtése	112
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	137
3. Megvalósítás	145
A megvalósítás előkészítése.....	145
A megvalósítás folyamata	145
Monitoring és visszacsatolás	147
Nyilvánosság.....	147
Érvényesülés, módosítás	148
4. Elfogadás módja és dátuma	150

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Nyírmeggyes Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja és folytatása a **28/2013.(VII.12.)** sz. határozattal elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Program dokumentumnak.

Nyírmeggyes, ahhoz, hogy 2018-tól is hatékonyan, illetve még hatékonyabban tudja működtetni az intézményhálózatát, ellátni az önkormányzati kötelező feladatokat és lehetőség szerint az önként vállalt feladatok és a fejlesztések terén is tudjon előre lépni, ismételten szükséges a feladatok felülvizsgálata, valamint a mutatószámok változása függvényében sort kell keríteni a kötelező és önként vállalt feladatainak átgondolt fejlesztésére, átalakítására.

A település bemutatása

Megközelíthetősége:

Nyírmeggyes Szabolcs – Szatmár – Bereg megye szatmári részén, a Délkelet-Nyírségben található település. Megyeszékhelyüinktől, Nyíregyházától mintegy 51 km-re, a megye 2. legnagyobb városától, Mátészalkától 5 km-re fekszik. Megközelíthető a 471-es úton, érinti a Nyíregyháza – Mátészalka vasútvonal, ez kedvezően befolyásolja a lakosság foglalkoztatási helyzetét. Mivel a munkalehetőségek helyben – a környező kistelepülésekhez hasonlóan – minimálisak. Ennek következtében sok család küzd megélhetési gondokkal.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Története:

Őseink a honfoglalás idejében elkerülték a magasabb fekvésű, erdővel borított, homokos talajú térségeket, leginkább a folyók egykori árteréből kiemelkedő hátakat, valamint az AnarcsNyírkarász, Buj-Nyíregyháza-Érpatak-Geszteréd irányú földsvot, és a Nyíregyházától Apagy, Nagykálló, Balkány felé elterülő vonulatokat ülték meg. Az egyik ilyen honfoglaló Kaplony nemzetség a Kraszna és Szamos mellékén telepedett meg, tőlük származott a Károlyi, Vetési, Bagosi, Csomaközi család. A Semjén vagy Balog nemzetség ősi szállásai a Szamos két partján voltak, utódaik előbb Lőkös, később Kállay néven szerepeltek. Szintén a Szamos vidéke adott otthont a Kölcsey nemzetségnek, amelyből a Kende és a Kölcsey család ágazott ki, valamint a Gutkeled nemzetségnek is, amelyből a Báthori, Várdai család eredt. A Káta nemzetség a Kraszna mentén telepedett meg, tőlük származtak a Csaholyiak, Surányiak és Vasváriak.

A község V. István király 1272. augusztus 3-án kelt oklevelében tűnik fel Hetény határjárásánál Medyes néven. Szent László fennmaradt kultusza miatt királyi telepítésűnek vélik a falut. Oklevél 1297-ben említi először, de akkor már kialakult faluként.

1300-ban földesura Topokai. A XIV. század elején a Tövisiek Közép-Szolnokból származó családjának birtokában volt a település.

1337-ben az idevaló Tövissedi István fia pereskedik a Kaplony nembeli Nagymihályiakkal a területért. 1340. decemberében a falu egyharmadába-bírság címén (40 márka) - a pernyertes Csaholyi Péter fiát, Jánost iktatta be a váradi káptalan, bár Tövissedi Istvánt fia: János, Lőrinc és Miklós eltiltották a kérdéses birtokrész átengedésétől. Tiltakozásuk azonban eredménytelen maradt, sőt még a saját birtokrészüket is elpusztította a szomszédos birtokos: Kántor Bereck.

1348-ban, mint a Tövisei nemesek birtokát, Kántor Bereck pusztította, így a hajdani Medgyes nevét később Medgyesteleke néven leheljük fel, ami a település elpusztult állapotára utal, így már csak telekhelynek nevezték.

1352-ben I Lajos Királynak jelentette Szatmár megye előjárója, hogy Meggyestelken Kántor Bereck hevesen támadta a Nagysemjéni István fiának jobbágysait. Nem véletlen tehát, hogy a települést 1354-ben már csak telekhelynek nevezték, 1358-ban pedig kifejezetten lakatlannak.

Egy **1357. évi** oklevél szerint Ruszkával, Martonival és Hodásszal volt határos. Utóbbi év augusztusában Hetény 4 Nevét 1381-ben Megyes alakban találjuk.

1383-ban Tövised Jakab birtokolja, akinek magvaszakadtával a Csaholyiakra szállott s övék volt a család kihaltáig. Később ez a birtokrész - egy 1383-ban kelt oklevél szerint - a Kállayak kezére került, akik egy részét be is népesítették. 1384-ben Kállay Istvánnak ezen birtokán a szomszédos Radalf urai: a Macsolai Nyilasok hatalmaskodtak. Ugyancsak ez időben sikerült Tövissedi Jakab mester diáknak iktatóparancsot szereznie Meggyesnek az Abaházával szomszédos azon részére, amely 1340-től a Csaholyiak birtokában volt. A Csaholyiak ellentmondása miatt azonban a kialakult peres eljárásban csak 1390. augusztus 31-én hoztak végítéletet, elrendelve Tövissedi Jakab mester diák beiktatását a kérdéses birtokrészbe. Alig néhány év múltán, 1392. január 14-én, Tövissedi Jakab a kiskorú fia: Péter nevében is átengedte Meggyest és a szomszédos Tárkány nevű öröklött birtokait a határaikon belül fekvő Tuzokos, Eperjes és Cserepes tartozékaikkal együtt-155 budai dénármárkáért- Kállay István unokáinak és Csaholyi Sebestyén fiainak.

1408-ban Csaholyi László a meggyesi részirtokait zálogba adta Vay Pálnak, akit a birtokba be is iktattak.

1410 körül a Kállayak részbirtoka már Kállay István fia: Meggyesi Zsigmond öröklött birtoka volt. Az bizonyos, hogy 1413-ban még egy szent Andrásnak emelt templomáról létezik említés.

1429. májusában Csaholyi István fiai: János és László nyertek új adományt Zsigmond királytól Meggyesre, de az egykori birtoktest továbbra is a Kállay és Csaholyi családok tulajdona maradt. 1429-ben Megyes utragne alakban találjuk.

1434. áprilisában az elhalt Meggyesi Zsigmond és felesége hagyatékán osztoztak utódaik és örököseik, ekkor említik a falu Szent László király tiszteletére emelt templomát és István nevű plébánosát.

1436-ban vajai Vay Pál kapta meg felét.

1471. szeptemberében a Báthoryak feldúlták Csaholyi Pál meggyesi birtokát, s a javait Bátorba hurcolták.

1477-ben a Bélteki Drágffyak szerezték meg itt Csaholyi Mátyus fia, István részeit.

1513-ban az elhalt Csaholyi Bertalan özvegye, Anna asszony vonakodott visszaadni férje egykori meggyesi részbirtokát.

1514-ben meghirdetett keresztes hadba számosan vonultak a térség falvaiból, mezővárosaiból.

1520-ban -leányági örökösként- Derzsi Lászlóné Buthkay Keszegh Erzsébet szerzett benne a Csaholyiaktól részeket. A hatalmas Drágfi Gáspár pártfogása alatt a reformáció már 1527-től kezdve nagyon elterjedt volt vármegyénkben s a többek között a községünkben birtokos. Sulyok, Irinyi, és Zeraycsaládoknak is hívei közé számíthatta - joggal lehet következtetni, a XVI. század második felében már református volt a lakosság.

1546-ban Peökry Pál birtokolta egy részét. Volt ez azon Peökry Lajosnak Báthori Erzsébettől született fia, aki mivel Ferdinánd Királyt illetlenül tsufolta, Gréczben és Insprukban két esztendeifogságban tartatott 1547-ben Csaholyi Somát és Katalint iktatták itt birtokba.

1549-ben Brebiri Melyth Györgyné Csaholyi Anna követelte a másik Csaholyi-ágtól elhalt apja birtokainak okiratait. A XVI. Században földesurak benne a Báthoryak is. A XVII. században Meggyes urai gyakran változtak. Új birtokosként feltűnik Anarcsy György, 1659-ben Kapy Katalin. Jelenleg a nyírmeggyesi egyház történetéről 1666-ból és 1673-ból kelt kontraktuális levél s a megmaradt kisebbik harang ezzel az inscriptiával: "Sum furu in glorian Dei Ao 1687" árulkodik. Az egyház adatai az 1666. évig vezetnek vissza az ekkori prédikátor Dobrai Mihály volt. A II. Rákóczi Ferenc által elrendelt 1703 pünkösdjétől 1705 január 1-ig tartó összeírásból kitűnik, hogy meggyes 2 hétig pusztán állott az összeírás alkalmával, csupán 6 gazda lakott benne.

1742-ben restaurálják a templomot, két évvel később 1744-ben pedig másik harangot öntetnek a kisebbik mellé. Az 1766 évi tűzvész, amely egy villámcsapás következménye volt, elpusztította a község templomát és a parókiát is.

1783-ban 18 nemes és 6 adózó férfiúból megalakul az első presbitérium. A XVIII. században a gróf Teleki, Irinyi, Ujhelyi, Korda, Bay, Sulyok, Varga, Kovács és a Szatmári, Bence családok szerezték meg. Már Nyír-Meggyes néven írt róla Fényes Elek az 1851-ben kiadott Geographiai szótárában: "Szép erdeje volt, jóféle lapály és homokos határa búzát, rozsot, kukoricát bőven termett, 1433- an lakták."

Szatmár vármegye 1908. évi monográfiájában kisközséggént szerepel 335 házzal, 1737 lakossal, 4092 hold határral és 12 tanyával. Akkori urai Ilosvay Aladár és Bálint, özv. Vály Jánosné, Nemesóthi Szabó Antalné voltak. A község 1786-ból származó pecsétje jól tükrözi, hogy az emberek fő megélhetési formája már ebben az időszakban is a mezőgazdaság volt. A zárt pecsétmező alján stilizált föld, belőle kinövő lombos fával, fölötte az évszám: 1786. A fa bal oldalán alul görögdinnye, fölötte sárgadinnye,

a jobb oldalon egy kéve búza. Tisza László, Kálmán és Lajos 1866-ban, még a birtok elkülönözés (jobbágyfelszabadítás lezárása) teljes befejezése előtt, felosztották egymás között a tiszai uradalmat, amit 1866. október 21-én Geszten írtak alá. A továbbiakban rögzítették a fiú és leányágot egyaránt érintő örökösödés alá eső birtokrészeket is, ide tartozott Nyírmeggyes is tizennégyezer forint becsült értékkel.

A rendszerváltás előtti években Nyírmeggyes aktív keresőképes lakossága a közeli városban Mátészalkán, illetve a Petőfi Mezőgazdasági Termelőszövetkezetben dolgozott.

Mátészalka a környék központja, a környékbeli falvakra gyakorolt vonzáskörzete hatalmas volt, hiszen nagyon sok vállalat működött ott, pl: Magyar Optikai Művek – MOM, Ipari és Szerelvénygyártó Gépgyár – ISG, Budapesti Finom Kötött áru Gyár – BFK, ERDÉRT, ZÖLDÉRT. Bútorgyár, Mezőgép, Tejipar, Kenyérgyár. Ezek a vállalatok „bejárós”, alul iskolázott embereket foglalkoztattak.

A rendszerváltás után Nyírmeggyes község gazdasági élete súlyos válságba került, mivel a Termelőszövetkezet megszűnt, valamint a részei felbomlottak (varroda, kertészet, sertés telep, cipősarok készítő üzem, csirkenevelő telep). A környéken található gyárak, üzemek csődbe mentek, s az ott dolgozókat elbocsátották. A munkanélküliség óriási magasságokba emelkedett.

A munkanélküliség következtében nagy szociális feszültségek alakultak ki. Az óriási munkanélküliség magyarázható az alacsony iskolai végzettséggel, a pályakezdő fiatalok magas számával, a közhasznú illetve közmunka programok hiányával.

A 90-es évek közepén lassú stabilizálódás, szerény mértékű fejlődés kezdődött. A korábban kizárólag csak szovjet piacra termelő Konzervgyár piacot váltott, ez által talpon tudott maradni. A varrodának új, olasz tulajdonosa lett, aki új gépi technikával modern termelési módot tudott tanítani a felvett dolgozóknak.

Azonban a Petőfi Mezőgazdasági Termelőszövetkezet többi része a kertészet, a csirkenevelő telep, a sertés telep privatizálása nem volt sikeres.

A Mátészalkán található régi gyárak egy része például a MOM Zrt. 2 új német tulajdonost kapott, így átalakult - jelentős része – CARL ZEISS-é, és BUCHMAN-á.

A bútor gyárt, az Erdértet, a Tejipart, a Kenyérgyárat sikeresen privatizálták, így ha lassan is, de elkezdődtek fejlődni.

Az új gyárak a ZEISS, BUCHMANN, VEGA, és a Mátészalkán gombaszerűen kinőtt új bevásárló központok új munkahelyeket biztosítottak a munkavállalók részére. Lassan a munkanélküliség kezdett mérséklődni térségünkben ez által Nyírmeggyesen is.

Földrajzi adottságok:

A Délkelet-Nyírség kistáj jellemzően 20-25 m magasra emelkedik ki a Tiszántúl síkjából, felszínét az észak-keleti Kárpátokból lefutó folyók hordaléka, valamint a szél alakította ki a pleisztocén földtörténeti korban. A település 37%-ban futóhomokkal fedett, homokbuckákkal tagolt hordaléksíkság. A futóhomok mellett humuszos homok, kovárányos barna erdőtalaj és réti talaj a jellemző. Éghajlatát tekintve a mérsékelt meleg és a mérsékelt hűvös éghajlati öv határán terül el. A mérsékelt éghajlat mellett magas a napsütéses órák száma (1980-1990), a középhőmérséklet 9,5-9,7 °C, az évi

csapadékösszeg 590-610 mm között alakul. Az uralkodó szélirány az É-i és ÉK-i, de gyakori a DK-i szél is. Az éghajlat a nem túl víz- és hőigényes kultúráknak kedvez, elterjedt a rozs és vöröshere. A futóhomok kiterjedtsége elég magas, 37 %, ezért az erdősítési programokban gondolni kell az erdőterületek bővítésére. Jellemző természetes erdőtársulások csak foltokban maradtak meg, elsősorban a vizenyős, művelésre nem alkalmas területeken. Erre az élőhelyre jellemző társulás a nyírláp és a fűzláp. A Nyírség potenciális erdőtársulása, a gyöngyvirágos tölgyes ma már nem található meg a település területén. Erdőinek jelentős részét akácok alkotják, kisebb területen pedig nemes nyárok, tölgyesek, fenyőfélék találhatóak. A nyílt társulások között homokpuszta-rétek is megfigyelhetők, jellemző a tőzegeper, sások előfordulása.

Nyírmeggyes település örökségei:

Nyírmeggyes legjelentősebb építészeti értéke, a középkori eredetű református templom, mely műemléki védelem alatt áll. A településen a református egyház

története 1527-ben kezdődött: akkor kezdett terjedni a reformáció a környéken. A késő gótikus templom a XIV. században épült. A tornyon téglából készült a sisak, ami a környéken igen szokatlan. Az épület hozzávetőlegesen keletelt, egyenesen záródó hajója téglalap

alaprajzú, nyugaton egy nyolcszögletű harangtoronnyal, délen két toldalék építménnyel rendelkező kontyolt nyeregtetős épület. Bejáratai egy déli előtérből, illetve a nyugati torony tengelyében nyílnak. A hajó párkánymagasságától nyolcszögletű torony földszintjén oldalanként 2-2 támpillér keretezte egyenesen záródó bejárati ajtó, felette félköríves ablak. A körbefutó fő párkány felett páros oldalanként 1-1 félköríves ablak nyílik. Fél órapárcánya felett falazott kő gúlasisak. A hajó háromszögű oromzattal kapcsolódik a toronyhoz, sarkain támpillérekkel, míg déli oldalához egy félnyeregtetős karzatfeljáró toldaléképület, illetve egy háromszögű oromzatos előtér, lizénás keretezésű falmezőben nyíló bejárattal. Közöttük neogótikus rézsűs, könyöklős ablakok nyílnak. Egyenesen záródó végén 3 támpillér között 2 félköríves ablak. Északi falán 2 neogótikus ablak nyílik. Kontyolt nyeregtetején fémlemezborítás található.

A művelődési ház és a Községháza között áll a római katolikus egyházhoz tartozó Szentháromság templom, melynek kertjében egy fa harangláb is található. A templom ékes díszé Nyírmeggyes főterének.

I. és II. világháborús emlékművek

A település központjában két emlékmű áll. Az első világháborús emlékmű a református és katolikus templom között látható. A második világháborús emlékmű szobrászati alkotás nélküli, a református templom mellett található.

Arany János szobor és emléktábla

Az egyik legismertebb és leghíresebb írónk nevét viseli a helyi művelődési ház és az általános iskola épülete is. A művelődési ház névadóját, Arany Jánost Varga Tamás szobrász mintázta meg. Az életnagyságú, bronzból készült művet az épület elé, a rózsakert közepében helyezték el, 1999-ben. Az író arcképes emléktáblája az iskola bejárata mellett található.

Jóság szimbóluma

2012-ben avatták fel az Arany János Általános Iskola udvarán Grigoriy Pototsky orosz szobrászművész alkotását, mely a Jóság szimbóluma nevet viseli. A pitypang a művész szerint egy légiés virág, mely a jóságot jelképezi. Egy hosszú szárú, virágot megjelenítő szobrot láthatunk, ahol a virágot nyitott tenyerek formálják, rajtuk tágra nyílt szemekkel. A szobrász így vélekedik koncepciójáról.: „A nyitott tenyerek a Földet formázzák. Amíg jók vagyunk, addig óvjuk a Földet. Ha nem leszünk ilyenek, akkor a Föld eltűnik, és mindannyian elpusztulunk. Még a legnehezebb nemzetközi problémákat is a jóság elve alapján kell rendezni. Ezért szorgalmazom, hogy a különböző országokban helyezték el a jóság szimbólumát.” A szobor másai szintén megtalálhatóak a világon már sokfelé, pl. Franciaországban, Németországban, Svájcban, Ausztriában, Kínában, Észtországban, Lettországban, Ukrajnában, és Oroszországban is.

Gébics tanya

A Nyírmeggyes határában lévő Gébics-tanya egy parabolabucka ölelésében, csöndes, nyugodt környezetben helyezkedik el. A több mint két hektáros terület egyik része öreg akácos, mely a homokbuckák megkötésére lett telepítve, a másik részén néhány éves akácültetvény található. A tanya vad és madárvédelmi bemutatóhelyként működik, valamint otthont ad környezet-, és természetvédelmi előadásoknak, foglalkozásoknak. Az ide látogatók megismerkedhetnek a vadon élő állatok és madarak életkörülményeit segítő eszközökkel és lehetőségekkel. Az évekkel ezelőtt létesített odútelep kiváló lehetőséget kínál az odúlakó madarak fészkelési szokásainak megfigyelésére, a fiókák fejlődésének nyomon követésére. A látogatók betekintést nyerhetnek az odúkészítés, a helyes odúkihelyezés, takarítás rejtelmeibe is.

Nyírmeggyes természeti értékei

Nyírmeggyes külterülete nagyrészt mezőgazdasági terület és telepített akác, nyár, de itt is találhatunk érdekes és megőrzésre érdemes élőhelyeket. Kiemelten fontos lenne a homokbuckák között megbúvó égerlápoknak és mocsaraknak a megóvása. Igen változatos élővilággal találkozhatunk ezeken a kis élőhelyszigeteken, amelyek sokat megőriztek az eredeti növény-, -állatvilágból. Az égeresekben többek között fellelhetjük a kékcinegét, a feketerigót, széncinegét, fekete harkályt, az emlősök közül a mogyorós pelét stb. A náddal és gyékénnyel benőtt mocsaras területeken gyakori vendégek a

poszátafélék, tücsökmadarak, de itt fészkel még a barna rétihéja, mely védett madarunk, eszmei értéke 50.000 Ft, és a tőkés réce is. A vizenyősebb élőhelyeken megtalálható a mocsári teknős és a vízisikló. Ezért is fontos nagyobb figyelmet fordítani ezen területekre, hiszen ezek biztosítják a legideálisabb élőhelyet a térség növény-és állatvilágának fennmaradásához. A Gébics tanyáról egy rövid sétával juthatunk el egy közeli éger lápba, melynek domináns fafaja az éger, de mellette a magyar és magas kőris is előfordul. A mélyebb, vízállásos fekvésben magassásos, nádas társulás váltja fel, ahol már a fűzfajok is megfigyelhetők, tavasszal tömegesen nyílik a mocsári nőszirm. Csökkenő vízszint mellett sajnos tömegessé válnak a nitrofil fajok (fekete bodza, felfutó komló, nagy csalán). A terület érdekessége, hogy megfigyelhető a különböző, vízhez kötődő társulások együttes jelenléte. A természetes élőhelyek megőrzése érdekében a legfontosabb feladat a meglévő belvízcsatornák vizének visszatartása, a lefolyás lassítása. Az erdőben szívesen dagonyáznak vaddisznók. Madárfajok közül érdekesség a nyaktekerecs, csuszka, lappanytú, magasabb vízállás esetén vízimadarak is visszatérő látogatói a helynek. A Gébics tanyán található kerti kistó számos békafajnak szolgál szaporodóhelyül, mint például a barna varangynak, erdei békának, zöld levelibékának és a vöröshasú unkának

A külterület területfelhasználási elemei

Szántók: Nyírmeggyes külterületén a mezőgazdasági jelleg az uralkodó. Az éghajlat a nem túl víz- és hőigényes kultúráknak kedvez, elterjedt szántóföldi növény a búza, a kukorica, a rozs és a vöröshere. Ma a külterület döntő részét, foglalják el a szántók, melyek részben közúton, részben dűlőutakon jól megközelíthetők. A szántóterületek a határban összefüggő felületként jelennek meg, a táblák határain futó csatornák és utak menti fasorok csak helyenként tagolják a tájat.

Rétek, legelők: A gyepek területek erősen megfogyatkoztak az utóbbi száz évben. A nyílt társulások közül a homokpusztarétek jellemzőek. A mélyedésekben gyakoriak a vízállásos, nedves rétek, mocsárrétek. A rétek és a legelőként hasznosított gyepterületek együttesen a külterületnek kb. 1%-át teszik ki.

Erdők: Erdőtársulásait jelentős mértékben akác, nemes nyár, fekete fenyő és erdei fenyő ültetvények jellemzik. A tölgyesek kisebb arányt képviselnek. Az erdők a település 1/3-át borítják.

Gyümölcsösök: A gyümölcsösök területe az utóbbi években az alacsony felvásárlási árak miatt csökkent. Az alma- és meggytermesztés jellemző a településre. A gyümölcsösök nagy része a külterületen található, körülbelül a külterület 18%-a. A zártkerti területeken korábban elsősorban a szőlőtermesztés volt jellemző, amit ma részben gyümölcsösként, részben szántóként hasznosított parcellák tarkítanak, de jelentős a parlagon hagyott területek aránya. Szőlőként nyilvántartott terület kb. 1%.

Az utak forgalma a kiépítésük óta nagymértékben megnövekedett, miként a közlekedő járművek súlya is. Az utak ráadásul nem arra a haladási sebességre lettek tervezve - ha egyáltalán tervezettek voltak - amelyeken most közlekednek rajtuk.

Infrastruktúra helyzete

- **a település elérhetősége:** közúton a 471-es fő közlekedési út mellett helyezkedik el az M3-as autópálya felhajtója 18 km-re található. Vasúton a Mátészalka-Debrecen- Nyíregyháza útvonalon helyezkedik el.
- **vonalas közművek kiépítettsége:** víz, szennyvízcsatorna, gázhálózat kiépített,
- **telefonellátottság:** vezetékes és mobilhálózat, valamint kábelcsatlakozási lehetőség, telefon és internet elérhetőség jó,
- **szilárd hulladék kezelése:** a település szeméttlerakó telepe rekultiválásra került a szilárdhulladék hetente kerül elszállításra a megyei térségi hulladékgazdálkodási társulás által alapított Kft-én keresztül,
- **intézmények infrastruktúrális, eszköz ellátottsága:** az intézmények eszköz ellátottsága hiányos, az épületek elavultak, energia felhasználásuk magas.

Az Önkormányzat ezért fontosnak tartja a közúthálózat, a járda, a vízvezetékrendszer, a villamos energia, a gáz, a közvilágítás, illetve egyéb telefon, internet, szolgáltatások biztosítását.

Az informatikai lehetőségek biztosítása a települési önkormányzatok számára a modern kor követelményeihez való igazodás, felzárkózás követelményét jelenti. Az informatika terén meg kell valósítani azt, hogy az Önkormányzat olyan honlappal rendelkezzen, melyen az Önkormányzattal és intézményeivel kapcsolatos minden fontosabb tájékoztatás biztosítható legyen.

Településünk erős és gyenge pontjai:

Erősségek:

- a természeti környezet tiszta, jelentősebb szennyeződésektől mentes
- Mezőgazdasági hagyományokkal, termelési tapasztalatokkal rendelkeznek a település lakói
- Országos hírvű gyümölcsstermesztési és gasztronómiai hagyomány
- Jelentősek az élelmiszeripari tapasztalatok és hagyományok
- Beruházásokra alkalmas ingatlanok rendelkezésre állnak
- Térségi együttműködés szervezeti keretei kiépítettek és működőképeseek
- Civil szervezetek viszonylag magas aránya
- Jelentős számú szabad munkavállaló
- Járási központ, ipari park közelsége
- Jó adottságok a falusi és kerékpáros turizmus számára
- A település elérhetősége közúton és vasúton is jó (471-es főút mellett, közel az M3-as autópálya)
- Határ menti települések közelsége (Ukrajna 50 km Románia 22 km)

Gyengeségek:

- Hátrányos helyzetű csoportok részaránya növekszik
- Elvándorlás elsősorban a képzetlenebb fiatal korosztályt érinti
- A településen élők életszínvonala alacsony, jövedelmi helyzetük kedvezőtlen
- Jelentős a munkanélküliség, magas az alkalmi munkából élők száma
- A rendelkezésre álló munkaerőnek nem megfelelő a szakképesítése,
- Az idegenforgalom nem rendelkezik piacképes kínálattal, kiépített infrastruktúrával és szolgáltatói háttérrel,
- A működő vállalkozások többsége gyenge versenyképességű,
- A közúthálózat állapota rossz,
- Kerékpár-úthálózat nincs kiépítve,
- 471-es főút melletti járdaszakasz hiányos, felújításra szorul,
- Nincsenek a helyi termékek feldolgozására épülő családi kis üzemek,
- Nagymértékű elvándorlás, romló korösszetétel,
- A gazdaság alacsony szintje
- Nem megfelelő az oktatási, szociális és egészségügyi infrastruktúra állapota, előregedett, leromlott épületek, közterületek, intézmények,
- Csapadékvíz elvezető rendszer elavult

Futó pályázatok

Belterületi utak:

Az útburkolat-felújítással érintett helyszín Nyírmeggyes község központját köti össze a Nyírkáta felé vezető országos közúttal. A település egyik leghosszabb utcájáról van szó, az idők folyamán állaga leromlott, az útburkolat-felújítás, padkarendezés halaszthatatlan feladattá vált. Az elvégzendő munkák: - az út teljes belterületi hosszán (1315 fm) kátyúzás elvégzése, a teljes útburkolat felület 5%-án. - az út egy szakaszán új aszfaltszőnyeg (AC-11 kopóréteg) beépítése a felület marása, előkészítése után. - padkarendezés az út teljes hosszán, mindkét oldalon 2306 fm hosszon, teherbíró útpadka helyreállításával. A munkák elvégzésével javul a közlekedésbiztonság az itt élők, a településen áthaladó közlekedők számára. Az új teherbíró útpadka segíti az egymással szemben közlekedők helyzetét, tekintve az útburkolat szűkösségére. Az útügyi előírások szerinti előírt burkolatszélesség, útkorona kialakítás a jelen felújításhoz képest nagyon jelentős beruházást igényelne. Jelen tervezett munkák elvégzésével viszonylag hosszú távon biztosított az út megfelelő állaga.

Pályázati projekt címe: Nyírmeggyes település hősi halottainak emléket állító I. világháborús emlékművének helyreállítása

A program célja a Bajcsy Zsilinszky utca és a Petőfi utca sarkán található I. világháborús emlékmű felújítása, valamint a közvetlen környezetének helyreállítása. Az emlékmű nem műemlék jellegű, az elvégzendő munkák nem építéskötelesek. Az I. világháborús emlékművet, a háborúban elesett hősök és áldozatok emlékére állították. Mivel az emlékmű a település központjában található, így az idő múlásával erős kémiai és biológiai szennyeződést szenvedett.

TOP-3.2.1-15.SB1- Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése. Energetikai beruházás megvalósítása Nyírmeggyes községben

A projekt célja: Rákóczi u. 17. szám alatti épület szigetelése, nyílászáró cseréje, valamint a Szalkai László u. 1. szám alatti orvosi rendelő, továbbá a Rákóczi u. 33. szám alatti óvoda épületének energetikai korszerűsítése, napkollektorokkal való ellátása. A projekt tervezett összköltsége: 90.000.000 Ft. A pályázat benyújtása határidőben 2016. június 7. napjáig megtörtént.

A projekt helyi esélyegyenlőségi programhoz való illeszkedése: A Helyi Esélyegyenlőségi Program kapcsolódik a helyi stratégiai és települési Önkormányzati Programokhoz. Az Önkormányzat gazdasági programjában szerepel a források kiegészítése különböző 2014-2020-ban jelentkező Uniós pályázati lehetőségek és megyei területfejlesztési programok kihasználásával. A HEP elsődleges célja számba venni az esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokat, felmérni ezen csoportok szolgáltatásokhoz való hozzáférését. A projekt leginkább a fogyatékkal élők esélyegyenlőségét támogatja, megvalósítva ezzel minden önkormányzati épületben az akadálymentesítést, az erre vonatkozó szabályok figyelembevételével. Ez a cél szerepel a HEP intézkedési tervében is. A fejlesztések hozzájárulnak az esélyegyenlőség javításához. A szennyezések csökkentése, tisztább környezet pozitívan hat az egészségi állapotra, az életminőségre is, így hozzájárul a társadalmi kohézió, esélyegyenlőség megteremtéséhez is.

Népesség adatai:

A népmozgalmi adatok Magyarországra vonatkozóan felhívta a figyelmet arra, hogy a nyugati társadalmakhoz hasonlóan nálunk is elindult egy elöregedési folyamat. A születések számának folyamatos csökkenése, illetve stagnálása, a születéskor várható átlagos élettartam fokozatos javulása, a kedvezőtlen mortalitási adatok következtében, mely az utóbbi időben főleg a 40-50 éves férfiakat érinti. A 60-65 év feletti korosztályt ma jellemzően az egyedülálló (özvegy) nő képviseli. Más szóval az idősödő lakosság egy csökkenő társadalom egyre növekvő rétegét képezi.

Magyarországon - ugyanúgy, mint más országokban és a világ egészére vonatkozóan is - rendszeresen készülnek népesség-előre számítások. Ezek az előre számítások a termékenység és a halandóság valamilyen feltételezett jövőbeni alakulásán alapulnak. Ezeket azonban nem lenne helyes pontos előrejelzésnek tekinteni, inkább úgy kell őket értelmeznünk, hogy kimutatják, hogyan alakul a népesség száma és összetétele a termékenység és a halandóság bizonyosfajta alakulása esetén. A legújabb magyar előszámítások szerint 2020-ban már 9,5 millióra csökken a népességszám, ha a termékenység és halandóság aránya változatlan marad.

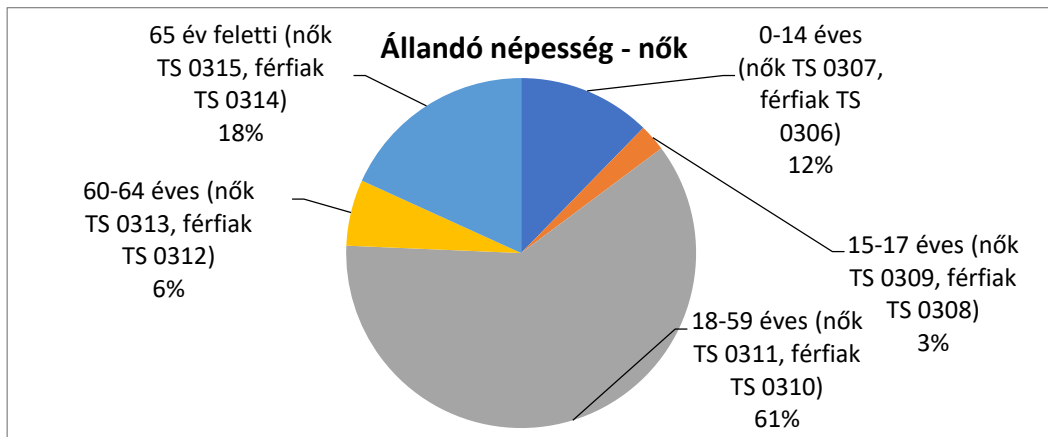
Az elmúlt évszázadok viharos eseményei ellenére is megőrizte a település a lakosság számát, és egyediségét. Nyírmeggyes népességszám változásában folyamatos emelkedést láthattunk, melyet az I. illetve a II. világháború tört meg. A lakosságszám csökkenését lehetett tapasztalni 1990 – 1995-ig is, majd a népességszám 1995-től fokozatosan emelkedett.

A fokozatos infrastrukturális fejlesztések kedvezően hatottak Nyírmeggyesen, s egyre több fiatal házaspár találta megfelelőnek a körülményeket a letelepedéshez, a családalapításhoz. A demográfiai változások kiegyensúlyozottabbakká váltak.

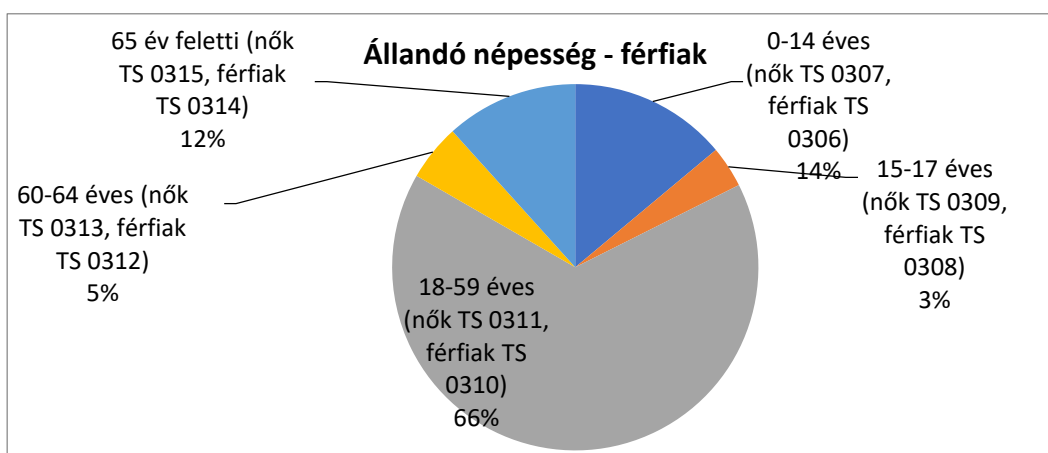
1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő	Változás
2013	2 604	
2014	2 610	100%
2015	2 656	102%
2016	2 712	102%
2017	2 827	104%
2018	2 713	

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

1. sz. diagram

A 2. sz. táblázat, illetve a kördiagramok a 2016. évi állandó népesség (bejelentett állandó népesség) adatait tartalmazza, korosztályos és nemenkénti bontásban. A táblázatból és a kördiagramokból megállapítható, hogy míg a 60-64 éves korosztály

tekintetében nincs, úgy a 65 év feletti korosztály esetében jelentős aránykülönbség tapasztalható a férfi és a női lakosság létszáma között. A 0-59 évesek között a férfilakosság száma a magasabb, viszont a 60 év fölöttiek tekintetében megfordul az arány. A lakosság összetételében jelentős azon időskorúak aránya akiknek családtagjaik elvesztése miatt, vagy hozzátartozóik, gyermekeik városba költözése miatt elmagányosodnak. Fizikai és szellemi teljesítőképességük csökkenése miatt egyre inkább rászorulnak mások segítségére, rendszeres ápolásra, gondozásra lenne szükségük. A férfiak nagyobb halandóságának következményeként az elmúlt időszakban a népességen belül folytatódott a nők arányának lassú emelkedése.

2.1. számú táblázat - Állandó népesség

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Nők	Férfiak	Összesen	Nők	Férfiak
Állandó népesség száma	1 406	1 421	2 827	49,73%	50,27%
0-2 évesek			81	2,87%	
0-14 éves	173	198	371	6,12%	7,00%
15-17 éves	35	52	87	1,24%	1,84%
18-59 éves	856	934	1 790	30,28%	33,04%
60-64 éves	86	71	157	3,04%	2,51%
65 év feletti	256	166	422	9,06%	5,87%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2012	383	352	108,80%
2013	391	343	113,99%
2014	399	352	113,35%
2015	404	359	112,53%
2016	422	371	113,75%
2017	n.a.	n.a.	n.a.

Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 éven felüli fő jut. A fenti adatokból megállapítható, hogy Nyírmeggyes lakosságából nagyobb számot mutat a 65 év feletti lakosok száma. Tehát a település előregedő.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Élve születések száma	Halálozások száma	Természetes szaporodás (fő)
2012	25	39	-14
2013	12	25	-13
2014	23	27	-4
2015	19	33	-14
2016	32	20	12
2017	n.a.	n.a.	n.a.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás	Elvándorlás	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma
2012	49	51	-2	
2013	39	54	-15	-5,6
2014	55	79	-24	-8,87
2015	51	59	-8	-2,89
2016	82	80	2	0,71
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az állandó lakónépesség növekedésében, illetve csökkenésében nagy szerepet játszik az elvándorlás és az odavándorlás is. A 2016-os évig az egyenleg negatív volt. Az elvándorlások számának növekedése a munkalehetőség hiányával indokolható. A népességfogyás fő oka, hogy egyre több fiatal vándorol ki más országba, és sokan családot is külföldön alapítanak. Ennek az eredménye, hogy a gyermekek születésének aránya is nagyban lecsökken. Továbbá, az utóbbi években egyre népszerűbbé vált, hogy több fiatal költözött a környező városokba, településekre.

A statisztikai alapinformációk alapján Nyírmegyyesen a természetes szaporodás/fogyás mutatószáma 2015-ben -14 fő, ami szintén, egyértelműen a lakosság előregedését mutatta. Azonban 2016-ban kiugró számot jelez a születések száma, ami sajnos a 2017-es évben már a felére csökkent. A halálozások száma viszont jelentősen megnőtt. Mindez az öregedési index (%) diagramján is látható.

Értékeink, küldetésünk

A HEP a 321/2011.(XII.27.) Korm. rend. 1.§ (2) bekezdés előírása értelmében kiemelt figyelmet fordít célcsoportjai, a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különösen **a mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, nők, idősek, fogyatékkal élők helyzetére.**

Nyírmeggyes Község Önkormányzata mindent megtesz annak érdekében, hogy az érintett célcsoportok a saját településen jussanak lehetőséghez az oktatás, a kultúra, a sport, a szociális és egészségügyi szolgáltatás, a foglalkoztatás, a lakhatás, valamint a közlekedés és a kommunikáció területén. Lehetőséget teremt arra, hogy helyi pályázatok meghirdetésével anyagi támogatásban részesítse az esélyegyenlőség

biztosítására irányuló törekvéseket. Az esélyegyenlőség elve alapján lehetőség van az úgynevezett pozitív diszkrimináció alkalmazására, amely alapján preferált a hátránnyal induló emberek előnyben részesítése az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékkal élő, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Fontos, hogy az esélyegyenlőség elve minden állampolgár számára fontos érték legyen, ezen elv interiorizációja és érvényesítése nem csak jogszabályok által meghatározott kötelezettség, hanem a település hosszú távú érdeke is, hiszen azt a célt szolgálja, hogy minden nyírmeggyesi lakosnak esélye legyen a jó minőségű közszolgáltatásokra, életminőségük javítását szolgáló feltételek biztosítására és összességében a boldog, kiegyensúlyozott emberi életre.

Nyírmeggyes Község Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges cél számba venni a 321/2011.(XII.27.) Korm. rendelet 1.§ (2) bekezdésben nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

Emellett cél a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat. További cél meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a HEP (Intézkedési Terv) IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt. Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP-nek kiemelten foglalkoznia kell:

- a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányainak csökkentésével, foglalkozási esélyeinek javításával,
- a munkaerő-piaci szegregáció visszaszorításával,
- hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók hátrányainak kompenzálásával,
- a foglalkoztatási, oktatási, egészségügyi, szociális, igazgatási és területfejlesztési célok összehangolásával,
- a közszolgáltatásokhoz és az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításával,
- az esetleges lakóhelyi szegregáció felszámolásával,
- a mélyszegénységben élők, romák, nők, kisgyermekesek esélyegyenlőségével és az egyenlő bánásmód érvényesítésével a megfelelő pénzbeli, természetbeni juttatásokhoz való hozzájutásával,
- az esélyegyenlőség javításához kapcsolódó prioritási sorrend meghatározásával,
- a helyben élő nehezebb sorsú, tartós betegségben lévő, fogyatékkal élő, szegénységgel küszködők, hátrányos helyzetben levők segítségével,
- az emberi méltóság tiszteletben tartásával,
- akadálymentes közlekedés biztosításával.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)

- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

A HEP által figyelembe vett alapelveket kiválóan rögzíti Magyarország Alaptörvényének XV. cikke: (1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes. 12 (2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja. (3) A nők és a férfiak egyenjogúak. (4) Magyarország az esélyegyenlőség megvalósulását külön intézkedésekkel segíti. (5) Magyarország külön intézkedésekkel védi a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz:

EU 2020 stratégia

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns célkitűzéseket tartalmaz:

- Biztosítani kell, hogy a 20–64 évesek körében a foglalkoztatottság aránya elérje a 75%-ot
- A szegénység és társadalmi kirekesztettség kockázatának kitett lakosok számának 25%-os csökkentése, 20 millió ember kiemelése a szegénységből
- Cél az iskolából kimaradók arányának 10% alá csökkentése

Nemzeti Reform Program

A 2017. évi Nemzeti Reform Program intézkedéseinek jelentős hányada önálló stratégia, törvény, amelyeket megelőzött a törvényekben előírt társadalmi konzultáció, továbbá az uniós programokban szereplő intézkedések esetében az EU támogatások felhasználási eljárásrendjének megfelelően mind a tervezés, mind a kiválasztás folyamatában sor kerül társadalmi egyeztetésre. A gazdaságpolitika aktuális fő célja a termelékenység, a versenyképesség javítása. Az elmúlt időszak fő kormányzati intézkedései már alapvetően ezt a célt szolgálják: béremelés, adó- és járulékcsökkentés, közfoglalkoztatás átalakítása, különböző iparfejlesztési és digitalizáció támogató programok, az oktatás és képzés az esélyeket megerősítővé, versenyképesebbé tétele, az egészségügyi szolgáltatások fejlesztése.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia

A felzárkózáspolitikai az új stratégiai és kormányzati keretek adta átfogó megközelítésmód, amely a szakpolitikák összehangolásával és komplex

beavatkozásokkal kezeli az ország társadalmi kohézió szempontjából meghatározó szociális problémáit.

A felzárkózáspolitikai célja, hogy

- csökkenjen a szegénységben vagy társadalmi kirekesztettségben élők aránya;
- csökkenjen a hátrányos helyzetű gyermekek társadalmi lemaradása, gyengüljenek a szegénység átörökítésének tendenciái;
- csökkenjenek a roma és nem roma népesség közötti társadalmi különbségek;
- enyhüljenek a társadalmi és területi kizáródás jelenségei, folyamata;
- minél több embert hozzon abba helyzetbe, hogy felelősséget tudjon vállalni saját sorsáért;
- a felzárkóztató programok teljesítményre ösztönözzenek és teljesítményt várjanak el.

„Egészséges Magyarországért 2014-2020” Egészségügyi Ágazati Stratégia

A stratégia specifikus népegészségügyi célkitűzései:

- a.) A születéskor várható, egészségben eltöltött életévek növelése 2020-ra (EU-átlag elérése 2022-re).
- b.) A fizikai és mentális egészség egyéni és társadalmi értékének növelése.
- c.) Egészségtudatos magatartás elősegítése, egyéni felelősségvállalás érvényesítése.
- d.) A területi egészség-egyenlőtlenségek, illetve a születéskor várható élettartamban mutatkozó különbségek csökkentése.

„Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégia

A Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolja, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit.

A törvény minden gyermekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyermekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. Másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége. Ez a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

A szegény gyermekkor nem csak az anyagi javak hiányát jelenti, hanem azt is, hogy a gyermekek előtt lezáródnak azok a lehetőségek, amelyek révén jó eséllyel kapcsolódnak be a társadalom nagy rendszereibe, munkába, állampolgári részvételbe, egyáltalán: hozzájuthatnak a tisztas megélhetéshez.

Roma Integráció Évtizede Program

A Stratégiai Terv négy prioritási területen (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy), az egyenlő bánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra, a média és a sport területén határoz meg átfogó célokat, a célokhoz kapcsolódó konkrét feladatokat, az ezekhez rendelt mutatókat, továbbá a feladatok eléréséhez szükséges intézkedéseket. A nemek közötti esélyegyenlőség megteremtését a négy prioritási területen megfogalmazottakhoz kapcsolódó feladatokon és intézkedéseken keresztül kívánja megvalósítani.

A Stratégiai Tervben meghatározott feladatok elsősorban területi (hátrányos helyzetű térségek, települések) és szociális szempontok (pl. hátrányos helyzet, tartós munkanélküliség, alacsony iskolai végzettség, stb.) - illetve ezek metszete - alapján határozzák meg a legfontosabb intézkedéseket, amelyek hosszú távon biztosíthatják a legszegényebbek - köztük nagy arányban romák - valós társadalmi és gazdasági integrációját.

Nemzeti Ifjúsági Stratégia

A stratégia általános célja: az ifjúságban rejlő erőforrások kibontása, e korosztály társadalmi integrációjának elősegítése. A dokumentum kiemelt célként rögzíti egyebek mellett a kirekesztettség, kisodródás megakadályozását, az unió által deklarált célok átvételét, a magyarországi és a határon túli magyar fiatalok közötti kapcsolatok fejlesztését.

A stratégia speciális célokat is megfogalmaz, ezek között szerepel az ifjúsági korosztályok társadalmi, egyéni felelősségének fejlesztése, integrációjának segítése, a gyermekvállaláshoz szükséges feltételek, a munkavállalás, otthonteremtés elősegítése.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Az állampolgári **öngondoskodás, együttműködési készség erősítését szolgálja** az a **törvényi** felhatalmazás, amely szerint a képviselő-testület egyes közszolgáltatások igénybevételét rendeletében feltételekhez kötheti, a feladat- és hatáskörébe tartozó önkormányzati ügyekben – törvény által biztosított keretek között – önállóan mérlegelhet.

A HEP figyelembe veszi Nyírmeggyes Község Önkormányzata által hozott rendeleteket, dokumentumokat:

- Nyírmeggyes Község Önkormányzat Képviselő-testülete 1/2016. (I. 28.) önkormányzati rendelete a szociális ellátások helyi szabályairól szóló 6/2015. (II. 27.) önkormányzati rendelet módosításáról.
- Nyírmeggyes Község Önkormányzat Képviselő-testülete 9/2016. (III. 18.) önkormányzati rendelete a közterületek tisztán tartásáról.
- Nyírmeggyes Község Önkormányzat Képviselő-testülete 14/2016. (IV. 28.) önkormányzati rendelete a helyi családi támogatásról, valamint az Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló önkormányzati rendelet ezzel összefüggő módosításáról.
- Nyírmeggyes Község Önkormányzat Képviselő-testülete 19/2016. (VIII. 25.) önkormányzati rendelete az idősek egyszeri támogatásáról.
- Nyírmeggyes Község Önkormányzat Képviselő-testülete 25/2016. (XI. 29.) önkormányzati rendelete szociális célú tüzelő juttatásáról.
- Szolgáltatástervezési Konceptió
- Nyírmeggyes Község Önkormányzat Képviselő-testülete 13/2017. (VIII.31.) önkormányzati rendelete a helyi közművelődés tevékenységéről.
- Nyírmeggyes Község Önkormányzat Képviselő-testülete 22/2017. (XI.30.) önkormányzati rendelete a településkép védelméről.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A helyi stratégiákkal, települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal összhangban kerül megalkotásra a HEP, melyek a következők:

Költségvetési rendeletek
Szolgáltatástervezési Koncepció
Településarculati Kézikönyv
Településrendezési Terv
Gazdasági Program

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

- Szabolcs 05. Önkormányzati Területfejlesztési Társulása (szh.: 4700 Mátészalka, Hősök tere 9.).
- Szatmári Egyesített Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézményi Társulás (szh.: 4700 Mátészalka, Hősök tere 9.)

A Társulás által ellátandó feladatok Nyírmeggyes közigazgatási területén:

- **Családsegítés:** A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás
- **Házi segítségnyújtás:** Házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást.
- **Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás:** A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás.
- **Fogyatékossgal élők nappali ellátása:** A 3 életévüket betöltött önkiszolgálásra részben képes, vagy önellátására nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kiegészítésére, továbbá igény szerint megszervezi az ellátottak napközbeni étkeztetését.
- **Gyermekjóléti Szolgáltatás:** Feladata, hogy hozzá kell járulnia a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családból történő kiemelésének megelőzéséhez.
- **Bölcsődei ellátás:** A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény.
- **Háziorvosi ügyeleti ellátás:** A napi munkarenden kívül bekövetkező sürgősségi esetekben a beteg vizsgálatával, egészségi állapotának észlelésével, alkalomszerű és azonnali sürgősségi beavatkozások elvégzésével. fekvőbeteggyógyintézetbe történő sürgősségi beutalásával kapcsolatos feladatok.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A felhasznált statisztikai adatok többnyire a TEIR adatbázisból, helyi önkormányzati adatokból, statisztikákból, a helyi nyilvántartásokból kerültek összegyűjtésre, figyelembe véve a helyi szakemberek, intézmények, civilszervezetek beszámolóit, tapasztalatait. Több helyen jelezve lett adathiány, mivel a megelőző évi hivatalos statisztikai adatok több helyen még nem állnak rendelkezésre. A különböző forrásokból szerzett, ugyan azon területet érintő adatok több esetben eltérést mutatnak.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A mélyszegénység viszonylag új, de napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom. Ezen elsősorban azt a jelenséget érthetjük, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek, és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből a helyzetből, önerőből kitörjenek. A mélyszegénység fogalmát gyakran azonosítják a cigánysággal, holott ez a jelenség nem bőrszín függő, bár kijelenthető, hogy a mélyszegénységben élők többsége roma származású. Magyarországon a mélyszegénységben élők területi elrendeződése nagyjából egybeesik a hátrányos helyzetű térségekkel. Az NFÜ adatai szerint ezek a következő megyéket érintik: Borsod-Abaúj-Zemplén megye, továbbá Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye.

A szegénység elsősorban a pénz hiányát jelent, melynek következtében az emberek olyan tartósan fennálló hátrányos helyzetben vannak, melyből saját erőből nem tudnak kikerülni. Különbőféleképp fejti ki hatását az egyénre, melyek lehetnek enyhébbek és súlyosabbak egyaránt. Ide sorolhatjuk a lakás fenntartásának nehézségeit, a számla befizetésének nehézségeit, rosszabb minőségű ételek, gyógyszerhiány, és még sorolhatnánk. Mindez pedig különböző okokra vezethető vissza. Mely okok közül a legnagyobb problémát a munkanélküliség jelenti. De ide sorolhatjuk még az alacsony iskolázottságot, az elszigeteltséget, az anyagi terhek súlyossága miatt kialakult anyagi nehézségeket és a társadalmi kapcsolatok hiányát. Magyarországon a KSH adatai szerint a szegények többnyire a tartós munkanélküliek, tartós betegek, fogyatékosok, nyugdíjasok, nagycsaládosok, egyszülős családok és a romák köréből kerülnek ki.

A településen a szó klasszikus értelmében vett mélyszegénységben-nyomorban élő családról nincs tudomásunk. Azonban, a munkahelyek hiánya, az elhelyezkedési esélyek rohamos csökkenése a szerény körülmények között élő emberek, családok rohamos lecsúszásához vezet, ami egészen a mélyszegénységbe sodorhatja őket.

A községben roma származású lakosok nem élnek, így a cigányság szegregációja, illetve ellenük irányuló diszkrimináció sem jelentkezik.

A Kormány legutóbb 2015 márciusában alakította át a szociális ellátórendszert – lényegében az önkormányzatokra bízva a fenntartást. Megszüntették a központi lakhatási és adósságrendezési támogatást. A rendszeres szociális segélyt sokkal kevesebben kaphatják meg. Különösen a nyugdíj előtt álló, nagyjából 17-18 ezer főnek egyedüli esélyként maradt a közmunka, amit kötelező elvállalni, ha valamilyen

bevételekhez akarnak jutni. Az álláskeresői járadékot kilenc hónapról háromra rövidítették.

Helyi szinten az egyik „legnagyobb közfoglalkoztató” és a munkát koordináló szerv továbbra is az önkormányzat, a munkavégzés helyét pedig az önkormányzat és intézményei biztosítják.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Nyírmeggyes teljes lakosságának helyzetéről ad információt a település adóerőképessége, éves adó, a magánszemélyek kommunális adója mértéke.

Kommunális adó: 3.271.651,-Ft

Iparüzési adó: 17.614.558,- Ft

Gépjármű adó: 7.159.605,- Ft

Talajterhelési díj: 334.230,- Ft

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) 8. § (4) bekezdése értelmében külön törvényben meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása során

- közfoglalkoztatást szervez,
- figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulását,
- döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során figyelembe veszi azok foglalkoztatáspolitikai következményeit,
- az állami foglalkoztatási szerv működési feltételeihez és fejlesztéséhez támogatást nyújt.

A táblázatokban szereplő adatok segítségével a településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni. A helyi adatokat más adatokkal is összevetjük.

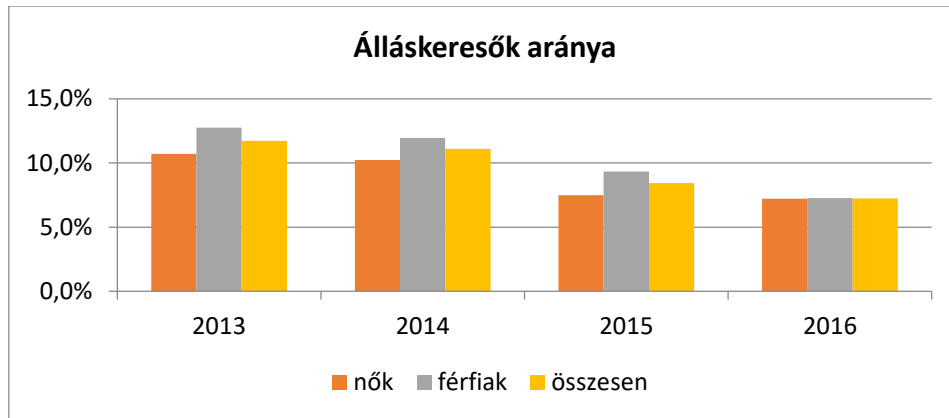
a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

3.2.1. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Nő	Férfi	Összesen	Nő		Férfi		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	904	993	1897	147	14,9%	120	12,3%	263	12,5%
2013	982	977	1 959	105	10,7%	125	12,7%	230	11,7%

2014	976	980	1 956	100	10,2%	117	12,0%	217	11,1%
2015	978	1 025	2 003	73	7,5%	96	9,3%	169	8,4%
2016	977	1 057	2 034	71	7,2%	77	7,3%	147	7,2%
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

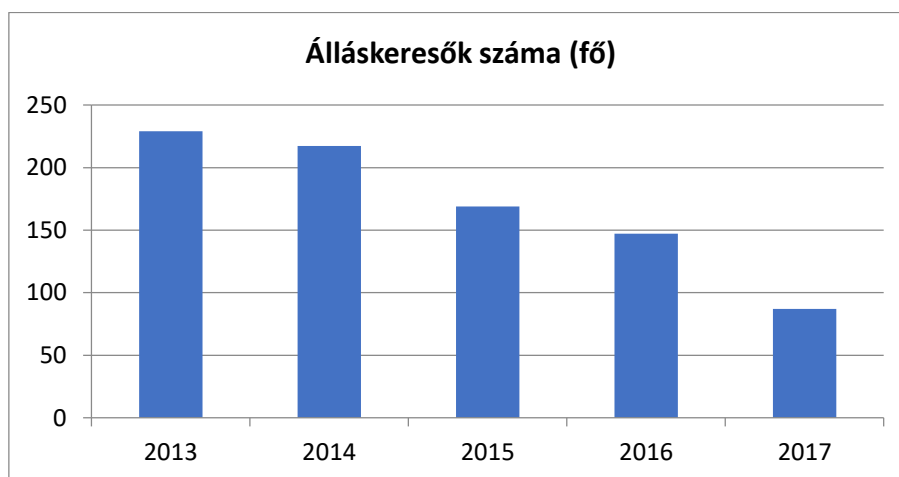

A 3.2.1. számú táblázat éves szinten mutatja a településen élő aktív korú lakosság nemek szerinti lebontott létszámát, valamint az adott évben nyilvántartott álláskeresők létszámát, százalékos arányát. A fenti adatokból látható, hogy a nyilvántartott álláskeresők százalékos aránya a vizsgált időszakban csökkent, nők és férfiak hasonló arányban szerepeltek a nyilvántartásban.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

Regisztrált munkanélküliek száma	Fő össze- sen	2013	2014	2015	2016	2017
		229,25	217,25	169	147,25	87
20 év alatti	Fő	5	4	6	5	3
	%	2,1%	1,8%	3,3%	3,4%	3,7%
20-24 év	Fő	28	27	25	27	8
	%	12,2%	12,4%	14,9%	18,0%	9,5%
25-29 év	Fő	21	21	15	17	9
30-34 év	Fő	29	24	13	12	7
	%	12,5%	10,9%	7,4%	8,0%	8,3%
35-39 év	Fő	33	31	19	12	9
	%	14,2%	14,4%	11,4%	8,1%	10,1%
40-44 év	Fő	35	31	23	20	11
	%	15,4%	14,0%	13,6%	13,8%	12,9%
45-49 év	Fő	36	40	27	21	13
	%	15,7%	18,3%	15,7%	14,4%	14,4%
50-54 év	Fő	25	23	22	18	11
	%	10,8%	10,4%	13,2%	12,2%	12,9%
55-59 év	Fő	16	13	15	11	12
	%	7,0%	5,9%	8,9%	7,6%	13,2%
59 év feletti	Fő	2	5	5	5	5
	%	0,9%	2,3%	2,8%	3,1%	5,2%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

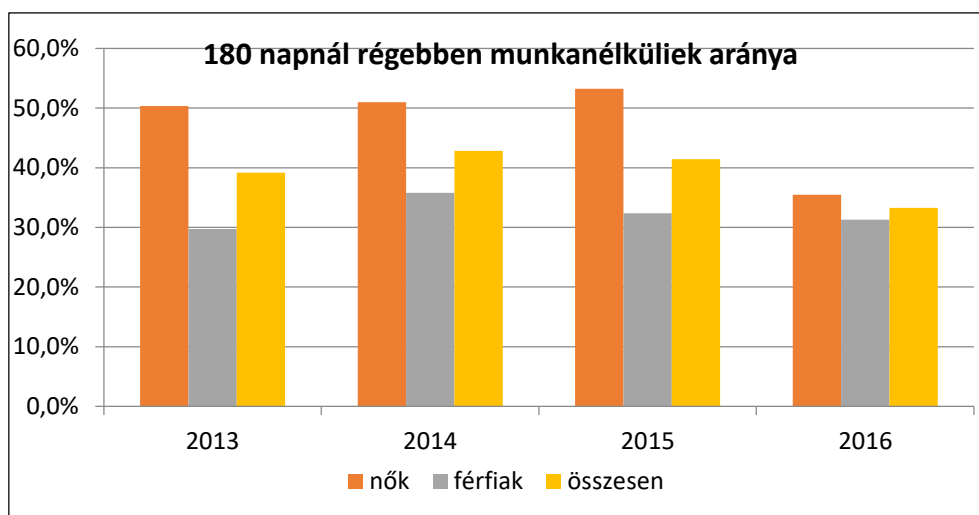
Amennyiben a nyilvántartott álláskeresők csoportját szűkebb korcsoportokra tovább bontva vizsgáljuk látható, hogy legkisebb arányban a 20 éven aluli lakosság körében találhatóak regisztrált munkanélküliek. Ennek magyarázata lehet, hogy a 16. életévüket betöltött lakosok többsége még az oktatási rendszerben foglal helyet, középiskolában, vagy azt követően felsőfokú szakképzésben vagy felsőoktatásban vesz részt. A vizsgált időszakban bár az álláskeresők száma csökkent, annak korcsoportonkénti megoszlása alapján 35-39 év valamint a 55 év feletti lakosság arányának tükrében az növekedett. Kiugró növekedés tapasztalható a 55 év feletti lakosság körében, mely a 2010 óta zajló, lépcsőzetes nyugdíjkorhatár emeléssel,

valamint az karkedvezményes nyugdíj megszüntetésével állhat összefüggésben. Ezen felül általánosságban is megállapítható, hogy idősebb korban a mobilitási képesség csökkenésével egyenes arányban növekszik a kiszolgáltatottság is, amennyiben helyben nincs lehetőség a foglalkoztatásra, az idősebb korosztály tagjai gyakrabban válnak munkanélkülivé. Az önkormányzat által működtetett közfoglalkoztatási programok próbálják ellensúlyozni az idősebb korosztályra és egyéb hátrányos helyzetben lévő lakosokra nehezedő, főként az alacsony mobilitási lehetőségeikből fakadó terheket azzal, hogy helyben biztosítanak álláslehetőséget számukra.

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya

Év	Nyilvántartott álláskeresők/registrált munkanélküliek száma			180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők/registrált munkanélküliek száma					
	fő			fő			%		
	Nő	Férfi	Összesen	Nő	Férfi	Összesen	Nő	Férfi	Összesen
2012	145	120	276	67	61	128	45,6%	50,8	47,9%
2013	105	125	230	53	37	90	50,4%	29,7%	39,2%
2014	100	117	217	51	42	93	51,0%	35,8%	42,8%
2015	73	96	169	39	31	70	53,2%	32,4%	41,4%
2016	71	77	147	25	24	49	35,5%	31,3%	33,3%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

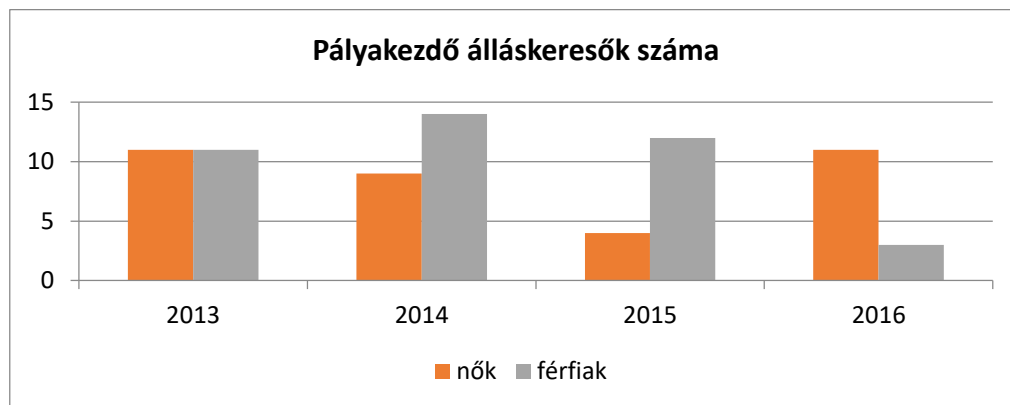

A 3.2.3. számú táblázat jól mutatja, hogy a regisztrált munkanélküliek aránya csökkent a településen, az elmúlt évekhez képest. Az állásnélküliek visszakerülésre a piacra, azonban mégis problémát okoz. Ahogy a fentiekben említésre került, közfoglalkoztatásban vesznek részt nagyobb arányban.

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma

Év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	Nő	Férfi	Összesen	Nő		Férfi		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	251	263	514	16	6,4%	17	6,5%	33	6,4%
2013	243	250	493	11	4,5%	11	4,4%	22	4,5%
2014	237	236	473	9	3,8%	14	5,9%	23	4,9%
2015	236	250	486	4	1,7%	12	4,8%	16	3,3%
2016	228	252	480	11	4,8%	3	1,2%	14	2,9%
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.2.4. táblázatban látható, hogy a vizsgált időszakban a pályakezdő, 18-29 éves fiatalok között az álláskeresők arányában jelentős mértékű csökkenés figyelhető meg. Míg 2015-ben a férfiak pályakezdő álláskeresők aránya volt magasabb, addig 2016-ban ez az arány megfordult. Arányuk a munkanélküliek között gyakran a szakmai gyakorlat hiányából fakad. A fiatalok ugyanis sok esetben hiába rendelkeznek megfelelő iskolai végzettséggel, a valós, gyakorlatban elsajátítható tapasztalatuk hiánya miatt nem alkalmazzák őket a munkáltatók. A 18-29 éves pályakezdők a nagyobb lélekszámú településeken hamarabb találnak végzettségüknek megfelelő állást, többségük még családalapítás előtt állva könnyebben változtat lakóhelyet az ideális munka kedvéért.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

Az iskolai végzettség, szakképzettség kiemelt szempontja a foglalkoztatásnak, mely mind a szegénység vizsgálatánál, mind a jövedelmi és a vagyoni helyzet elemzésénél is kiemelésre kerül. A mai, rohamosan fejlődő világban a szakmák, munkakörök egyre erőteljesebben specifikálódnak, azok műveléséhez, betöltéséhez speciális iskolai végzettségek, szakképesítések szükségesek. Természetesen a munkaerőpiac

bizonyos szegmensei továbbra is felszívják az alacsony iskolai végzettségű lakosok egy részét, azonban ezen munkakörök száma is véges, így megfelelő iskolai szakképesítés, végzettség hiánya egyértelműen hátrányt okoz a munkaerőpiacon való elhelyezkedésben.

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Nő	Férfi	Nő	Férfi
	%	%	%	%
2001	80,3%	91,8%	19,7%	8,2%
2011	90,7%	96,5%	9,3%	3,5%

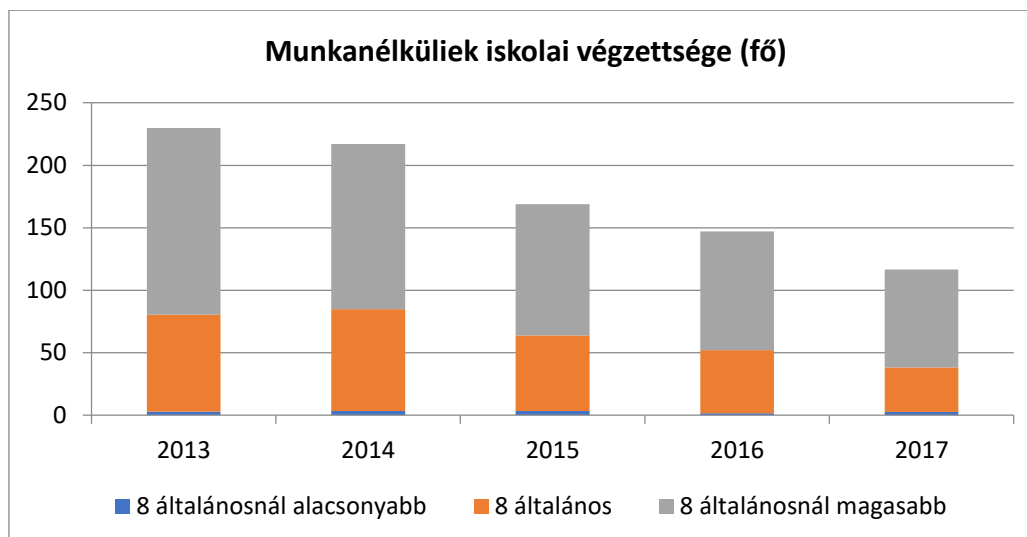
Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

Nyírmeggyesen 2001 és 2011 között a nők tekintetében 10 %-al, míg a férfiak tekintetében 5 %-al csökkent az általános iskolai végzettséggel nem rendelkező, 15. életévüket betöltött lakosok száma. A 3.2.5. számú táblázatból kiolvasható, hogy csökkent a férfiak és nők közötti különbség: 2001-ben a női lakosság 19,7%-a, a férfi lakosság 8,2 %-ka nem rendelkezett általános iskolai végzettséggel, 2011-re ez az arány nők esetében 9 %-ra, férfiak esetében 3,5 %-ra szelidült.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		Általános iskolai végzettség		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2013	230	3	1,3%	78	33,7%	149	65,0%
2014	217	4	1,6%	82	37,6%	132	60,8%
2015	169	4	2,1%	61	35,8%	105	62,1%
2016	147	2	1,2%	50	34,1%	95	64,7%
2017	117	3	2,4%	36	30,4%	79	67,2%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.2.6. táblázatban látható, hogy 2013 és 2017 között a nyilvántartott álláskeresők iskolai végzettség szerinti megoszlása átalakult. A 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők aránya kis mértékben csökkent, de a munkanélküliek még mindig több, mint 60%-a tartozik ebbe a csoportba. A 8 általánosnál alacsonyabb végzettségűek arányában mindössze 1 %-os növekedés látható, míg a 8 általánossal rendelkezők száma kis mértékben csökkent.

3.2.7. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők

Év	Általános iskolai felnőttoktatásban tanulók száma	8. évfolyamot eredményesen befejezte a felnőttoktatásban	
	Fő	Fő	%
2013	n.a.	n.a.	n.a.
2014	n.a.	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

Felnőttoktatásban résztvevőkről adattal nem rendelkezik a település. A hiányzó adatok ellenére általánosságban elmondható, hogy a településen nyilvántartott munkanélküliek között még mindig vannak olyan emberek, akik csak alapfokú végzettséggel rendelkeznek. A 16. életév betöltésével Magyarországon megszűnik a tankötelezettség, így semmilyen jogszabály által biztosított forma nincs arra, hogy a fiatalokat „rákényszerítsük” arra, hogy középfokú képesítést szerezzenek. Az iskolarendszeren kívüli szakképesítés megszerzésének egyik lehetőségeként alakult ki az utóbbi években, hogy a nyilvántartott álláskereső az illetékes Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályán keresztül pl. közfoglalkoztatási program keretein belül, a munkavégzés alól felmentve szerez valamilyen dokumentált szakképzést.

c) közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatás egy, a munkaviszonytól elkülönülten kezelendő, állam által részben vagy egészben finanszírozott speciális jogviszony, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerőpiacra. A közfoglalkoztatás a jelenlegi piaci és gazdasági környezetben számottevő lehetőséget jelent a hátrányos helyzetű álláskereső – kiemelten a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra (a továbbiakban: FHT) jogosultak – átmeneti jellegű, határozott időtartamú foglalkoztatására.

A közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény meghatározza, hogy közfoglalkoztatottnak melyek azok a természetes személyek, akik foglalkoztathatóak. A fent említett törvény taxatív felsorolja azt is, ki lehet közfoglalkoztató:

A közfoglalkoztatási támogatások típusai:

- rövid időtartamú foglalkoztatás támogatása
- hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása
- országos közfoglalkoztatási program támogatása
- start munkaprogram támogatása

A közfoglalkoztatási jogviszony alapján a közfoglalkoztatott jogosultságot szerez társadalombiztosítási- és a nyugellátásra (táppénz, nyugdíj). Ennek megfelelően –a munkabérhez hasonlóan– a közfoglalkoztatási bér után is meg kell fizetni a munkáltatói terheket, valamint a közfoglalkoztatott bruttó béréből is levonásra kerülnek az adó- és járulékterhek.

2013 és 2016. között az állam által meghatározott célok elérésének egyik meghatározó programja volt a kistérségi start mintaprogram, valamint a később erre épülő start-munkaprogram.

2017-es közfoglalkoztatási programok:

Hosszabb idejű

Önkormányzatunknak vannak olyan feladatai, amelyeket saját forrásból nem tudunk finanszírozni. A hosszabb idejű közfoglalkoztatás lehetőséget ad az alábbi feladatok elvégzésére. Parkgondozás, zöldterület-fenntartás, kertészeti munkák, parlagfű mentesítés, köztemető fenntartása, gondozása, faültetés, köztisztasági feladatok ellátása, intézménytakarítás, szociális segítség, egészségmegőrzés, betegségmegelőzési feladatok, intézményi karbantartásnál végezhető segédmunkák, önkormányzati intézmények felújításánál végezhető segédmunkák, a startmunka program mezőgazdasági projektjében előállított és megtermelt nyersanyagok feldolgozására.

A hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás lehetőséget ad az alábbi feladatok elvégzésére:

A konyha és óvodai vizesblokkok tisztító festése. A közterület, játszótér eszközeinek, karbantartása, javítása. A 2017-ben vásárolt Rákóczi u. 42. szám alatti épület külső

belső renoválása. Tárolók faszerkezetének festése. Az üvegház tetejének biztonságosabbá tételére polikarbonát beszerzése indokolt.

Parkgondozás, parkolók, kapubejáró, kerítések karbantartása, köztemető területének, épületének állagmegőrzése. Ezen kívül intézménytakarítás, szociális segítség, konyhai kíségetés.

Start programok:

Mezőgazdasági

Az előző évekhez hasonlóan az Önkormányzat konyháját minél szélesebb körben szeretné ellátni saját termelésű nyersanyagokkal, ezáltal is függetlenebbé válva a beszállítóktól. A program példaként szolgál az önellátó falusi mezőgazdasági termelés visszaállításához, hiszen az elmúlt évben tapasztaltuk, hogy egyre többen kezdenek visszatérni a konyhakerti zöldségek termesztéséhez. Több család is foglalkozott munka mellett pl. kordonos uborkatermesztéssel. Voltak olyan fiatal gazdák is, akik a példánkat követve vágtak bele az uborkatermesztésbe. A programban résztvevők egyre több tapasztalatot szereznek, s a munkavezetők szakszerű irányítása mellett nagyobb önállóságra tesznek szert. Folytatódott a fóliás- és a szabadföldi zöldségfélék termesztése (sárgarépa, petrezselyem, káposzta, karalábé, hagyma, borsó, bab, zöldhagyma, retek). A következő évben az uborkatermesztést felváltaná az intenzív paprikatermesztés, amelyhez az elmúlt évben kiépített uborka öntözőrendszert használnánk. 2016-os évben kialakítottunk egy 2 ha-os bio cigánymeggy ültetvényt, amelynek az öntözőrendszerét beszereztük és 2017-ben továbbfejlesztettük öntöző kút létesítésével. Az elmúlt években sikerült több nagyobb méretű gépet (MTZ traktorok, JCB munkagép, stb.) és a hozzájuk tartozó eszközöket beszerezni (pótkocsik és talajművelő eszközök, stb.). Állaguk hosszabb távú megőrzésére szükség van egy nagyobb méretű géptároló szín megépítésére, amelyet a tavaly önerőből megvásárolt telephelyünkre tervezünk. Ez a szín a téli időszakban a gépek karbantartására is alkalmas helyszíneként szolgálna. Ugyancsak erre a helyszínre a meglévő épület köré építenénk egy szélesebb félereszt (gazdasági épület), amely a zöldségek átmeneti tárolását valamint a zöldségek betakarítás utáni válogatásához, és a tárolás előkészítéséhez (darabolás, szeletelés, stb.) fedett helyet biztosítana, mert jelenleg nincs alkalmas helyünk erre. Egyéb külterületeken gabonaféléket természetesen, amelyek a kecskék takarmányozását szolgálják. Raktárkészleten van téli munkáskabát, melyet az időjárás függvényében ki tudunk adni.

Önkormányzatunknál **2017. évben 46 fő** (4 fő munkairányító; 2 fő adminisztrátor; 2 fő mezőgazdasági gép kezelő; 36 fő segédmunkás; 1 fő állat- és növénytermesztő 1 fő karbantartó (műszerész) volt foglalkoztatva.

Mezőgazdasági földút karbantartása

A település határában lévő rossz minőségű földutak indokoltá teszik a rendszeres karbantartást. Az elmúlt év tapasztalatai alapján viszont ezt a nyári és az őszi időszakra került áthelyezésre. Hiszen így az utak hosszabb időn át járhatóvá válnak (főleg a betakarítási időszakban). A tavasszal elvégzett munkánkat ugyanis a mezőgazdasági gépek hamar tönkre teszik, ezért az utak az év további részében járhatatlanok. A munka során az utakról a víz elvezetését, a kátyúk és mély barázdák elegyengetését végeztük el.

Helyi sajátosságok

Ebben a programban elsődleges a falumegújítás, településszépítés, szolgáltatásbővítés - ezáltal az életminőség javítása. Tervben van a szegélykövek gyártása, melyekből a Petőfi utca jobb oldalán lévő parkoló, valamint a temető területén lévő út szegélyezése került megvalósításra. Folytatódott a térkő gyártása, ezen kívül belvízelvezető aknafedőket gyártanánk, melyekkel a megrongálódott, eltöredezett aknatetőket cserélnénk le. A program keretében asztalok, padok kerültek gyártásra, melyek elsősorban a közfoglalkoztatottak számára hasznosak a mindennapi kulturált étkezésekhez, megbeszélésekhez, képzésekhez, a téli foglalkozásokhoz.

Belvízelvezetés

Célunk a település kül- és belterületén található belvízelvezető árkok karbantartása, megelőzve a csapadékos időszakokban a belvízzel jelentkező problémákat. A korábbi évekhez hasonlóan a közfoglalkoztatottak végezték az árkok kaszálását, cserjementesítését, iszapkiszedését. Az elmúlt év csapadékos időjárásának köszönhetően bebizonyosodott, hogy nem elég az ülepítő aknákból az iszap kiszedése, hanem a zárt csapadékelvezető csövek kitisztítása is szükséges. Ehhez alapvető szükséglet egy csatornatisztító gép beszerzése, hiszen az aknákat összekötő, hosszú, zárt csövekből az iszap kiszedését nem tudjuk mással megoldani.

Belterületi közutak karbantartása

2017-ben is folytatódott a belterületi közutak karbantartása, hiszen az elmúlt évben nagy mennyiségű csapadék főleg az útpadkákat elmosta, a nem aszfaltozott utakat pedig járhatatlanná tette. A bitumenes útjainkon kialakult kátyúkat hideg aszfalttal javítottuk, valamint a padka mentén kimosott gödröket zúzott kővel pótoltuk. Ezen program keretében hasznosításra kerültek a helyi sajátosságban előállított szegélykövek és térkövek. Az utak mentén továbbra is megtörtént a kaszálás, parlagfű-mentesítés.

A helyi sajátosságban gyártott szegélyköveket a Petőfi utca jobb oldalán kialakítandó parkolók szegésére, valamint a temető belső út két oldalának szegésére használtuk fel. A gyártott térkövek a főtéren a pihenőpadok alatti kavicsozott részek kerültek burkolásra.

A programok további kiemelt sajátossága maga az értékteremtés, a közfoglalkoztatottak munkájukkal hozzájárulnak a település ápolásához, a gyermekétkeztetés támogatásához, a szociális természetbeni ellátások megteremtéséhez, közben elsajátíthatnak a munkavállaláshoz szükséges kompetenciákat is.

Szükséges azonban újból hangsúlyozni, hogy a közfoglalkoztatás csak átmeneti megoldást nyújt a munka nélkül maradt lakosság számára, nem lehet tartós célként meghatározni a közfoglalkoztatási programban való részvételt.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A foglalkoztatás mutatója lehet a munkahelyek, vállalkozások száma.

3.2.10. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - vállalkozások

év	regisztrált vállalkozások száma a településen	Kiskereskedelmi üzletek száma	vendéglátóhelyek száma
2013	1402	191	52
2014	1417	200	56
2015	1410	196	57
2016	1423	201	58
2017	n.a.	201	58

A helyi vállalkozások az aktív korú népesség csak egy részét képesek foglalkoztatni, ezért a munkahelykeresés és munkavállalás során fontos a vonzáskörzetekben lévő munkahelyek elérhetősége. Nyírmeggyes-Mátészalka, valamint Nyírbátor Nyíregyháza útvonalon a közlekedés jó, elősegíti a nyírmeggyesi lakosok munkavállalását, mivel a hivatkozott településeken nagyobb arányban vannak gyárak, amelyek megoldást jelenthetnek a foglalkoztatási gondokra. A megyeszékhely Nyíregyháza, valamint a főváros hiába kínál jobb munkavállalási feltételeket, távolságuk miatt, ingázás esetén egyik sem jelenthet igazán célpontot a lakosság számára.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Kis település révén ezt nem tudjuk megoldani, nincs kapacitása arra, hogy speciálisan a fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyíti, illetve az idősek foglalkoztatását elősegíti programokat dolgozzanak ki, és valósítsanak meg, ilyen programokat a településen nem találunk. A település és a környékbeli lakosok, a Mátészalkai Járási Hivatalának Foglalkoztatási Osztálya által szervezett képzések jelenthetnek megoldást. Az álláskeresők a képzés idejére jogosultak keresetpótló juttatásra, a lakóhely és a képzés helyszíne között az utazási költséget is megtérítik, valamint a teljes képzési díj és az első vizsga költsége sem az ügyfelet terheli. A programok célja a 25 év alatti fiatalok, valamint a 25-64 év közötti álláskeresők, különös tekintettel az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők segítése.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Helyi szinten történő munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek nem működnek. A munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés módjáról, lehetőségéről a helyben működő Családsegítő Szolgálat és az Önkormányzat nyújt segítséget.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatás a képesítés hiánya miatt nem lehetséges, de a közfoglalkoztatás keretében erre figyelünk.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkozási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érezteti hatását. A foglalkozási diszkrimináció mértéke és a munkaerő-piaci státusz között erős összefüggés található. A nem foglalkoztatottak csoportja (munkanélküliek és inaktívak együtt) és azokon belül a roma származású nem foglalkoztatottak szenvedték el legnagyobb valószínűséggel a hátrányos megkülönböztetést eddigi életútjuk során. A munkaerőpiacról való korai kiszoruláshoz leginkább az egészségi állapottal, a származással és az életkorral összefüggő foglalkozási diszkrimináció járul hozzá.²

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló [2003. évi CXXV. törvény](#), amely összesen húszféle diszkriminációra okot adó tulajdonságot sorol fel. Ilyen például a faji hovatartozás, egészségi állapot, anyaság (terhesség) vagy apaság, foglalkoztatási jogviszonynak vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonynak részmunkaidős jellege, illetve határozott időtartama, vagy épp a nemi identitás.

A törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül minden olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt személyi kvalitása miatt kedvezőtlenebb bánásmódban részesül, mint más, összehasonlítható helyzetben levő személy vagy csoport.

Településünkön hátrányos megkülönböztetés nem tapasztalható.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

E fejezetben kiemeljük a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokat, valamint a munkaerő-piaci szolgáltatásokat és az álláskereső számára elérhető támogatásokat.

A Szociális törvény az önkormányzatok által nyújtható támogatások keretszabályait tartalmazza. Az ellátásokra vonatkozó részletes szabályokat az önkormányzatok rendeleteikben állapítják meg.

A törvény célja, hogy a szociális biztonság megteremtése érdekében meghatározza az állam által biztosított egyes szociális ellátások formáit, szervezetét, a szociális ellátásokra való jogosultság feltételeit, valamint érvényesítésének garanciáit.

A szociális igazgatás hatósági feladatait és a község szociálpolitikai ellátórendszerének koordinálását Nyírmeggyes Község Jegyzője látja el.

A törvény megalkotása óta eltelt időszakban az ellátások iránti igény dinamikus növekedést mutat, a tendencia hátterében a társadalom egyes rétegeit érintő kedvezőtlen változások állnak. Ezzel egyidejűleg a szociális kiadások súlya is jelentős mértékben emelkedett.

² http://www.egyenlobanasmod.hu/tanulmanyok/hu/Foglalkozasi_Tardos_Katalin.pdf

A törvénymódosítás értelmében 2015. január 1-től a szociális terület is jelentős változáson ment át és ezzel összhangban az önkormányzati rendelet is módosításra került.

Jogszámban előírt kötelezettségének eleget téve Nyírmeggyes Község Önkormányzat Képviselő-testülete megalkotta a 6/2015. (II.27.) önkormányzati rendeletét a szociális ellátások helyi szabályairól. Az Önkormányzat a Szocr.-ben meghatározott feltételek szerint – az Szt. 45. §-ában rögzített cél érdekében – rendkívüli települési támogatást nyújthat a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetben lévő lakosoknak. A rendelet szerint elsősorban a következő esetekben és további feltételek teljesülése esetén állapítja meg a szociális hatáskör gyakorlója a támogatást:

- jövedelem nélküli személy, család számára,
- nyugdíjazás esetén, ha az ellátás még nem került megállapításra és folyósításra, álló szabadulási összeg a nyugdíjminimumot nem haladja meg,
- aki jogellenes cselekmény sértettjeként, vagy jogerősen megállapított fizetési kötelezettségének határidős teljesítése miatt szorul anyagi segítségre,
- lakhatási célból, az ezzel kapcsolatos valamennyi kiadás viseléséhez,
- tanévkezdés támogatáshoz abban az esetben, ha a kérelmező törvényes képviselőjén túl az oktatásban részt vevő támogatandó gyermek is Nyírmeggyes településen rendelkezik bejelentett lakóhellyel,
- temetés céljából, a temetés költségei enyhítésére.

Az önkormányzatoknál kiadáskompenzáló támogatások igényelhetők, melyek egységesen „települési támogatás” elnevezésre hallgatnak. Ide tartoznak a korábbi átmeneti, családi krízis-, lakásfenntartási, gyógyszerkiadási, ápolási célra vagy más címen kifizetett segélyek.

Rendszeres települési támogatás:

Nyírmeggyes Község Önkormányzatának Képviselő-testülete elfogadta a szociális ellátások helyi szabályairól szóló 6/2015. (II. 27.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: **Szocr.**) módosításával a *rendszeres települési támogatásra* (a továbbiakban: **támogatás**) vonatkozó **2015. október 01. napjától alkalmazásra kerülő új szabályokat.**

A támogatás – **lakhatási célból** a Szocr.-ben elismerhető rendszeres közüzemi díjak, míg **gyógyszertámogatásként** a gyógyító ellátási költségek viseléséhez – kizárólag kérelemre, többszöri elbírálás esetén is összesen 9 hónapra állapítható meg.

Ha a **lakhatási támogatást** kérő közüzemi díjhátralékát rendezni kívánó személynek (a továbbiakban: **hátralékos személy**) minősül, úgy a támogatás teljes összege a **közszolgáltató számára havonta kerül átutalásra**. Ha nem hátralékos személynek minősül, úgy a támogatás 10 ezer forintig készpénzben is biztosítható, de **a 10 e forint feletti rész – bármely esetben – kizárólag kamatmentes kölcsönként**. A kölcsön biztosításának feltétele, hogy a kérelmező:

- a **visszafizetés teljesítését a vele megkötendő megállapodásban vállalja;**
- **valamennyi körülménye – különösen a családja anyagi teherviselő képessége – megalapozottan valószínűsíti visszafizetése teljesítését;**

- a kérelme benyújtását megelőzően – bármely jogcímen – biztosított visszatérítendő önkormányzati pénzbeli támogatása esetében **mindig hiánytalanul és határidőben tett eleget visszafizetési kötelezettségének.**

A **gyógyszertámogatás** mindig készpénzben – havonta utólag, s havonkénti, a támogatott nevére szóló számlával történő utólagos elszámolási kötelezettség előírása mellett – kerül biztosításra. Ha a támogatott a támogatásáról szóló határozatban előírtak szerint nem számol el, úgy az ott meghatározott hátrányos jogkövetkezményekkel számolhat (pl.: folyósítás megszüntetése stb.).

Ezen túl:

A) a lakáshatási támogatás akkor kerülhet – évente egyszer – megállapításra, ha:
a) – ha a nem hátralékos személy – a kérelem benyújtását megelőző legalább 2 (kettő) díjfizetési időszakra vonatkozóan igazolja az általa havonta fizetendő valamennyi közüzemi díja nagyságát;

b) – ha a hátralékos személy az a) ponton túl igazolja azt is, hogy az adott közszolgáltatást illetően díjhátraléka áll fenn és annak együttes összege eléri a 10.000,- Ft-ot, és írásban vállalja, hogy a támogatás teljes összegének a közüzemi díjhátralékkal érintett közszolgáltató(k) javára történő átutalásához hozzájárul, valamint visszatérítendő támogatás biztosítása esetén a visszafizetésre vonatkozó megállapodást megkötí.

B) a gyógyszer-támogatás akkor kerülhet megállapításra, ha a kérelmező:

a) írásban nyilatkozik arról, hogy nem rendelkezik – bármely jogcímen kiadott, a nevére szóló – érvényes közgyógyellátási igazolvánnyal, és az igényelt támogatás kizárólag a személyes szükségletének kielégítéséhez szükséges és azt arra használja fel;

b) – a jogosultsági feltételek hiányában – nem jogosult sem alanyi, sem normatív jogcímen közgyógyellátási igazolványra; gyógyító ellátás iránti szüksége megalapozott, és esetében a normatív jogcím szerinti közgyógyellátásra való jogosultsági feltételek azzal az eltéréssel teljesüljenek, hogy a kérelmező családjában az egy főre jutó havi jövedelem a fentieknek megfelelő

A Szocr. szerint a megállapításra kerülő támogatás havi összege:

a) lakáshatási támogatásnál:

- **nem lehet kevesebb** a rendkívüli települési támogatás legalacsonyabb általános összegénél, de **nem haladhatja meg**, a nyugdíjminimum **75 (hetvenöt) %-át (tehát jelenleg 3.000-21.375,- Ft közötti lehet);**

- **együttes összege nem haladhatja meg** az igazolt díjak, míg hátralékos személy esetében az igazolt díjak és díjhátralék összevont összegét;

- ha fizetendő havi díj, vagy díj és díjhátralék nem éri el a legalacsonyabb mértéket (3 ezer Ft), úgy támogatásként **a ténylegesen fizetendő összeget kell** – a kerekítés szabályai szerint, kerekítve – **megállapítani.**

b) gyógyszer-támogatásnál:

- **nem lehet kevesebb** a kérelmező megalapozottan igazolt rendszeres havi gyógyító ellátása költségének **50 %-ánál**, s

- **nem lehet több** a rendkívüli települési támogatás legalacsonyabb általános összegének **150 %-ánál (azaz jelenleg 4.500,- Ft-nál).**

- a kerekítés szabályai szerint 100,- Ft-ra (száz forintra) kerekítve kerülhet megállapításra.

Valamennyi jövedelemkompenzáló támogatás, így az aktív korúak ellátásának megállapítása a járási hivatalok hatáskörébe került. Az aktív korúak ellátásával kapcsolatban kétféle ellátástípus állapítható meg, egyrészt a foglalkozást helyettesítő támogatás, másrészt az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás (ez utóbbi a megszűnő rendszeres szociális segély helyébe lépett). Járási hatáskörben maradt az időskorúak járadéka, az ápolási díj, a közgyógyellátások, valamint az egészségügyi szolgáltatásokra való jogosultság.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma	Álláskeresői segélyben részesülők (fő) -	Álláskeresői segélyben részesülők %
2013	1 959	0	0,0%
2014	1 956	1	0,1%
2015	2 003	2	0,1%
2016	2 034	2	0,1%
2017	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresői száma

Év	Nyilvántartott álláskeresői száma (TS 1301)	Álláskeresői járadékra jogosultak (TS 1201)	
	Fő	Fő	%
2013	229,75	25,75	11,2%
2014	209,00	12,50	6,0%
2015	169,00	15,00	8,9%
2016	133,00	12,25	9,2%
2017	116,75	21,50	18,4%

	2013.		2014.	
	Ellátottak száma (fő)	Összeg (e.Ft)	Ellátottak száma (fő)	Összeg (e.Ft)

Rendszeres szociális segély	9	3 090	11	3 013
Lakásfenntartási támogatás	96	29 580	254	12 491
Foglalkoztatást helyettesítő támogatás	96	29 850	85	20 793
Rendszeres gyermekvédelmi kedvez.	268	16 781	258	2 425
Óvodáztatási	16	400	12	260
Ápolási díj	2	436	2	436
Átmeneti segély/önkormányzati segély	20	100	95	4 053

Települési támogatás 2017:

Települési lakhatási támogatásban részesített személyek száma: 231 háztartás
(felhasznált összeg: 11.092.000,- Ft)

Települési gyógyszerátvitelben részesített személyek száma: 80 fő
(felhasznált összeg: 3.116.000,- Ft)

Rendkívüli települési támogatásban részesített személyek száma: 175 fő
(felhasznált összeg: 2.114.000,- Ft)

Munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Az 1991. évi IV. törvényt a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról és a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítése, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskereső támogatásának biztosítása érdekében alkotta az Országgyűlés.

Az Ft-ben meghatározott feltételek fennállása esetén az állami foglalkoztatási szerv különféle támogatásokat (pénzbeli) és szolgáltatásokat nyújt az álláskeresőnek.

Az állami foglalkoztatási szerv és az állami felnőttképzési intézmény által nyújtott szolgáltatások:

- a) munkaerő-piaci és foglalkozási információ nyújtása,
- b) munka-, pálya-, álláskeresői, rehabilitációs, helyi (térségi) foglalkoztatási tanácsadás,
- c) munkaközvetítés.

Munkáltatók részére nyújtott támogatás

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. tv. 16. §, a 6/1996. (VII. 16.) MÜM rendelet 11. §, az Európai Közösséget létrehozó Szerződés 87. és 88. cikke alkalmazásában a támogatások bizonyos fajtáinak a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánításáról szóló 2008. augusztus 6-i 800/2008/EK

bizottsági rendelet szabályozza a **foglalkoztatás bővítését szolgáló bértámogatás nyújtásának** feltételeit.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Az életminőség jelentős elemét képezik a lakhatás körülményei, melyek szoros összefüggést mutatnak a lakosság jövedelmi helyzetével és igény szintjével. A lakásállomány nagysága illeszkedve a növekvő lakónépességhez, folyamatosan emelkedő tendenciát mutatott az utóbbi években. A lakások többsége az 1990-es évek előtt épült, amely minden bizonnyal összefüggésben áll az ebben az időszakban gyakori lakásépítési támogatások nyújtásával. Az épületek többsége jó állapotban van, lakóik igyekeznek megfelelő szinten fenntartani lakásukat.

3.4.1.1. Nyírmeggyes községben a lakások és lakott üdülők építési éve

Lakások és lakott üdülők építési éve	Lakások és üdülők száma
- 1919	926 lakás 1990. előtt épült.
1920-1944	
1945-1959	
1960-1969	
1970-1979	
1980-1989	
1990-2001	
2002-2006	53

Forrás: Önkormányzati adatok

3.4.1.2. Lakóegységek rendeltetése Nyírmeggyes községben 2011. évben

Lakóegység	Lakóegység száma
lakás lakottan	1053
lakás nem lakottan	67
lakás üdülésre használva	-
lakás más célra használva	5
üdülő lakottan	-
üdülő üdülésre használva	-
üdülő más célra használva	-
intézeti háztartási lakóegység	-
lakás és lakott üdülő együtt	-

Forrás : Önkormányzati adatok

A nyírmeggyesi lakosok többsége saját tulajdonú családi házakban él.

A lakások száma Nyírmeggyesen 1038 db

- egyszobás lakások száma 31 (3 %)
- kétszobás lakások száma (a másfél szobásokkal együtt) 326 (31,4%)
- háromszobás lakások száma (a két és félszobásokkal együtt) 491 (47,3%)
- négy és több szobás lakások száma (a három és félszobásokkal együtt) 190 (18,3%)

Pontos adat nem áll rendelkezésre, de jelentős előfordulnak olyan lakások, amelyek a devizahitel károsultak tulajdonából az Nemzeti Eszközkezelőhöz kerültek. Az elmúlt években érzékelhetően megnőtt a fiatal, közös életet kezdeni kívánó lakásigénylők száma is.

A lakások többsége összkomfortos lakás. Magas a fél komfortos lakások száma is, mely leginkább a hátrányos helyzetű családok számára ad otthont. A rossz lakáskörülmények oka, hogy több itt élő lakónak nincs lehetősége arra, hogy a gáz, víz, csatorna hálózathoz való csatlakozás költségeit, illetve a csatlakozás után a rendszeres havi számlákat kifizessék, ezért némelyik család még a közkutakról hordja a vizet.

a) bérlakás-állomány

Nyírmeggyes nem rendelkezik bérlakás állománnyal. Egyetlen szociális bérlakása van, ki van adva. Az önkormányzat költségvetési helyzete miatt nem tud anyagilag segíteni a lakáshoz jutásban. A településfejlesztési koncepció, illetve a Településszerkezeti terv nem tartalmaz olyan övezeteket, melyben a mélyszegénységben élőknek, „szegregált” településrész lenne kijelölve.

Azonban az elmondható, hogy Nyírmeggyesen nincsenek olyan üresen álló ingatlanok, melyek az önkormányzat tulajdonát képeznék, és oda be lehetne költöztetni családokat.

Nincs pontos adat arra vonatkozóan, hogy a település összes lakásállománya viszonylatában mennyi az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma. Betudható ez annak is, hogy nincs meghatározva ennek szempontrendszer. A lakhatatlanná nyilvánítás ma a Járási Hivatal feladata és építhetőségileg alátámasztható tények indokolják.

b) szociális lakhatás

Szociális lakhatás a településen nem indokolt.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Településünkön nincs lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlan.

e) lakhatást segítő támogatások

A mindennapi létfenntartás mellett a lakás fenntartására fordított kiadások igen megterhelőek a célcsoport családjai számára. A terhek enyhítését szolgálja az Szt-ben és a helyi rendeletben meghatározott feltételek fennállása esetén igénybe vehető lakhatási támogatás. A támogatás pénzügyi és természetbeni ellátásként is folyósítható. Településünkön elsősorban pénzügyi ellátásként.

3.4.3. számú táblázat - Támogatásban részesülők

év	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2013	93	0
2014	254	0
2015	235	0
2016	n.a	0
2017	231	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázatban szereplők számára jelent komoly problémát az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elveszítő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná, vagy náluk kapcsolhatják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat.

A kormány által létrehozott CSOK program központilag kíván segítséget nyújtani a népesség megtartásához, növekedéséhez, a lakhatás megoldásával, ennek hatásairól, számairól településünk vonatkozásában nem rendelkezünk adatokkal.

f) eladósodottság

Komoly problémát jelent napjainkban az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elveszítő, vagy alacsony jövedelmű idős, vagy több gyermekes családok esetében. Adósságcsökkentő támogatásról nem alkotott rendelet az önkormányzat. A helyi lakásviszonyok legjellemzőbb problémája a közműdíj-hátralékok felhalmozódása, illetve annak folyamatos újratermelődése. A tapasztalatok szerint az elmúlt években folyamatosan növekszik a közüzemi szolgáltatók felé hátralékkal rendelkező lakosok száma. Az utóbbi két évben ennek ellensúlyozására egyre többen veszik igénybe az előre fizetős, ún. „kártyás mérőórák” felszerelésének lehetőségét.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A településen külterületen, nem lakóövezetben nincsenek lakott lakások. A közműszolgáltatások közül elérhető a víz, gáz, villany, továbbá az elmúlt évben pályázati úton a szennyvízberuházás is megvalósult a településen.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezetegészségügyi jellemzői stb.)

Nyírmeggyesen szegregált lakókörnyezetben nem élnek emberek.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

Nyírmeggyesen szegregált lakókörnyezetben nem élnek emberek.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Nyírmeggyesen szegregált lakókörnyezetben nem élnek emberek.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

152. § (1) A települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a házi orvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

(2) A települési önkormányzat képviselő-testülete megállapítja és kialakítja az egészségügyi alapellátások körzeteit, több településre is kiterjedő ellátás esetén a körzet székhelyét.

(3) A helyi önkormányzat biztosítja a tulajdonában vagy használatában levő járóbeteg-szakellátást, illetőleg fekvőbeteg-szakellátást nyújtó egészségügyi intézmények működését.

153. § (1) A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében

- a) gondoskodik a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- b) biztosítja a 73. § (1) bekezdése szerinti külön jogszabályban meghatározott rovarok és rágcsálók irtását,
- c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén - lehetőségeihez képest - saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat (falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás) és szakosított ellátásokat (az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény).

Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

Az egészségügyi ellátás Nyírmeggyesen egy teljesen, felújított, korszerűsített épületben zajlik. Ahol megtalálhatóak az egészségügyi alapellátás egységei a házi orvosi szolgálat, védőnői szolgálat. Így minden alapellátás egy helyen, de külön jól elkülönítetten található meg a község szívében.

A **házi orvosi szolgálat** – Forrás – Medical Kft, Nyírmeggyes, Szalkai út 1. - Nyírmeggyes közigazgatási területére, s Nyírmeggyes valamennyi lakosa ide tartozik. Jelenleg Nyírmeggyesen a privatizált házi orvosi szolgálatban 1 fő házi orvos, 1 fő körzeti ápolónő, valamint 1 fő orvos írnok dolgozik.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi-orvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett házi-orvosi szolgáltatások száma	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2013	1	0	0
2014	1	0	0
2015	1	0	0
2016	1	0	0
2017	1	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A praxisba tartozó lakosságot az orvos köteles ellátni, de a páciens élhet a szabad orvosválasztás lehetőségével és másik házi orvos praxisába bejelentkezhet.

A házi orvosi ellátás jelenleg térítésmentesen vehető igénybe gyógyító-megelőző ellátás céljából.

A házi orvos a lakosság folyamatos ellátását napközben a rendelési időben 8 – 11 óráig, 11-16 óráig pedig rendelkezésre állási idő van. Rendelési időn kívül a házi orvosi ügyeleteken biztosítják.

Felnőtt házi orvosi ügyelet, valamint a gyermek ügyelet Mátészalkán érhető el. A területi kórházba telepített ügyeleti szolgálatok biztonságos háttérrel biztosítanak a betegellátás során.

A lakosság körében a főbb betegcsoportok sorrendben a hypertónia, a mozgásszervi betegségek, a diabetes, a szív- és érrendszeri betegségek, valamint a tápcsatorna betegségei.

A házi orvosi rendelő kijelölt helyisége meghatározott reggelen vérvételi helyként működik, a levett vért vizsgálatra a Területi Kórház Központi laboratóriumába szállítják. A vérvételi hely tehermentesíti a rendelőintézeti laboratórium betegforgalmát, nem utolsósorban a betegnek nem kell esetenként több autóbusz igényvételével lakóhelyétől utazgatnia. A vérvételi hely igénybevétele jelenleg ingyenes.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2012	280
2013	169
2014	164
2015	135
2016	80

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére – egészségügyi állapota megőrzéséhez és helyreállításához – az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. A közgyógyellátás megállapítható alanyi jogon: tartósan beteg gyermekek részére, rokkantsági ellátásban részesülőknek, hadi gondozottaknak, normatív és méltányossági alapon jövedelem függvényében. Az ellátást kérni a Mátészalkai Járási Hivatal Kormányablakában lehet. 2016-ban a közgyógyellátásban résztvevők száma majdnem a felére csökkent.

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

Év	Ápolási díjban részesítettek száma
2012	53
2013	38
2014	45
2015	45
2016	45

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Tartósan beteg az a személy, aki a fekvőbeteg-szakellátást nyújtó intézmény, vagy illetékes szakrendelő arra jogosult szakorvosa által kiadott zárójelentés, igazolás alapján a háziorvos szakvéleménye szerint előreláthatólag három hónapnál hosszabb időre gondozást igényel. Ápolási díjban 2016-ban 45-en részesültek.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A településen célzott korosztály számára évente rendszeresen van tüdő szűrővizsgálat, melyet az érintettek sajnos csak kevés számban vesznek igénybe, pedig ez az egészségügyi szolgáltatás helybe jön, és nem kell emiatt távoli helyekre utazni. Sokkal kevesebben vennének részt a szűrővizsgálaton, ha ezért távoli helyekre kellene utazni. Ezen kívül 2009 óta a védőnő méhnyakrákszűrést is végez.

A kisgyermek és iskoláskorú gyermekek számára kötelező szűrővizsgálatok védőnő, házi orvos, bevonásával rendszeresen megtörténik.

A 0-1,5 éves korú gyermekek vizsgálata havonta történik. A 2-7 éves korig évente történik a státusz vizsgálata. Az iskoláskorú gyermekek (2-4-6-8 évfolyam) kötelező szűrővizsgálata védőnő, orvos bevonásával történik. Ha a szülő nem viszi el a szűrésre a gyermeket, akkor az a kiskorú veszélyeztetésének számít, amit a Gyermekjóléti Szolgálat felé jelezni kell.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés a településen nem megoldott.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Közel 16 éve már, hogy Önkormányzatunk lerakta egy új konyha alapjait, melyre azóta már több terv is készült, de anyagi forrás hiányában ez meghiúsult. Jelenleg a konyha ideiglenes engedéllyel az óvoda épületében működik, a meglévő eszközök elavultak. Ez a helyzet már nem tartható fent, hiszen az előírásoknak is csak nehezen tudunk eleget tenni. A konyhához nem tartozik kiszolgáló helyiség (étkező). Ebédlő hiányában egy nagyobb méretű tantermet alakítottunk át ideiglenes ebédlővé. Magát az ebédet az óvodában készítik elő, ami távol van az iskolától, emiatt az átszállítás is körülményes: a szociális étkezésben résztvevő autóval oldjuk meg. Településünkön a gyerekekkel együtt már így is 400 főnél többen étkeznek a konyháról, de még további igények is felmerülnek. A jelenlegi körülmények és a szűkös kapacitás viszont nem teszi lehetővé ezeknek az igényeknek a kielégítését.

Mivel a konyhában naponta, minden korcsoport számára csak egyfajta ebéd készül, ezért fokozottan kell figyelni az egészséges táplálkozásra. Az étkeztetéssel, étrendkészítéssel, nyersanyag felhasználással kapcsolatban a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendeletben foglalt követelmények az irányadók.

A konyhai eszközök beszerzése folyamatban van.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Sportoláshoz, a sportprogramokhoz való hozzáférés a helyi lehetőségek tekintetében település minden lakója számára elérhető a helyi sportpályán. Sajnos a tornacsarnok megvalósítása még folyamatban van.

Településünk az egészségmegőrzés, a prevenció terén is igyekszik lehetőséget kínálni az érdeklődők számára. A funkcionális tér hiánya következtében itt is együttműködés szükséges az oktatási intézménnyel; mind a személyi, mind a tárgyi feltételek biztosítottak ezáltal. A mozogni, sportolni vágyó jelentkezők számára heti 1

alkalom áll rendelkezésre az iskola 2. emeletén lévő nagyteremben a közös edzésre, mozgásra. A tavaszi hónapokban frissítő aerobikórák, míg az őszi hónapoktól TRX edzések szolgálták a résztvevők testmozgását, 2 fő testnevelő tanárral.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, falu és tanyagondnoki szolgáltatás.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférést a Szatmári Alapellátási Intézmények keretében biztosítja a település lakosainak a számára. A Társulással együttműködve községünkben a házi segítségnyújtást lehet igénybe venni.

A házi segítségnyújtás keretében gondoskodik azokról az időskorú személyekről, akik önmaguk ellátására nem képesek, illetve azokról, akik az egészségi állapotuk miatt erre rászorulnak, ezt az ellátási formát igénylik, illetve bentlakásos intézményi elhelyezésre várnak. Évek óta működik a jelzőrendszeres házigondozás, jelenleg 19 fő rendelkezik ilyen készülékkel. E rendszer segítségével fenntarthatók a biztonságos életvitel feltételei, krízishelyzetben lehetőséget nyújt az ellátást igénybe vevő személynél történő gyors megjelenésre és segítségnyújtásra.

Az étkeztetés keretében az Önkormányzat gondoskodik azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább egyszeri meleg étkezéséről, akik azt önmaguknak és eltartottaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani. Étkeztetésben részesül az az igénylő is, aki kora vagy egészségi állapota miatt nem képes az étkeztesről más módon gondoskodni.

A falugondnoki, illetve tanyagondnoki szolgáltatás célja az aprófalvak és a külterületi vagy egyéb belterületi, valamint a tanyasi lakott helyek intézményhiányából eredő hátrányainak enyhítése, az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatáshoz, valamint egyes alapszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása, továbbá az egyéni, közösségi szintű szükségletek teljesítésének segítése.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A szolgáltatások nyújtásakor hátrányos megkülönböztetés, az egyenlőbánásmód követelményének megsértése nem fordult elő.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

- újszülöttek pénzbeli támogatása

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

A település közel 3000 fős lakosságú. A lakosság összetétele az országos átlaghoz hasonló. Nyírmeggyes település neve kifejező. Az előtag a földrajzi elhelyezkedésre utal, - a Nyírségben található, s az utótag a meggy növénynev –s képzős származéka.

Nyírmeggyes községben aktív kulturális élet zajlik, ugyanis, mind az Önkormányzat, mind az Önkormányzat fenntartásában működő intézmények egész éves kulturális program tervezettel rendelkeznek. Így minden nyírmeggyesi lakos megtalálja a színes kínálatból a neki kedvező programot.

A falusi ember az értékeit megbecsüli, legyen az anyagi-, szellemi- vagy kulturális érték. 2000. évben született az az ötlet, hogy a falu nevét egy sajtószerű rendezvénysorozattal tegyék híressé. Eldöntötték, hogy egy olyan hagyományőrző és kulturális programot kell megteremteni, szervezni, ami csakis Nyírmeggyes nevéhez köthető az egész világon.

A Meggy-fesztivál fő célja a hagyományok őrzése, a kapcsolatok ápolása, a meggy gasztronómiai jelentőségének tudatosítása, a meggyhez való kötődés erősítése. A Meggy-fesztivál 2001. óta minden év júliusának első hétvégéjén kerül megrendezésre. A X. jubileumi Meggy-fesztivál 2010. július 03-04-én került megrendezésre. Felmérik a helyi és más települések igényeit, összeállítják a műsort, gondoskodnak a hagyományőrző és kulturális elemek beépítéséről, a színes és szórakoztató program összeállításáról. A gyermekek szórakozását játszóházak, foglalkoztató házak, mini játszótér és a bohóc közreműködése biztosítja. A fesztivál ideje alatt, a színpadon folyamatosan kulturális programok zajlanak. Mindenki talál olyan műsort, ami az érdeklődésének megfelel.

A fesztivál mára már nagy hírnévvel rendelkező, nemzetközivé vált, hagyományápoló, összetartozást erősítő rendezvény. A községben jellemző társadalmi összefogás nagymértékben meghatározza a kulturális turizmus alakulását is.

A környező és a messzebb lévő településekről is folyamatos látogatottság jellemző. A fesztiválra a szatmári településekről, a Hajdúságból, Ukrajnából, Romániából érkezők is elhozzák bemutatni a saját kultúrájukat, gasztronómiai sajátosságukat, környezetük hagyományait, így megismerkedhetünk az egyes tájak népi szokásaival, sajátosságaival.

A borverseny is hagyománnyá vált az elmúlt években. Itt lehetőség nyílik arra, hogy a helybeli gazdák - gazdasszonyok megmérettessék az általuk készített borokat, mely szintén nagy népszerűségnek örvend.

Különböző borok találhatók a repertoáron, többféle szőlőből készült bor: vörös, fehér, rosé kategóriákban. Ezen felül neveznek többféle gyümölcsborral. Kóstoltunk már bort meggyből, málnából, fügéből, szilvából és barackból egyaránt.

Nagy sikere van a településen, hiszen feleleveníti a régi idők hangulatát. A verseny szakmai zsűri kóstolásával kezdődik, majd az eredményhirdetés után a nevezett borok kóstolása, kóstoltatása következik, s a vendéglátás közben élő népzene mellett elbeszélgetnek a résztvevők.

Az elmúlt években 60 különleges bort neveztek a gazdák a versenyre, a szakmai zsűri bronz – ezüst – és arany oklevelekkel jutalmazta a legjobbakat. Illetve az arany oklevélben részesített borok a Mátészalkán megrendezésre kerülő területi borversenyen, majd ezt követően a megyei borversenyen is nagy sikereket érnek el.

A csigacsináló hagyományosan minden évben a borversennyel egy időben kerül megrendezésre.

Csigacsináló – sajnos ma már sokan vannak, akik ezt az összetartozó fogalmat sem ismerik. A kedvükért a meghatározása: a tyúkhúslevesbe ünnepek alkalmával a faluban élők házilag kézzel készített csigatésztát főztek. Egy lakodalom, vagy nagyobb ünnepek előtt összejött a faluban a rokonság, az ismerősök, szomszédok és közösen készítették el a „levesbe való.” Amíg a lányok – asszonyok a saját kezűleg összegyúrt elnyújtott tésztából csiga sodrásával foglalatostkodtak, addig a férfinep elborozgatott, az asszonyok szórakoztatására hegedült, nótázott. Az éneklésbe a nők is bekapcsolódtak, s így könnyebben és vígabban haladt a munka.

Míg a borversenyen a férfiak megmérettetik a boraikat, addig az asszonyok élő népzene mellett pedrik – sodorják a csigát, a saját kezűleg gyúrt és nyújtott tésztából. A csigacsinálót és a borversenyt az önkormányzat minden év februárjában megszervezi, ugyanis közösségépítő, hagyományápoló, hagyományőrző jelentősége hatalmas, ugyanis a nagyszülők már az unokáik is hozzák, akik lelkesen próbálgatják a nagytól ellesni az alapvető fortélyokat.

A Falusi Karácsony címmel egy közösen eltöltött adventi délutánra hívtuk és várunk településünk lakosait a falu főterén. A hangulatos összejövetelen az iskolai és egyházi énekkar fellépésén túl együtt gyűjthattuk meg az adventi koszorú négy gyertyáját a különböző vallások egyházi képviselőivel. A közösen elfogyasztott forralt bor, sült tök és aprósütemény, a közös beszélgetés közelebb hozta egymáshoz a megjelenteket

a) közösségi élet színterei, fórumai

Mindenki számára biztosított a Könyvtár, és az Arany János Művelődési Központ szolgáltatásainak igénybevétele. Évente visszatérő rendezvény a Meggyfeszítivál, Idősek napja, Falusi Karácsony.

Arany János Községi Tér Könyvtári, Információs és Községi Helye:

Könyvtárunk a 2017-es évben gyűjteményét a hatályos jogszabályok alapján, a fenntartó igényeit követve fejlesztette és gondozta. A rendelkezésre álló **anyagi forrásokat maximálisan kihasználva** történt dokumentumbeszerzés. Korunkban az internet adta lehetőségek nagymértékben hozzájárulnak ezen igények gyors és korszerű kielégítéséhez, így ezen igények csökkent intenzitással jelentkeznek az intézmény szolgáltatásai körében. A folyóiratok, időszaki kiadványok esetében szintén elmondható, hogy az érdeklődés elhanyagolható ezen dokumentumok iránt. A fiatal, középiskolás korosztály kölcsönzési igényei leginkább az iskolai oktatáshoz köthetően, a kötelező irodalom felé irányulnak. A gyermek korosztály ellenben mind az oktató-nevelő munkához kapcsolódóan, mind pedig a szórakoztató gyermekirodalom irányába nagy érdeklődést mutatnak.

A könyvtár a törvényi szabályozásnak megfelelően lehetőségeihez mérten kulturális, művelődési alkalmakat szervez. Tekintettel az épület kis alapterületére, zsúfoltságára ez a feladat nehezebben megoldható, illetve együttműködést igényel az iskola fenntartójával, működtetőjével.

2017-ben a tavaszi és az őszi időszakban tematikusan egy-egy alkalommal került sor a gyerekek számára **délutáni kézműves foglalkozásra**. A gyerekek számára, iskola-időben szervezett programok számát és gyakoriságát befolyásolják a tanórai elfoglaltságok (egész napos oktatás), illetve az egyéb, oktató-nevelő tevékenységhez köthető

tevékenységek (szakkörök, felkészítők, stb.). A megvalósult alkalmak jó hangulatban teltek, a gyerekek aktívan bekapcsolódtak a játékos munkába.

Két alkalommal a Női Klub címmel **debreceni előadók, pszichológus szakemberek** vezettek csoportfoglalkozást az érdeklődők számára. A program az információszerzés mellett aktív részvételt is igényelt a résztvevőktől; igényes, újszerű és használható ismereteket nyújtott, hozzájárult a szociális és kommunikációs kompetenciák fejlesztéséhez, a reális önismerethez.

Az **Olvasókör** 6 alkalommal gyűlt össze a könyvtárban, melynek során az aktuális olvasmányélmények megosztása mellett, kapcsolódva az olvasottakhoz számos témáról szó esett és születtek mély, tartalmas beszélgetések. Ezen alkalmakon kívül a húsvéti és a karácsonyi ünnepkörhöz kapcsolódva már hagyományosan találkozott a csoport egy kreatív kézműves foglalkozásra, hol nem a könyveké, hanem az alkotásé a főszerep. A csoport tagjaival való kapcsolattartás a közösségi médián keresztül történik.

Művelődési Ház:

A Nyírmeggyes Önkormányzat Művelődési Háza – mint közművelődési intézmény – a közösségformálás, az egyéni és csoportos öntevékeny művelődési törekvések lehetséges színtere. Ezt elősegítendő, feladata a kultúra helyi értékeinek megteremtésében való közreműködés, ezen értékek közvetítése a helyi lakosság felé. Szerepvállalás az egyetemes emberi kultúra értékeinek megismertetésében, a hagyományok ápolásában, megőrzésében, átadásában.

A törvényben foglaltak alapján a Művelődési Ház feladatának tekinti

- az egyetemes, a nemzeti kultúra értékeinek megismertetését, a megértés és befogadás elősegítését, az ünnepek kultúrájának gondozását,
- a helyi környezet szellemi, művészeti értékeinek, hagyományainak gyűjtését, megismerését és gondozását,
- lehetőséget biztosítani a helyi lakosság számára a kulturális, művelődési és szórakozási igényeik kielégítésére,
- a helyi amatőr alkotó – és előadóművészek tevékenységének támogatását, számukra bemutatkozási alkalmak szervezését,
- az öntevékeny önképző, az életminőséget javító csoportokban való tevékenységek biztosítását,
- a közösségi élet, a helyi társadalom kapcsolatrendszerének építését,
- a közművelődési és közéleti tevékenységek bemutatását a helyi nyomtatott és elektronikus médiumok által.

Közösségek, klubok, civil szervezetek

A közösségi művelődés a helyi közösségben zajló tanulási-művelődési, kulturális folyamat az egyének és csoportjaik aktív részvétele révén. Településünkön jelenleg öt aktív, alkotó csoport működik heti, havi rendszerességgel. E művelődési, művészeti közösségek az intézmény életében fontos szerepet játszanak, hiszen az alkotó folyamatok mellett a közösségi magatartásformák fejlesztésében is jelentőséggel bírnak.

Számukra az intézmény közösségi teret, bemutatkozási lehetőséget biztosít, a csoportok pedig tevékenységükkel hozzájárulnak a helyi kulturális programkínálat gazdagításához, Nyírmeggyes hírnevének öregbítéséhez a település határain kívül.

- Néptánc és Népművészeti Egyesület
- Nyírmeggyesi Ifjúsági Természetvédelmi és Hagyományőrző Egyesület
- Amatőr Színjászó Csoport
- Aranyeső Népdalkör
- Nyírmeggyesi Citerások Amatőr Művészeti Csoport
- Baba – mama klub

A helyi Védőnői Szolgálat kezdeményezésére, a Művelődési ház és a Gyermejjóléti Szolgálat közreműködésével az elmúlt évben indult kezdeményezés, a település kismamáinak és kisgyermekének biztosított közösségi alkalmakat a Művelődési ház kistermében havi rendszerességgel. Ezen alkalmak során a kötetlen beszélgetések, közösségi együttlétek mellett az érdeklődési körnek megfelelően tematikus foglalkozások, előadások megtartására is sor kerülhet a lehetőségek figyelembevételével.

A helyi közművelődési tevékenységek sorában a 2017-es évben kiemelt jelentőséggel terveződött öt nagy rendezvény; a Gyermeknap, a Pedagógusnap, a Meggyfesztyívál, a Falusi mulatság és a Falusi karácsony.

Gyermeknap:

A **gyermeknap** program a tapasztalatok alapján nem mutatott olyan látogatottsági mutatót, mely indokolta volna az egész napos program megszervezését és az anyagi ráfordítást. A 2016-os év rendezvénye a település egész lakossága számára meghirdetett volt s kínált színvonalas programot a gyerekek s szüleik számára is. Ennek ellenére kevés gyerek, s még kevesebb felnőtt vett részt a rendezvényen. Mindezek mellett az **oktatási – nevelési intézményekben ezen időszakban szintén gazdag programkínálat** várta a gyerekeket. Ezekre a tapasztalatokra alapozva olyan döntés született, hogy az erre a programra tervezett költséget egy későbbi időpontban, egy más rendezvényen kamatoztassuk a fiatal korosztály számára. Ez az elgondolás az őszi hónapokban realizálódott is, egy országos vándorkiállítás meghívásával.

Pedagógusnap:

A **Pedagógusnap** keretében az önkormányzat ebben az évben is, a hagyományoknak megfelelően, méltó módon emlékezett meg a településünkön oktató-nevelő munkát végző pedagógusokról. A rendezvény helyileg – az elmúlt évekhez hasonlóan – az általános iskola épületében került megrendezésre, melyen az aktív dolgozókon kívül részt vettek a nyugdíjas pedagógusok és az oktató-nevelő munkát segítő dolgozók is. A köszöntő műsort követően ünnepi vacsorával és virággal fejezte ki a település vezetése elismerését.

Meggyfesztyívál:

A **Meggyfesztyívál** tervezése során figyelembe vettük a település lakosságának mezőgazdasági tevékenységét (meggyeszedés) és –lehetőségeinkhez mérten – a környező települések rendezvényeit is. Így toldott a rendezvény a hagyományos július első hétvégéjéről a hónap közepére, bízva abban, hogy mindez növeli majd a látogatottságot. A színpadi műsorok, kiállítók, árusok kínálatában igyekeztünk szem előtt tartani az önkormányzat pénzügyi lehetőségei mellett a változatosságot és az igényességet. A

lebonyolításba aktívan bekapcsolódtak községünk oktatási intézményei, közintézményei és civil szervezetei. A rendezvényen került átadásra Varga Elemérné nyugdíjas tanítónő pedagógiai munkája elismeréseként az Aranydiploma. Összességében értékelve – meghallgatva a beérkező visszajelzéseket – elmondható, hogy a rendezvény a **várt látogatottságot** és népszerűséget élvez. Mindez jelentősen elmarad a korábbi rendezvényekhez képest, ám híven **tükrözi a térség tendenciáit**, mely szerint ezen falusi nagy fesztiválok kissé elöregedtek, kevésbé vonzóak már a lakosság számára. A fesztivál korábbi, életrehívó gondolata a jelenlegi gyakorlattól eltérően, a rendezvény szórakoztató funkciója mellett jóval nagyobb hangsúlyt helyezett a szakmai program-
elemekre a fesztivál elnevezéséből eredően. A következő év tervezése során – tekintettel a rendezvény nagyságára – kiemelt jelentőségű mindezek figyelembevétele.

Falusi mulatság:

Az őszi hónapok nagy rendezvénye, az Idősek Napja kapcsán rendezett **Falusi mulatság** töretlen népszerűségnek örvend a lakosság körében s egyre többen látogatják ezen közösségi programot. Október 7-én a Művelődési Házban a Nyitnikék Óvoda közreműködésével színvonalas, szívet melengető műsor köszöntötte településünk szépkorú lakóit, ezt követően pedig – az időjárás kedvező voltának köszönhetően is – egy jó hangulatú vendéglátásra került sor az iskola parkolójában gazdag színpadi szórakoztató műsor kíséretében.

Falusi Karácsony:

A téli ünnepkörhöz kapcsolódó nagyrendezvény a **Falusi karácsony** ismét összehozta településünk lakóit egy kellemes, közös karácsonyváró programra. Ezt megelőzően már megtörténtek az aktuális adventi gyertyagyújtások a település egyházközségei és felekezetei közreműködésével. A program során kézműves kiállítás, egyházi és színpadi műsor, majd szabadtéri program várta a résztvevő közönséget. A műsorban lelkesen működtek közre az oktatási intézmények; az óvoda nagycsoportos gyerekei betlehemes játékkal, az általános iskolás gyerekek pedig dramatikus játékkal és ének-kari produkcióval járultak hozzá az ünnepi hangulat megteremtéséhez. A rendezvény közösségerősítő voltát az is mutatja, hogy a vendéglátáshoz számos felajánlás érkezett. A Falusi karácsony egyike azon rendezvényeknek településünkön, mely hagyományainkat ápolja s gazdagítja, megőrzése, fejlesztése községünk érdeke.

A kiemelt rendezvények

A rendezvény neve	Látogatók száma
Gyermeknap	-
Pedagógusnap	100 fő
Meggyfesztivál	3161 fő
Falusi mulatság	431 fő
Falusi karácsony	300 fő

A művelődési ház törvényben meghatározott feladata a művelődő közösségek számára közösségi színtér biztosítása, tevékenységük támogatása. A településünkön jelenleg aktívan tevékenykedő csoportok mindegyike **rendszeres használója** a művelődési ház helyiségeinek; tevékenységükben, programjaik szervezésében **kiemelkedő jelentőséggel bír a kulturált környezet megléte.**

A Nyírmeggyesi Citerások Amatőr Népművészeti Csoport tagságát 5 felnőtt és 2 gyerek alkotja. Az önszerveződő csoport tevékenységének folytatásához elsősorban

a **heti rendszerességű gyakorláshoz** használja a színteret. Műsoraikkal lelkesen, önzetlenül bekapcsolódnak a helyi kulturális életbe; szinte nincs olyan program, melyen akár műsorral, akár felajánlott munkájukkal ne lennének jelen a rendezvényen. Jó hírük túllépett már településünk határain is, bizonyítva ezzel is munkájuk színvonalas voltát.

Felnőtt Amatőr Színjátszó Csoport 10 lelkes, az amatőr színjátszás iránt mélyen elkötelezett emberből áll. A csoport **heti rendszerességű** próbáit megosztva a Könyvtárban és a Művelődési házban tartja, szem előtt tartva a fenntartó költségtakarékosságát. A színpadi próbák és a bemutatók viszont nem lehetségesek színpad nélkül, így ezen alkalmakkor a művelődési ház helyiségeit használja. Előadásait nagy érdeklődés kíséri, a közönség szívesen vesz részt a bemutatókon, melyek általában évente 2 hosszabb, egész estés darabot jelentenek. Az igényeknek és a lehetőségeknek megfelelően közreműködnek a rendezvényeken, felajánlásaikkal támogatják az intézményeket, programokat.

A **Nyírmeggyesi Ifjúsági, Természetvédelmi és Hagyományőrző Egyesület** a település aktív, tenni akaró fiataljait gyűjti össze soraiba. Létszámuk változó, állandó tagságuk 10 fő. Összejöveteleik gyakoriságát és időpontját nagymértékben **meghatározza iskolai elfoglaltságuk**, (az általános iskolai korosztálytól kezdődően az egyetemistáig valamennyi korosztály képviselteti magát), általában kéthavi rendszerességgel, a nyári hónapokban ettől gyakrabban tartották megbeszéléseiket. Tevékenységük során a közösségi életük, programjaik tervezése-szervezése-lebonyolítása színtere a művelődési ház. Lelkesen kapcsolódnak be a község kulturális életébe, programjaiba. Önálló rendezvényeik célközönsége egyelőre legfőképp az óvodás és általános iskolai korosztály, évente megszervezett hagyományos programjaik száma 3, mely játszóházi foglalkozást és Mikulás-szolgálatot foglal magában.

A 2016-tól, a helyi Védőnői Szolgálat, a Gyermekegészségügyi Szolgálat és a Művelődési Ház közös szervezésében új kezdeményezésként elindult **Baba – mama Klub** ebben az évben is **2 hetente rendszeres lehetőséget** biztosított a település kismamáinak és 3 éves kor alatti gyerekeknek az összejövetelekre, melyek helyszíne minden esetben a művelődési ház kisterme volt. A közösség szakmai irányítói a helyi védőnő és gyermekvédelmi szakember. Lelkesedésüknek és kreatív munkájuknak köszönhetően a klub tagsága állandó, illetve – bár az életkori határoknak megfelelően változik – bővül.

Településünk aktív alkotó csoportja az **Aranyeső Népdalkör**. Tagjainak a száma: 10 fő. A csoport működése során **alkalmanként használja** a közösségi színteret; fellépéseiket megelőzően, legfőképp a nyári időszakban tartják itt próbáikat. Hasonlóan a korábban említett közösségekhez a népdalkör is elkötelezett a település kulturális élete, a népdaléneklés öröksége iránt. Örömmel vesznek részt mind a helyi, mind a környező települések rendezvényein.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A településen etnikai konfliktusok nem léteznek, azok kezelésére nincs szükség. A lakók zavartalanul élnek.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A községben minden évben megrendezésre kerül valamilyen céllal jótékonyági bál. Ilyen az Óvoda Bál, vagy a Néptáncos Bál. Ezekon a rendezvényeken színvonalas műsorokkal lépnek fel az óvodás és iskolás gyerekek, továbbá a Szülői Munkaközösség tagjai. A bálon vacsorával és élő zenével is kedveskednek a vendégeknek. A belépőből és a tombolából befolyt összeget az óvoda felújítására, gyermekek segítésére költik. A Gyermekjóléti Szolgálat közreműködésével ruhagyűjtést szerveztek a falu lakosainak segítségével, melyet a hátrányos helyzetű és rászoruló családok részére adományoztak. Továbbá a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet által szervezett EU élelmiszer segély program megvalósulása is megtörténik évente. A segély a falu családjai között kerül kiosztásra. A zenés műsoros bál mellett, kiemelkedő szerepe van a jótékonyági báloknak is, mely híven tükrözi a falu összetartó erejét. Településünk egyik lakosán, a 3 éves Blankán segítettek, aki súlyos betegségben szenved. Példaértékű megmozdulás jellemezte a szervezést, és az estét. Az este során befolyt összeggel segítettek a gyermek családjának, ezzel is hozzájárulva Blanka gyógyulásához. A NEEKA alapítvány is kiemelkedő az adományozás szempontjából, mely szervezet minden célcsoportra kiterjedően különböző élelmiszer segélyek és adományok gyűjtése és szétosztása területén.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Településünkön nem működik kisebbségi önkormányzat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során keletűnkben	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, számuk nem csökken. 48% -os mértékű az aktív korú lakosságon belül a nyilvántartott tartós munkanélküliek aránya	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása a tartós munkanélküliség leküzdése érdekében.
Hátrányos helyzet generációkon keresztül öröklődése	Szükségletfelmérésen alapuló felzárkóztató programok szervezése
Közműtartozások felhalmozódása, hitelek fizetésének megrekedése. A lakossági adósságállomány újratermelődése.	- Figyelemfelhívás, tájékoztatás a lakhatási támogatás igénybevételének lehetőségéről az önkormányzatnál (közművek kikapcsolása elkerülése érdekében). - Segítő figyelemztetés az indokolatlan és nehezen nyomon követhető hitelek felvételének esetleges következményeiről.
A településen élők egészségének folyamatos romlása. Gyógyszertámogatásra jogosultak száma.	Az egészségtudatos életmódra nevelés a felnőttek körében is, annak tudatosítása, hogy a szűrővizsgálatokon való mind nagyobb számú megjelenés az egészségesebb életet, a várható élettartam megnövekedését eredményezheti.
Nem regisztrált munkanélküliekről nincs adata az önkormányzatnak.	Ezen adatok felkutatása, nyilvántartás folyamatos vezetése.

Pályakezdő fiatalok elhelyezkedési esélyei rosszak	Foglalkoztatáshoz való hozzáférés elősegítése, diszkrimináció csökkentése
Tiszta környezet létrehozása	„Tiszta udvar, rendes ház” mozgalom bevezetése, kertek művelése, ház előtti rész karban tartása

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Észak-Alföld régióban, főként Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében magas azon gyermekek aránya, akik a szülők tartós munkanélküli státusza miatt rendkívül kedvezőtlen körülmények között nevelkednek. Ezeknek a gyermekeknek háromnegyede inaktív családokban él, ahol a legalapvetőbb szükségletek kielégítése is nagyon nagy nehézséget jelent a szülőknek. Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében minden negyedik család támogatott, ami kétszerese az országos átlagnak. Ezek alapján nem meglepő, hogy a kiegészítő családi pótlék folyósítására felhasznált összeg az országban ebben a régióban a legnagyobb, az országos keret negyedét itt osztják ki.

Nyírmeggyes Község állandó népességének száma: 2827 fő, ebből a 0-18 évesek száma összesen: 458 fő. A gyakorlatban ebből a korosztályból kerülhet ki a veszélyeztetett és védelembe vett kiskorú gyermekek száma.

Általánosságban elmondható, hogy a 0-18 éves lakosság száma és aránya csökkenő tendenciát mutat a lakosság idősebb korosztályaihoz képest. A 0-18 éves korosztályon belül a fiatalabb korosztályok (0-2 és 3-5 évesek) aránya csökken az idősebb korosztályokhoz képest, ami az alacsonyabb születési adatokkal, és növekvő negatív demográfiai trendekkel hozható kapcsolatba.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A veszélyeztetettség olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételeivel megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, a veszélyeztetettségének megelőzésére, megszüntetésére szolgál.

Amennyiben a kiskorú gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődése bármely ok folytán veszélybe kerül, a települési önkormányzat jegyzője védelembe veszi a

gyermeket. Nyírmeggyesen működik Gyermekjóléti Szolgálat képviselője a településen élő, azt jól ismerő, helyi lakos. Jó és szoros kapcsolatot ápol a jegyzővel, családokkal és az oktatási intézményekkel (óvoda, iskola).

4.1.1. számú táblázat - Védelemben vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	Védelemben vett kiskorú gyermekek száma december 31-én	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én
2013	0	0
2014	0	0
2015	0	0
2016	17	0
2017	9	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Védelemben vétel ideje alatti családgondozás:

A hatósági intézkedést – mely már nem az önkéntességen alapszik, hanem a kötelezésen – a Járási Hivatal Járási Gyámhivatala hozza meg. A védelemben vétel idejére a Járási Gyámhivatal kötelezettségeket ír elő a szülő és a gyermek számára, amelyek betartása szükséges a probléma megoldása érdekében. Ebben az esetben nem dönthetnek úgy a családtagok, hogy nem működnek együtt a családsegítővel, hiszen annak súlyos következményei lehetnek a család életében (*pl. a gyermek kikerül a családból ideiglenes hatályú elhelyezés, más gyermekvédelmi intézkedés*). A védelemben vételi végzés alapján gondozási-nevelési tervet készít el az esetmenedzser, melyben rögzíti a hatóság által meghatározott kötelezettségeket, illetve kiegészíti a szükséges feladatokkal. Ebből a gondozási-nevelési tervből minden, az ügyben érintett személy kap egy példányt, hogy tisztában legyenek a számukra előírt kötelezettségekkel. Ebben, ha nevesítve van a családsegítő, akkor tovább gondozza a családot esetenapló felvétele mellett. A védelemben vétel ideje alatt sem minden család tűnik együttműködőnek, hiába a hatósági kötelezés, nem gondolják úgy, hogy az számukra pozitív változást hozna, ezért nem tesznek annak eleget. A védelemben vételt egy év múlva hivatalból felülvizsgálják, amennyiben senki nem kéri a rendkívüli felülvizsgálatot egy éven belül. A felülvizsgálat során több javaslat is születhet egy-egy család, gyermek esetében.

A védelemben vétel megszüntetése alapellátás nélkül

Ekkor a döntést követően már nem működnek együtt a családdal, az ügyet lezárják. Csak akkor, ha betölti a fiatal 18. életévét, mert felnőtt, nagykorú személyt nem gondoznak.

A védelemben vétel megszüntetése alapellátás mellett

A továbbiakban nem szükséges hatósági közreműködés a probléma megoldása érdekében.

A védelemben vétel fenntartása

Ha az elmúlt egy évben nem sikerült a hatósági kötelezés mellett sem megszüntetni a veszélyeztetettséget, ezért a továbbiakban is szükségesnek tartják a hatóság közreműködését.

Más gyermekvédelmi intézkedésre (*ideiglenes elhelyezés vagy átmeneti nevelés*) tesznek javaslatot, amennyiben úgy ítélik meg, hogy a kiskorú veszélyeztetettsége olyan mértékű, hogy az már a családon belül nem kezelhető. Amennyiben a gondozás

időszakában bármikor úgy ítéli meg a szakember, hogy a gyermek életében olyan veszélyeztető tényező lépett fel, amelyre azonnal reagálni kell, ideiglenes hatályú elhelyezésre tesz javaslatot.

A Család-, és Gyermekjóléti Szolgálat gondozási tevékenysége 2017-ben:

Megnevezés	Gondozott gyermekek száma	Gondozott családok száma	
Gondozási esetek összesen	42	21	
E B B Ő L	Alapellátásban történő gondozás	13	
	Szociális válsághelyzetben lévő várandós anya	2	
	Magántanuló	-	
	Védelembe vétel (ebből 2 gyerek esetében 50 órát meghaladó iskolai hiányzás miatt az iskolai támogatás szüneteltetésére került sor 3	9	5
	Utógondozás családbafogadás	1	1
	Átmeneti nevelt gyermekek	-	-

Eredményesség miatt 11, nagykorúvá válás miatt 2, és költözés miatt 1 gyerek alapellátása szűnt meg.

A veszélyeztetettség kialakulásában 2017-ben az anyagi és környezeti okok szerepeltek a legnagyobb számban. Környezeti okok a gyermeket gondozó szülők nevelési tevékenységében felmerülő negatívumok: *elhanyagolás, szülők közötti konfliktus, mentálhigiénés problémák, kapcsolattartási problémák, szülők életmódja, munkanélküliség, stb.*

A magatartási okok a gyermekek magatartására vonatkoznak, *pl. igazolatlan hiányzás az iskolából, tanulási problémák, agresszivitás, csavargás, stb.*

Az alapellátás során minden esetben a szülővel és a gyermekkel együttműködve egyéni gondozási-nevelési terv készült.

A gondozott családoknál minden esetben, a rendeletben meghatározott adatlapok vezetésre kerültek.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A *rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény* megállapítása 2006. január 1. napjától jegyzői hatáskör. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a törvényben meghatározott normatív kedvezményekre.

Jogosultak köre: A jogosultságot akkor lehet megállapítani, ha a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg

- az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130 %-át (2016. évben 37.050.- Ft-ot),
- ha a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza (2016. évben 39.900.-Ft), vagy
- ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos,
- a gyermek nagykorúvá válása után is jogosult a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, ha nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat és 23. életévét még nem töltötte be, vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul és a 25. életévét még nem töltötte be, és a nagykorúvá válását megelőző második hónap első napja, valamint a nagykorúvá válását megelőző nap közötti időszakban legalább egy napig rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre volt jogosult. (Nagykorú gyermek jogosultságát házasságkötése esetén az új családban felül kell vizsgálni.)

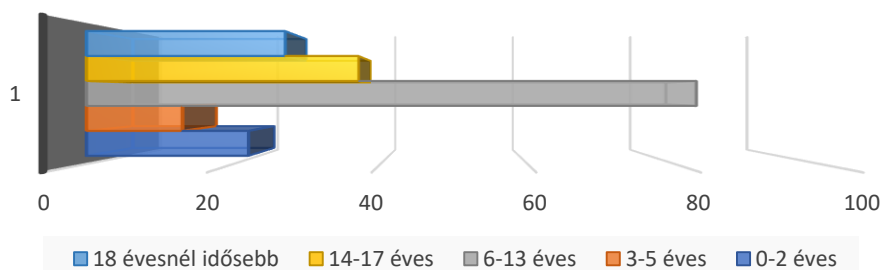
A vagyoni helyzet vizsgálata kiterjed a közös háztartásban élő közeli hozzátartozók vagyonára.

A jövedelemszámításnál irányadó időszak: rendszeres jövedelem esetén - kérelem benyújtását megelőző hónap, nem rendszeres jövedelem esetén megelőző egy év átlaga.

Jogosultak továbbá Gyvt. 20/A. §-ában meghatározott egyszeri támogatásra, akinek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel, tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel természetbeni támogatást nyújt fogyasztásra készétel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalvány formájában.

Nyírmeggyes vonatkozásában 2017. december 31. napjával 182 gyermek részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben. A biztosított összeg: **2.471.500,- Ft** volt.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma 2017. december 31-én

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma
2013	279
2014	209
2015	214
2016	201
2017	182

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

2017. december 31. napjáig 210 gyermekre való tekintettel érkezett kérelem, melyből 7 család rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt kérelmező kérelmét utasítottuk el, melyek leggyakoribb oka az volt, hogy az egy főre eső jövedelem meghaladta a Gyvt-ben előírt jövedelemhatárt.

2017. december 31-én gyermekvédelmi kedvezményben részesített családok száma a gyermekek száma szerint:

1 gyermek	2 gyermek	3 gyermek	4 vagy 5 gyermek	6 vagy annál több gyermek	Összesen
43	41	11	6	0	101

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját

megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg, kérelemre - külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra - megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmazottan hátrányos helyzetének fennállását.

A hátrányos vagy halmazottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is kérelmezhető.

2017. december 31. napján 182 fő rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak 69 %-a (125 fő) hátrányos helyzetűnek minősült. Ebből 94 fő hátrányos helyzetű, míg 25 halmazottan hátrányos.

A hátrányos helyzetűek (94 fő) korcsoportonkénti megoszlása a következőképpen alakult:

- 0-13 éves korig 55 fő, 14-17 éves korig 20 fő, míg 18 év fölött 11 fő esetében a megállapítás oka, a szülő alacsony iskolai végzettsége, 8 fő esetében pedig a szülő alacsony foglalkoztatottsága.

A halmazottan hátrányos helyzetűek (25 fő) korcsoportonkénti megoszlása a következőképpen alakult:

- 0-13 éves korig 8 fő, 14-17 éves korig 3 fő, 18 év fölött szintén 4 fő esetében a szülő alacsony iskolai végzettsége és alacsony foglalkoztatottság a megállapítás oka. 10 fő esetében pedig alacsony iskolai végzettség és elégtelen lakókörnyezet miatt került megállapításra.

A jogszabályi tartalom változása miatt csökkent a hátrányos helyzetűek száma pusztán azért, mert nem minden rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő minősül hátrányos helyzetűnek.

A 2016-os évhez viszonyítva hátrányos helyzetűek száma több a 2017. évben, míg a halmazottan hátrányos helyzetűek száma csökkent.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Tanévkezdési támogatás

A szociális ellátórendszer 2015. március 01. napján bekövetkezett átalakításával a gyermek(ek) fogadásának elősegítéséhez, iskoláztatáshoz kapcsolódó kiadások enyhítése céljából újabb támogatási formaként megjelent a rendkívüli települési támogatás.

Nyírmeggyes Község Önkormányzatának 6/2015. (II. 27.) önkormányzati rendelete alapján települési támogatás keretében tanévkezdési támogatást nyújtott az iskoláztatás miatt jelentősen megnövekedett anyagi terhek viselésének megkönnyítése céljából.

A támogatás **akkor kerülhetett megállapításra**, ha:

- igazolt az általános,- vagy középiskolai tanulói jogviszony, vagy aktív (*nem szünetelő*) felsőoktatási hallgatói jogviszony fennállása,
- a kérelmező törvényes képviselőjén túl az oktatásban részt vevő támogatandó gyermek is Nyírmeggyes településen rendelkezik bejelentett lakcímű lakóhellyel (*korábbi állandó lakcím*), és életvitelszerűen a településen is laknak;
- az érintett gyermek családjában az egy főre számított havi jövedelem a nyugdíjminimum **400 (négy száz) %-át** nem haladhatja meg (ez jelenleg: **114.000,- Ft**).

A benyújtott kérelmek alapján 2017-ben **247 gyermek részesült** a támogatásban.

Alsó tagozatos tanulók: 60 fő

Felső tagozatos tanulók: 63 fő

Középfokú oktatásban tanulók: 95 fő

Felsőfokú oktatásban tanulók: 29 fő

Helyi családi támogatás

A helyi családi támogatás kizárólag az erre irányuló **kérelem alapján állapítható meg**, ha a támogatás alapjául szolgáló gyermek 2016. január 1. napján, vagy azt követően nyírmeggyesi szülő, nyírmeggyesi gyermekeként született és él, valamint a Cstr-ben meghatározott egyéb feltételek is teljesülnek.

A kérelmet – a gyermek születését követő 90 (kilencven) napon belül – a Nyírmeggyesi Polgármesteri Hivatalhoz lehet, és a rendszeresített **formanyomtatványon indokolt benyújtani** (*mely elérhető a honlapon, vagy ügyfélfogadási időben átvehető a Polgármesteri Hivatalban*), de formanyomtatvány használata nélkül is benyújtható, ha tartalmazza az elbíráláshoz szükséges adatokat, valamint a Cstr. szerintiakat.

A Cstr. alapján **kétfajta** – döntően pénzbeli – **családi támogatás nyújtható** az arra jogosultaknak:

- a) a nyírmeggyesi fiatal felnőttek önálló életkezdésének elősegítése érdekében, a fiatalok életkezdési támogatásáról szóló 2005. évi CLXXIV. törvény szerinti **Start-számla követelés kiegészítése,**

valamint

- b) a nyírmeggyesi szülők gyermekvállalásának ösztönzése, valamint gyermeknevelésének megkönnyítése érdekében **születési támogatás.**

2017. december 31. napjáig összesen 7 kérelem érkezett, a 2016-os évhez viszonyítva kevesebb. Ebből **5 fő** mindkét támogatást – kiegészítő és születési – igényelte, míg **2 fő,** csak a pénzben kifizetett születési támogatást vette igénybe, mert a gyermek nevére nem nyitottak Start számlát. Elutasításra kérelem nem került, minden igénylő megfelelt a jogosultsági feltételeknek.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A 2017. évi kedvezményes gyermekétkeztetésben részesülők létszáma:

Térítés mértéke	Kedvezményben részesülők száma (fő)		
	Óvoda	Általános Iskola (napközi, menza)	Összesen
100%-os térítési díjkedvezménnyel étkezők	77	191	268
50%-os térítési díjkedvezménnyel étkezők	-	28	28
Az étkezésért teljes díjat fizetők	5	68	73
Összesen	82	287	369

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A szegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő óvodás és általános iskolás gyermek térítésmentesen étkezhettek, vagy 50%-os támogatást kaptak. Az óvodákban, iskolákban havonta átlagosan 200 gyerek étkezik. Valamennyi szociálisan rászoruló jogosult gyermekétkezési lehetősége biztosított volt.

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2013	67	193	28	n.a.	16	125
2014	65	251	34	n.a.	13	127
2015	81	189	27	n.a.	13	124
2016	72	195	27	n.a.	0	60
2017	77	191	28	n.a.	0	78

Szünidei gyermekétkeztetés:

2016-ban tavaszi, nyári és őszi, valamint téli szünidei étkeztetésre került sor. A Gyvt. 21/C. § (1) bekezdés a) pontja alapján a hátrányos helyzetű és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, vagy halmozottan hátrányos helyzetű, a településen lakóhellyel rendelkező gyermekek **szünidei étkeztetésre jogosultak. A szülő, törvényes képviselő** a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékról szóló 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: **Rendelet**) 7. mellékletében szereplő **nyilatkozat kitöltésével** kérheti a gyermeke számára **a szünidei étkeztetést**.

A **tavaszi** szünidei étkeztetést április 13. és 18. között, azaz 2 munkanapon keresztül 36 fő hátrányos helyzetű gyermek vette igénybe.

A **nyári** szünidei gyermekétkeztetésben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon keresztül 78 fő részesült.

Az **őszi** szünidei gyermekétkeztetést 2017. október 30., 31., november 02., és 03. azaz, 4 munkanapon keresztül 61 fő vette igénybe.

A **téli** szünidei gyermekétkeztetésben 2017. december 27., 28., 29., és 2018. január 02., azaz 4 munkanapon keresztül 66 fő hátrányos helyzetű gyermek részesülhetett.

Összesen 3.790 étkezési nap volt, átlagosan 76 fő gyermek étkezett.

A napi ebédet az Önkormányzat által fenntartott Konyhában készítették, s az ellátás ételhordós edényben valósult meg.

2017.-ben az erre fordított összeg: 2.160.200,- Ft.

Az eddigi tapasztalataink azonban sajnos azt mutatják, hogy a jogszabály által megjelölt jogosultsági körből, csak kevesen veszik igénybe az ingyenes gyermekétkeztetést. A Családsegítő bevonásával együtt több rászoruló család figyelmét kellett felhívni az ingyenes étkezésre, akikről tudtuk, hogy nem jutnak elegendő mennyiségű és megfelelő minőségű táplálékhoz, mégsem akartak élni a törvény adta lehetőséggel.

Tapasztalatok azt mutatják még, hogy a legtöbben nyári szünet ideje alatt lévő étkezést veszik igénybe, míg a többi szünidő alatt ennél jóval alacsonyabb az érdeklődés.

Problémát jelent azonban azon gyermekek helyzete, akik bár részesülnek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, nem sorolhatók sem a hátrányos, sem a halmozottan hátrányos helyzetű jogosultak közé. Részükre nem kötelező a napi egyszeri meleg étel biztosítása.

Önkormányzatunk viszont sajnos nem rendelkezett saját erővel, így a költségvetés terhére nem tudtuk biztosítani számukra a nyári szünet ideje alatt az étkeztetést. Nagy valószínűséggel pedig ezen gyermekek között is van szociálisan rászoruló, hiszen azok köre nemcsak a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre terjed ki.

Emiatt felvetődik a kérdés, hogy elér-e mindenkihez az ingyenes étkeztetés, akinek tényleg szüksége van rá!

Sok gyermek sajnos csak ilyen módon juthat meleg ételhez, mert családjuk nem, vagy csak nehezen tudja biztosítani számukra.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Nyírmeggyesen nem élnek magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek, így anyanyelvüknek és kulturális helyzetüknek megfelelő pedagógiai programra sincs szükség.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben nem élnek gyermekek.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzatok feladata. A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet fogalmának meghatározása nem egységes a gyermekvédelem területén. Az éves gyermekvédelmi rendszer működéséről szóló beszámoló adatait és tapasztalatait értékelve meghatározhatjuk a veszélyeztetettség okokat figyelve arra, hogy egy-egy gyermek, fiatal több szempontból is érintett lehet, a veszélyeztetettség tényezői halmozottan jelentkeznek.

Egészségügyi ellátás: az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény adja, amely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körébe gondoskodik:

- a háziiorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- a fogorvosi alapellátásról,
- az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- a védőnői ellátásról,
- az iskola-egészségügyi ellátásról.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2013	1	72
2014	1	79

2015	1	81
2016	1	96
2017	1	95

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A területi védőnők feladata a várandós anyák gondozása, valamint szüléstől az általános iskolai tanulmányok megkezdéséig a kisgyermek gondozása, tanácsadás a kismamáknak, a csecsemő és kisgyermek tanácsadás, mely jó védőnő és szülő/család kapcsolatot feltételez.

A védőnő a tanuló ifjúság egészséges testi és szellemi fejlődését hivatott figyelemmel kísérni az általános iskola első osztályától a középiskola befejezéséig. Kiemelkedő feladata egészséges életmódra nevelés, egészségnevelés. Országos átlagban 300 gyerek ellátása jut egy védőnőre. Községünkben is ez a mutatószám.

A védőnő a szülővel elsősorban családlátogatások, illetve védőnői tanácsadások és védőnői fogadóórák alkalmával tartja a kapcsolatot. Minden családlátogatás és védőnői tanácsadás alkalmával hangsúlyozta az egészséges életmód és a szoptatás fontosságát.

Védőnői tevékenység megnevezése	
Gondozott gyermekek száma (0-35 hónapos korig)	64 fő
Gondozott gyermekek száma (3-6 éves korig)	69 fő
Terhes és csecsemő tanácsadás	heti 1-1 alkalom
Várandós anyuka	23 fő
Szociális okból fokozott gondozást igénylő várandós anyák száma	2 fő
Esetmegbeszélés	13 alkalom
Szakmaközi megbeszélés	6 alkalom

Gyermekvédelmi feladataik közé tartozik a gyermekek egészségi állapotának ellenőrzése, betegségek kialakulásának megelőzése, az egészségromlás minél korábbi észlelése, és a gyermek mihamarabbi szakemberhez való jutásának elősegítése, kezelések, terápiák nyomon követése.

Évente státuszvizsgálatok alkalmával a gyermekek testi, mentális, szociális fejlettségét, érzékszervi-, mozgás-, és beszédfejlődését ellenőrzik. Az egészségügyi prevenciós tevékenységük egyik fő tevékenységi területe a kötelező védőoltások megszervezése, a szülők tájékoztatása a kötelező és térítés ellenében igénybe vehető védőoltásokról, azok esedékességéről, az orvosi tanácsadásról tájékoztatás adása, a szűrővizsgálatokra való behívás, a szűrővizsgálatok eredményeinek nyomon követése, az esetleges további vizsgálatokra történő beutalás esetén, a szakvizsgálatok megtörténének követése.

Az egészségnevelő, prevenciós és gyermekvédelmi munka elsődleges színtere a család saját élettere, melyre családlátogatások során kerül sor. A látogatások számszerűen az alábbiak szerint alakultak 2017-ben:

2017-ben 1057 alkalommal történt családlátogatás.

A családlátogatás lehetőséget kínál:

- a gyermek és a felnőtt magatartásának, viselkedésének megfigyelésére családi közegben,
- az otthon légkörének megtapasztalására,
- a gyermek helyének, a családtagok szerepvállalásának közvetlen érzékelésére,
- a feszültséget okozó tényezők és a családi kötődések megfigyelésére.

A családgondozással a család életkörülményeinek javítása, a szülő–gyermek kapcsolat helyreállítása, a fennálló problémák megoldása a cél. A szolgálat támogatja a szülők nevelési, gondozási, háztartásvezetési ismereteinek gyarapítását.

A gyermekek veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében törekedni kell a személyes segítő, kölcsönös bizalmon alapuló kapcsolat kialakítására a szülőkkel, és a gyermekekkel egyaránt, a veszélyeztető körülmények elhárítása érdekében. A családgondozási feladatok középpontjában a gyermek áll. A Család és Gyermejkölési Szolgálat feladata a komplex családgondozás, melyen keresztül a családsegítő segíti a szülőket a gyermek gondozásában, ellátásában, a családban jelentkező működési zavarok megszüntetésében, illetve kezdeményezi és összehangolja a gyermek-szülők részére a szociális alapellátás keretében nyújtott személyes gondoskodást.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A házi gyermekorvosi teendőket a felnőttek és gyermekek részére szervezett, vegyes körzetű házi orvosi szolgálat látja el. Az önkormányzat házi gyermekorvosi praxist nem működtet.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A speciális ellátások szintén a megyeszékhelyen vehetőek igénybe, azoknak akiknek szükségük van rá.

d) gyermekjóléti alapellátás

Gyermejkölési szolgáltatás:

2008. január 1-től **Nyírmeggyes községben** Család és Gyermejkölési szolgáltatás biztosítása a Gyermekek védelmében és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben foglaltaknak megfelelően társulási formában valósul meg.

Az intézmény fenntartója: Szatmári Egyesített Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézményi Társulás (4700 Mátészalka, Szalkay L. u. 2/a.)

A Család és Gyermejkölési Szolgálat működési helye Nyírmeggyes, Rákóczi út 17. sz. alatt található.

Feladatellátás személyi feltételei.

A család-és gyermekjóléti feladatot Filepné Bíró Anita napi 8 órás munkaidőben látja el, aki a törvényben meghatározottak szerint szakvizsgázott szociális munkás végzettséggel rendelkezik.

A feladatellátás tárgyi feltételei:

A szolgálat jól megközelíthető. A közelben vannak az oktatási-, nevelési intézmények, az orvosi rendelő és a Polgármesteri Hivatal. Az irodában a személyes segítő munka követelményeinek megfelelően a 15/1998. (IV.30.) NM rendeletben foglaltak biztosítva vannak.

Biztosítva van tiszta, felújított állapotban 1 helyiség az ügyfelekkel való nyugodt, intim megbeszélés, ügyintézés céljára, 1 várakozó helyiség és 1 kis teakonyha. A váróhelyiségben elhelyezett faliújságon az aktuális információkat olvashatják és megtekinthetik a szabadidős prevenció plakátokat. A szolgálat táblája és az ügyfélfogadási rend, az elérhetőséggel az épület bejáratához és az iroda ajtajára ki van helyezve.

A Szolgálat irodájában játszó sarok áll rendelkezésre a gyermekkel érkezőkkel történő hatékony ügyintézés érdekében, melynek felszerelését az óvoda biztosította (*kisasztal és szék*). A zavartalan kommunikációt szolgáló eszközök biztosítva vannak (*postai szolgáltatás korlátlan igénybevételi lehetősége, telefon, fax, internet elérhetőség, fénymásolás*). A tavalyi év során a tárgyi feltételek bővültek a Napközi Erzsébet tábor keretében beszerzett tárgyi eszközökkel (*fényképezőgép, ugráló asztal, csocsó asztal, társas játékok, magnó, stb.*).

Családlátogatások alkalmával elsődlegesen saját gépkocsit használ a családsegítő. A gépkocsi futását az Önkormányzat a törvényben foglaltak szerint téríti. Amennyiben szükség van rá, az Önkormányzat gépkocsija rendelkezésre áll. Minden munkanapon van ügyfélfogadás.

A Gyermekjóléti Szolgálat alaptevékenységét a Gyvt. és a Gyer. alapján kerül elvégzésre.

A családsegítő alapvető feladata: a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése, megszüntetésének elősegítése, javaslatétel gyermekvédelmi gondoskodás alkalmazására, a védelembé vételhez kapcsolódó szolgáltatási feladatok, a családjából kiemelt gyermek visszahelyezésének elősegítése, illetve utógondozása, a helyettes szülői hálózat szervezése, prevenció, az észlelő- és jelzőrendszer működésének biztosítása.

Az észlelő és jelzőrendszer lehetővé teszi a családokat, gyermekeket veszélyeztető okok feltárását, valamint a veszélyeztetettség időben történő felismerését. Figyelemmel kíséri a lakosság életkörülményeit és szociális helyzetét, alap- és szociális ellátások iránti szükségletét, gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét. Az észlelő és jelzőrendszer alapvető feladata az észlelés, és a jelzés, vagyis segítség kérése a probléma megoldására. A jól működő jelzőrendszer alapvetően a hatékony információcseréből indul ki – tudja, hogy mikor, hogyan és milyen információ tartalommal jelezzen, illetve észleli a jelzésének hatását azáltal, hogy a Család és Gyermekjóléti Szolgálat érdemben reagál a jelzésre.

A jelzőrendszeri tagok alapvető feladata az, hogy a gyermeket érintő, veszélyeztető probléma észlelésekor a saját szakmai eszköztárukat mozgósítva avatkozzanak be, saját szakterületük szabályait és a gyermek legjobb érdekét szem előtt tartva. Amennyiben olyan, a gyermeket veszélyeztető problémát észlelnek, mely megoldásában nem kompetensek, haladéktalanul jeleznie kell a Család és Gyermekjóléti Szolgálat felé, akkor is, ha annak csak gyanúja áll fenn.

Mini bölcsőde:

Nyírmeggyes Község Önkormányzata a gyermekellátási szolgáltatásainak fejlesztése által célul tűzte ki a fenntartható és minőségi foglalkoztatást, valamint a munkavállalói

mobilitás támogatását, elsősorban a kisgyermekes szülők munkaerőpiacra történő visszatérésének elősegítésével.

A helyi igényeken alapuló leghatékonyabb megoldást szeretné kialakítani, továbbfejleszteni, a kisgyermekek számára napközbeni elhelyezést biztosító intézményt, a rugalmasabb és egyszerűbb működési feltételekkel létrehozható bölcsődei ellátási formát is nyújtó **Mini bölcsőde** kialakításával, mindezt az óvoda szolgáltatásainak kibővítésével. Az ez által nyújtott szolgáltatás a nők munkaerő-piaci részvételét is elősegítené.

Az alapító okirat szerint a Nyírmeggyesi 100 férőhelyes intézményben jelenleg 84 gyermek jár. A helyi társadalom felől jelentkező igény mégsem kielégített, hiszen az óvodáskorú gyermekek teljes körű be-óvodázása mellett egyre erősödő az igény a 2-3 éves gyermekek intézményes nevelésére. Az elmúlt években szinte 50%-os arányban 2,5 évesen kerültek az intézménybe a gyermekek, melyre feljogosítja az intézményt a köznevelési törvény. Az említett korosztály jelentkezése csak abban az esetben nem valósult meg, amennyiben nem érte el a szobatisztaságot a gyermek. Ez a tapasztalatok alapján egyre erősödő tendencia, így intézményi szinten fel kell készülni arra, hogy a tárgyi- személyi feltételeket megteremtsék az ilyen jellegű igények kielégítésére is, a Mini bölcsődei csoportok beindításával.

A gyermekjóléti alapellátásokhoz való hozzáférés javítása és a szolgáltatások minőségének fejlesztése által megvalósul a kisgyermeket nevelők munkavállalásának támogatása, a családok segítése, különösen a hátrányos helyzetű térségben lévő gyermekek minél korábbi életkorban történő megsegítése.

Háttérelmzések alapján a lakosság részéről jelentkező igény főként a 3 éves kor alatti gyermekek napközbeni elhelyezésére vonatkozik, ezen belül is, a szülők a 2 éves kor betöltése után szeretnék gyermeküket intézményes nevelésben részesíteni. Ennek több oka is van: ettől az időponttól a szülők igénybe szeretnék venni a GYES-t, ami mellett a szülő szeretne visszaállni korábbi munkahelyére, illetve munkába állni. Pedagógiaailag indokolt, hogy a gyermek intézményi befogadása, a család-bölcsőde zökkenőmentes átmenet megvalósulása után a gyermek 3 éves korát betöltve az átmenet (bölcsőde-óvoda) krízisét újra ne kelljen átélnie, hanem folyamatosságot biztosítva nyújthat erre megoldást az óvoda intézményén belül a Mini-bölcsőde kialakításával.

A Nyírmeggyesi településen élő, a 3 év alatti gyermekek számát az alábbi táblázat mutatja, mely a 2015-2023 éves időszakra is meghatározza a várható demográfiai trendek alakulását, a védőnői adatszolgáltatások alapján.

Év	0-3 év között
2008	75
2009	70
2010	71
2011	68
2012	67
2013	72
2014	78

2015	79
2016	79
2017	79
2018	79
2019	80
2020	80
2021	79
2022	78
2023	79

Jelenleg a Mini bölcsőde hiánya fékezi a nők megjelenését a munkaerőpiacon, és súlyosan veszélyezteti a szegénységi küszöbön élő kisgyermekes egészséges fejlődését. A rendelkezésre álló védőnői adatok alapján a szülőképes korú nők, illetve gyermekvállaló korban lévő fiatalok száma ugyanakkor a fiatal korosztályokat érintő várható letelepedés-bevándorlás növeli a keresletet a Mini bölcsőde létrehozására.

Nyírmeggyes Község Önkormányzata 2016. éven benyújtotta **TOP-1.4.1-15 A foglalkoztatás és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével pályázatot a Mini bölcsőde kialakítására.**

A régi építésű épület eredetileg az 1900-as években uradalmi kastély volt, s jelenleg 52 kisgyermek óvodai létét biztosítja. Mivel funkcióját tekintve nem óvodának épült, így sok szükséges adottsággal nem rendelkezik: a gyermekeket ellátó egyes helyiségek hiányától szenvedünk, például a folyosót használjuk öltözőként, és mindösszesen egy mosdóhely funkcionál épületenként a gyerekek kiszolgálása céljából. Nem teljesül az elvárás, hogy 8 gyerekre jut egy mosdó, illetve WC. A mosdóhelyiség két csoportot szolgál ki, de ehhez át kell járni az egyik csoportszobán, hogy eljussanak a gyerekek a mosdóba. Ez az épület tárgyi felszereltség szempontjából elavultnak számít. A tornaterem hiányzik.

Az alkalmazotti közösséget hátrányosan érinti a szociális helyiségek hiánya, öltöző, nevelői szoba. Az épületek gazdaságos működtetését gátolja a széttagoaltság.

Személyi feltétel: A főállású pedagógusok száma megfelelő, a módszertani képzettség magas szintű.

Az óvodapedagógusok 30 %-a szakvizsgázott, 45%-a Pedagógus II. besorolású, minősített pedagógus. Az óvónők rendelkeznek azokkal a kompetenciákkal, amelyek a gyerekek egyéni fejlesztését, iskolai továbbhaladásra való felkészítését hatékonyan szolgálják.

A hátrányos helyzetű településen élő gyermekek óvodai ellátását biztosítják, s tapasztalják, hogy a családokon belül a gyermekek életkörülményei mennyire befolyásolóan alakítják óvodai nevelésüket. Észlelhető a családszerkezetek változása, **élményforrások csökkenése**, megélhetési problémák, alacsony kereset, munkanélküliség, s vonzatként a tartósan alacsony életszínvonal, melynek következménye az egészségtelen környezet, családi klímában fellelhető frusztráció. Mindezek ismeretében igyekszünk élmény gazdaggá formálni óvodai életünket, egészséges környezetben, ahol meghatározó erővé válhat a gyermeket körülvevő tárgyi és személyi környezet.

Óvodai nevelési gyakorlatuk **szegregációmentes**, az óvodában megkülönböztetés semmilyen tekintetben nincs.

Az óvodai intézmény infrastrukturális, eszköz ellátottsága hiányos, az épületek elavultak, energia felhasználásuk magas. **Egy tornaszobával rendelkeznek a fő épületben, azonban ez csak egy csoportszobából lett kialakítva, de nem tartalmazza azokat a speciális eszközöket, amely az előírásoknak megfelel. Azonban a testnevelés foglalkozásokon kívül még az egyéni fejlesztéseket is itt tartják**

(logopédus, Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése), mivel nincs fejlesztő szobájuk.

Az infrastrukturális eszközállomány biztosítása, fejlesztése, a települési önkormányzat számára a modern kor követelményeihez való igazodás, felzárkózás követelményét teszi szükségessé.

A pályázat segítségével megvalósulni tervezett 12 férőhelyes Mini bölcsőde:

- a) javítja a célcsoport, azaz a 0-3 éves korosztály tagjainak bölcsődei elhelyezésére vonatkozó esélyeit.
- b) A bölcsőde létrehozásának eredményeképpen nemcsak az esélyek javulnak, hanem konkrétan csökken azoknak a „várólistán” lévő, pelenkás gyermekek száma (12 fő) akik a szobatisztaságuk miatt nem tudnak részt venni óvodai ellátásban.
- c) A bölcsődei férőhelyek bővülése lehetővé teszi, hogy az anyák (ismét) belépjenek a munkaerőpiacra. Ennek eredményeképpen a településen élő hátrányos helyzetű családok, a munkaerőpiacra visszatérni szándékozó nők foglalkoztatottsága nő, az inaktivitás csökken. A hátrányos helyzetű, alacsony státuszú emberek, családok számára, mind a képzés, s mind a foglalkoztatottság lehetőségének biztosítása nélkülözhetetlen. E rendszerekben való részvétel egyik intézményi feltételét biztosíthatja az új Mini bölcsőde. Kiemelést érdemelnek a gyermekeiket egyedül nevelő nők, akiknek aránya az óvodai hátrányos helyzetű csoportokban is jelentős. Ugyanakkor a fellelhető a családokban az „ingázó” apukák magas száma, akik otthonuktól távol végzik munkájukat a család fenntartása miatt (pl. külföldön kamion sofőr stb.), a gyermek bölcsődei ellátásával az édesanyák is könnyebben munkába tudnak állni. Számukra a gyermek bölcsődei elhelyezése a foglalkoztatottság, ezáltal a családi jövedelemszint növelésének kulcsfontosságú lehetőségét nyújtja.
- d) A pályázati projekt megvalósulása esetén az elhelyezésre kerülő gyerekek nemcsak az intézményrendszer nyújtotta bölcsődei alapellátásban részesülnek, hanem igénybe vehetik azokat a családsegítő szolgáltatásokat is, amelyeket a már működő intézmények nyújtanak, valamint részesülnek azokban a szociális, egészségügyi, nevelési szolgáltatásokban, amelyekhez az alapellátásban, a családsegítő szolgáltatásokban.
- e) A fejlesztés eredményeként a szolgáltatások hozzáférhetővé válnak, kiegyenlítődnek vagy javulnak a területi különbségek, különösen a szegény családok és a hátrányos helyzetű gyermekek számára.
- f) A Mini bölcsőde vállalja a befogadó-elvű nevelési gyakorlat megvalósítását, beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek integrált/integrációs nevelését, vagy a HH/HHH gyermekek integrációját.
- g) A projekt eredményeképpen 4 új munkahely létesül, amely elsősorban a nők foglalkoztatását segíti, hiszen ezek az állások női állások (gondozónők, takarítók).

A pályázat elbírálása még folyamatban van.

e) gyermekvédelem

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladatai között szerepelnek

- a) Tájékoztatás, információnyújtás
- b) Szociális segítőmunka keretében részt vesz a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozásában.
- c) Családban jelentkező nevelési problémák, hiányosságok káros hatásainak enyhítése céljából szabadidős és közösségi programokat szervez, illetve kezdeményezi azok szervezését.
- d) Ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz való hozzájutás segítése.
- e) Hivatalos ügyek intézésében való közreműködés.
- f) Segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását.
- g) Közösségfejlesztő programok szervezése, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztés.
- h) Munkanélküliek, adósságtterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, fogyatékossgal élők, krónikus, pszichiátriai és szenvedélybeteg, kábítószer-problémával küzdők, egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás biztosítása.
- i) Kríziskezelés, valamint nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatások biztosítása.
- j) Veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működtetése, a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslatok készítése, a szakemberek közötti együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása.

A családsegítő alapvető feladata: a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése, megszüntetésének elősegítése, javaslattétel gyermekvédelmi gondoskodás alkalmazására, a védelemben vételhez kapcsolódó szolgáltatási feladatok, a családjából kiemelt gyermek visszahelyezésének elősegítése, illetve utógondozása, a helyettes szülői hálózat szervezése, prevenció, az észlelő- és jelzőrendszer működésének biztosítása.

Az észlelő és jelzőrendszer lehetővé teszi a családokat, gyermekeket veszélyeztető okok feltárását, valamint a veszélyeztetettség időben történő felismerését. Figyelemmel kíséri a lakosság életkörülményeit és szociális helyzetét, alap- és szociális ellátások iránti szükségletét, gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét. Az észlelő és jelzőrendszer alapvető feladata az észlelés, és a jelzés, vagyis segítség kérése a probléma megoldására. A jól működő jelzőrendszer alapvetően a hatékony információcseréből indul ki – tudja, hogy mikor, hogyan és milyen információval jelezzen, illetve észleli a jelzésének hatását azáltal, hogy a Család és Gyermekjóléti Szolgálat érdemben reagál a jelzésre.

A jelzőrendszeri tagok alapvető feladata az, hogy a gyermeket érintő, veszélyeztető probléma észlelésekor a saját szakmai eszköztárukát mozgósítva avatkozzanak be, saját szakterületük szabályait és a gyermek legjobb érdekét szem előtt tartva. Amennyiben olyan, a gyermeket veszélyeztető problémát észlelnek, mely megoldásában nem kompetensek, haladéktalanul jeleznie kell a Család és Gyermekjóléti Szolgálat felé, akkor is, ha annak csak gyanúja áll fenn.

A jelzőrendszer tagjai a Gyvt. 17. §-a alapján a következők:

- a) az egészségügyi szolgáltatás nyújtó, így különösen a védőnői szolgálat, a házi orvos, a házi gyermekorvos,
- a) a közoktatási intézmények, így különösen a nevelési-oktatási intézmények, a nevelési tanácsadó,
- b) a rendőrség,
- c) az ügyészség,
- d) a bíróság,
- e) a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- f) a társadalmi szervezetek, egyházak, alapítványok.

Továbbá jelzéssel élhet bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is. A jelzőrendszer tagjaival nagyon jó az együttműködés, ami biztosítja a felmerülő problémák hatékony és gyors kezelését.

Jelzőrendszer által küldött jelzések száma:

Ssz.	Megnevezés	Küldött jelzések száma
1.	Egészségügyi szolgáltató:	
2.	ebből háziorvosi jelzés	-
3.	ebből pszichológusi jelzés	-
4.	ebből védőnői jelzés	5
5.	Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgálat	1
6.	Napközbeni gyermek ellátást nyújtók: Óvoda	4
7.	Átmeneti gondozást biztosítók	-
8.	Menekülteket befogadó állomás, menekültek átmeneti szállása	-
9.	Közoktatási intézmények:	
10.	ebből Általános Iskola	1
11.	ebből Középiskola	4
12.	Rendőrség	-
13.	Ügyészség, bíróság	-
14.	Pártfogó felügyelet	-
15.	Társadalmi szervezet, egyház, alapítvány	-
16.	Áldozatsegítés és kárenyhítés feladatait ellátó szervezet	-
17.	Állampolgár	3
18.	Önkormányzat, jegyző, gyámhivatal	1
17.	Munkaügyi hatóság	-
18.	Összesen	19

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A településen átmeneti gondozást végző – helyettes szülő, gyermekek átmeneti otthona, családok átmeneti otthona – nem működik. A településhez kb. 5 km-re lévő Mátészalkán működő gyermekek átmeneti otthonában és a Hodászon működő családok átmeneti otthonában próbáljuk elhelyezni a rászoruló gyermekeket és családokat.

Krízishelyzet estén bárki (más illetékességi területhez tartozó személy is) felkeresheti segítségért az intézményt. Továbbá a gyermekvédelmi és szociális támogatásokról szóló rendeletében az önkormányzat kifejezetten a krízishelyzetben lévők számára rendkívüli gyermekvédelmi támogatást, illetve krízis segélyt (átmeneti segélyt) biztosít.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzájárás

Nyírmeggyesen is, mint Magyarországon szinte mindenhol a gyermekek között főleg a focizás, a bőr rúgása terjedt el. A gyermekek számára ez az igazi aktív kikapcsolódás. Közösségépítő, sportolásra nevelő szerepe határtalan, ugyanis ezek a kis gyerekek, serdülők lesznek majd a Nyírmeggyesi Sport Egyesület aktív tagjai.

A sportegyesület tevékenységének fő vonala a futball. A Sport Egyesületet az Önkormányzat támogatásban részesíti, azonban szponzorok, valamint focit kedvelő magánszemélyek is támogatják.

Az egyesületben a futball szakosztály felnőtt és ifi korosztályra tagolódik. Az óvodai – iskolai oktatás rendjébe beépülő testnevelés, rendszeres mozgás megszeretteti a gyermekekkel a sportot, így szinte 100 % -ban nyírmeggyesi fiatalok alkotják a csapatokat. Az ifi csapatból, nagyon sok esetben egyenes út vezet a felnőtt csapatba. Mindkét korosztály rendkívül jó eredményekkel futballozik, évek óta az elsők között szerepel a megyei bajnokságban.

A felnőtt, és ifi csapat tagjait között a motiváló tényező nem a pénz, a focizásért, gólokért járó díjazás, hanem elsősorban a futball szeretete, a mozgás öröme, a jó baráti közösség tartja itt a fiatalokat. Rendszerességre, csapatszellemre nevel. S hatalmas nagy mozgató – előre vivő erő az, amikor Nyírmeggyes apraja – nagyja a pálya mellől lelkesíti a csapatot egy - egy támadás, védelem alkalmával. Hatalmas ováció kíséri a gólokat, s a sikerben elismerésben részesülés a legnagyobb kincs a fiataloknak.

2017.07.15-én a Család és Gyermekegészségügyi Szolgálat az Önkormányzat által megrendezésre kerülő Meggyfesztyiválon egésznapos játszótér szervezést. A lebonyolításban az óvodai és iskolai pedagógusok aktívan segítettek.

2017.07.23-07.28. között 20 fő nyírmeggyesi gondozásban lévő és hátrányos helyzetű gyermekkel a zánkai üdültáborban egyhetes nyári kiránduláson vettek részt. A táborozást a Család- és Gyermekegészségügyi Szolgálat az Erzsébet Program keretében pályázta és nyerte meg. Az Önkormányzat finanszírozta az utazást.

2017.08.07-08.11- ig Napközis tábor 43 fő Nyírmeggyesi általános iskolai tanulóval. A napközi tábor 2017-ben az Erzsébet program keretében került megszervezésre a helyi általános iskolában, nettó 774.000.- Ft elnyert támogatásból. A megpályázott összegből programok, kirándulások kerültek megszervezésre, tárgyi eszközök kerültek beszerzésre. A tábori programban részt vettek a rendőrségtől is. Ők a helyes közlekedésről, kisebb – nagyobb bűncselekmények elkövetésének következményéről tartottak előadást.

Az ÁNTSZ előadása a drogról, cigaretta, és az alkohol veszélyeiről szólt. Önkéntes segítői voltak a Szolgálatnak helyi középiskolás tanulók és 4 általános iskolai pedagógus.

2017.08.14-08.19-ig a család és gyermekegészségügyi Szolgálat részt vett Nyírmeggyesi Református Egyházközség Bibliahetén.

2017. november 13, 20, 27 és december 4, 11-én a Szatmári Egyesített Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézményi Társulás EFOP gyermekprogram keretében „Tudatosabb életért napok” került megszervezésre. Az 5 alkalmon 7-8. osztályosoknak az alábbi előadásokat tartották meg:

1. Bűnmegelőzés, áldozattá válás
2. Helyes döntések
3. Egészséges táplálkozás

4. Higiénikus megjelenés
5. Egészséges szerelem

A program keretében megtörtént a gyermekek edzettségének a mérése és elsősegélynyújtás-oktatás.

2017-ben kéthetente a védőnővel (Kádár Zoltánné) közösen baba – mama klub került megtartásra a nyírmeggyesi művelődési házban. Átlagosan 5-10 fő vett részt.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

2017 szeptemberétől állami forrásból ingyen tankönyvet kap elsőtől a kilencedik évfolyamig minden diák, ezt nem kell külön igényelni. 9. évfolyam fölött a rászoruló diákok kapják ingyen a tankönyveket.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

A hátrányos megkülönböztetés nem történt, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt eljárásra nem került sor, jelzés nem érkezett.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

A településen biztosított a gyermekjóléti alapellátás. Az Óvodában minden esetben tájékoztatják a gyermekek szülőit az ingyenes étkezési lehetőségekről, valamint az óvodáztatási támogatásról.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Az integrált oktatást, különleges gondozást a gyermek életkorától és állapotától függően a korai fejlesztés és gondozás, a fejlesztő felkészítés, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás keretében szerveztük meg.

Az integrációs nevelés indokai:

- esélyt kell adni arra, hogy a gyermekek képességeiknek megfelelően fejlődjenek,
- megtanítani a gyermekeket, hogyan éljenek egy közösségben
- nő a halmozottan hátrányos gyermekek száma
- a családok nem kis hányada segélyekből, családi pótlékból tengeti életét, gyakran veszélyeztetve a gyermekek egészségét.

Az integrációs nevelési cél: A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztésének megvalósítása, az esélyegyenlőség biztosítása. A közösségbe való beilleszkedés segítése. A családi háttérből származó kulturális és szociális hátrányok csökkentése, a lemaradások folyamatos kompenzálása. Bátorító nevelés az emberi kapcsolatok kialakításában. Felelősségérzet, feladattudat kialakítása a gyermekekben.

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

A gyermekszegénység csökkentés, minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket megfogalmazását, és megvalósítását igényeli. Az egyes részterületeken, mint a foglalkoztatás, az oktatás, a lakásügy, az egészségügy, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit kell meghatározni. Ezen intézkedések célja, hogy a gyermek már a megszületésének pillanatától egyenlő esélyekkel indulva, avagy az esélyek javításában segítsenek.

A szegénységben vagy szegénység kialakulásának kockázatával élő gyermekek egy sajátos csoportját alkotják a fogyatékos gyermekek. Az átlagosnál sokkal nehezebb helyzetben vannak, a fogyatékos gyermeket nevelő családok, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok.

Nyírmeggyes Község Önkormányzat Nyitnikék Óvodája és Konyhája:
A 2017/2018-as nevelési évben:

Pedagógiai munka célja: Egyéni képességfejlesztés, amely mindig az egyes gyermek aktuális fejlettségéhez igazodik.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztésének megvalósítása, az esélyegyenlőség biztosítása.

Sajátos nevelési igényű gyermekek, részképesség problémával küzdő gyermekek részére egyénre szabott fejlesztő programot dolgoztunk ki.

A célból adódó feladatok:

- a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek szocializációjának segítése,
- HHH gyerekek be óvodáztatásának segítése,
- jó kapcsolat kialakítása a szülőkkel, hogy kellő bizalom alakulhasson ki az együtt neveléshez
- a gyerekek testi, lelki, szellemi szükségleteinek kielégítése,
- bátorító nevelés megjelenése az emberi kapcsolatban,
- kölcsönös tiszteleten, feltétel nélküli szereteten alapuló kapcsolat kialakítása.

A szociális ellátórendszerrel való aktív együttműködés eredménye, hogy egyetlen gyermek se maradt ki az óvodából a szülők szegénysége, az óvoda által kért természetbeni és pénzbeli hozzájárulások fedezetének hiányában.

A csoportok száma: 4

- Óvodába járó gyermekek száma: 84 fő,
- hátrányos helyzetűek száma: 15 fő,
- veszélyeztetettek száma: - fő,
- látogatott családok száma: 8 fő.

A családlátogatások jellemzően év elején és a továbbiakban szükség szerint történtek. Egy esetben kellett pszichológus szakembert bevonni.

A szülőkkel történő kapcsolattartás szülői értekezleten, fogadó órán, napi beszélgetések keretében és családi rendezvények alkalmával történt.

Jelzőrendszeri esetmegbeszélésen részvétel: 13 alkalom,

Szakközti megbeszéléseken részvétel: 6 alkalom.

A gyermekvédelmi feladatot ellátók együttműködése: Bizalmas, közvetlen kapcsolat alakult ki, a jelzőrendszer hatékonyan működik. A Család-, és Gyermekjóléti Szolgálat felé 4 esetben jeleztek.

Szabadidős tevékenységek: családi sportnap, karácsonyi készülődés.

A gyermekvédelem tevékenységi formái

Általános gyermekvédelmi feladatok megvalósítását segítő tevékenységi formák, módszerek, eljárások:

- A szülők által jól látható helyen szerepel a gyermekvédelmi szervek nevének és elérhetőségének feltüntetése.
- Probléma észlelése, nyilvántartásba vétel, a probléma okainak feltárása pszichopedagógus bevonása, egyéni beszélgetés, egyéni bánásmód, a konkrét probléma megoldásához megfelelő módszerek megválasztása, konkrét információ adása, gyakorlati segítségadás.
- Együttműködés a család védőnőjével, orvosával, családsegítő és gyermekjóléti hálózattal, esetmegbeszélés, megfelelő szakemberek kérése, szociális támogatások kezdeményezése.
- Az óvodapedagógusok pedagógiai kultúráját folyamatosan fejlesztik, segítőkész és elfogadó hozzáállást biztosítanak, a titoktartási kötelezettséget betartják.

Az óvodai gyermekvédelmi munka személyi, tárgyi feltételei

Az intézményben minden óvodapedagógus gyermekvédelmi feladatot lát el. A gyermekvédelmi felelős koordinálja a munkát, kapcsolatot tart a gyermekek védőnőjével, a családsegítő- és gyermekjóléti szolgálattal, az iskola gyermekvédelmi felelősével az egyes családokért végzett munka összehangolása érdekében

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	4	
Óvodai férőhelyek száma	120	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógy- pedagógiai neveléssel együtt)	4	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6:00-17:30	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	július-1-július 31	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	8	0

Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	8	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	4	0
Kisegítő személyzet	2	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A településen egy napközi otthonos óvoda működik, négy óvodai csoporttal. Az óvodai férőhelyek száma 120. Az óvodába beíratott gyermekek száma 2017-ben 80 fő. A számokból kitűnik, hogy a csoportlétszám megfelel a törvényben megengedettnek, azonban a beíratott gyermekek létszáma csökkent. Az óvoda 4 csoportot működtet. A csoportok szervezésénél az újonnan beíratott gyermekek számát, a gyermekek életkorát, fejlettségi szintjét és a szülői igényeket veszik figyelembe.

Ennek megfelelően a homogén csoportok mellett vegyes életkorú csoportok kialakítását is biztosították, akárcsak az elmúlt években. Ezzel a lépéssel a szülői igényeknek is eleget tettek.

A nevelési év 2017. szeptember 1.-én kezdődik és 2017. augusztus 31.-ig tart. Az óvoda hétfőtől péntekig, folyamatos működtetéssel 6.00-tól 17.30-ig tart nyitva. Felmérések szerint a napi 11,5 órás nyitvatartás megfelel az óvodába járó gyermekek szüleinek, a nyitvatartási idő meghosszabbítására szülői jelzés, igény, kérés idáig nem történt.

Reggel 7:00-7:30 egy óvónő ügyeleti rendszerben látja el a feladatait. A beosztás forgó rendszerben történik, így mindenki egyenlő arányban veszi ki a részét az ügyeleti munkából. Az óvodapedagógusok heti váltásban dolgoznak, látják el a munkaköri feladataikat. A munka tervezése is ennek megfelelően történik, természetesen azonos elvek, célkitűzések, közös tervek és elhatározások alapján.

A főállású pedagógusok száma megfelelő, a módszertani képzettség magas szintű. 50%-uk szakvizsgázott óvodapedagógus. Az óvónők többsége rendelkezik olyan kompetenciákkal – projektpedagógia, drámapedagógia, IPR (8,3%), kooperatív tanulási technikák, egyéni haladási ütemet segítő differenciált tanulásszervezés, melyek intézményi szinten a gyermekek egyéni fejlesztését, iskolai tovább haladásra való felkészítését hatékonyan szolgálja.

Különleges bánásmódot, felzárkóztatást, egyéni fejlesztést igényeltek a magatartási nehézséggel vagy tanulási zavarban szenvedő gyermekek. Évek óta a nevelési tanácsadó két munkatársa minden szeptemberben felméri a gyerekeket (Szindelár, dislexia, logopédia, gyógytestnevelés). Az eredmények értékelése után szülővel és a csoportban dolgozó pedagógusokkal egyeztetve az alábbi lehetőségeket ajánlotta fel:

- Hetente 1x fejlesztőcsoportba járjon a gyermek.
- Integrált fejlesztés- egyeztetve az egyéni fejlesztési tervet az óvodapedagógussal.
- Logopédiai fejlesztés
- Pszichológus segítsége.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek mindegyikénél rendelkeztek a pedagógusok megfelelő információkkal, és alkalmazták azokat a nevelő, fejlesztő és oktató munkájukban.

- 2 fő SNI gyermek fejlesztését a szakértői javaslat alapján – megbízási szerződéssel
 - heti három órában gyógypedagógus és heti két órában logopédus végezte.

Az Oktatási Hivataltól együttműködésre történő felkérést kapott az intézmény, az általuk vezetett „EFOP3.1.3-16 Társadalmi felzárkózási és integrációs köznevelési intézkedések támogatása” című kiemelt projektbe (a továbbiakban: „Esélyteremtő óvoda” projekt) – mely az óvodai fejlesztő programot (IPR) váltja fel. „Az Önök óvodájában dolgozó pedagógusok elismerésre méltó erőfeszítéseket tettek eddig is a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esélyeinek javításáért, többek között az óvodai fejlesztő program működtetésével. Az „Esélyteremtő óvoda” projekt fejlesztési folyamatában számítunk az Önök óvodájában felhalmozott szaktudásra és elért eredményekre.”

A **kiemelt projekt keretében** részt vesznek a pedagógiai tevékenység hatékonyságának fejlesztése az esélyteremtő nevelési eljárások eredményes alkalmazása érdekében.

A projekt célja:

Egy olyan méltányos, befogadó óvodai nevelési rendszer megteremtésére irányuló komplex program megvalósítása, amelynek célja a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek társadalmi integrációjának elősegítése.

A projekt 2018. januárjától indult, és 2020-g tart.

Az óvoda arculata a programjaikban, tevékenységeikben is visszatükröződik.

Fontos a személyiségfejlesztés, a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, szociális és értelmi érettség kialakítása.

- Prevenációs szemlélettel a tanulási zavarok megelőzésére törekednek
- Az eredmények rögzítésre kerülnek a Fejlődést nyomon követő naplóba
- Biztosítják a játék, a játékos tanulás elsődlegességét.

Ezeket a célokat valamennyien az óvoda arculatának megfelelően, a módszertani önállóság biztosításával valósulnak meg a gyermekek szükségleteit szem előtt tartva.

	Csicsergő	Micimackó	Katica	Pillangó	Összesen
beírt létszám a 2017/18-as tanévre	22 fő	20 fő+1 fő SNI	18 fő+1 fő SNI	20 fő	80 fő+ 2 fő SNI
októberi létszám	22 fő	20 fő+ 1 fő SNI	18 fő+ 1 fő SNI	20 fő	80 fő+ 2 fő SNI
októberi SNI	-	1 fő	1 fő	-	2 fő
tanév folyamán kimaradt gyermeklétszám	-	1 fő	-	-	1 fő

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai nevelésben)
2013	98	4	120	1	103	0
2014	101	4	120	1	102	0
2015	93	4	120	1	90	0
2016	83	4	120	1	80	0
2017	83	4	100	1	80	0
májusi létszám	28 fő	23 fő+ 1 fő	18 fő+ 1 fő	20 fő	89 fő+ 2 fő	
		SNI	SNI		SNI	
májusi SNI	-	1 fő	1 fő	-	2 fő	

4.4.3.1. számú táblázat - Csoportok bontása

S.sz	Csoport	Létszám	Fiú	Lány	Hátrányos helyzetű	HH	Bejáró	HH bejáró	HHH bejáró	Ingyen étkező	Kedv. Étkező	Térítési díjas	Tartósn beteg
1	Nagy csoport	18	9	9	2	2	2	0	1	16		2	1
2	Nagy csoport	20	11	9	7	2	2	1		20	0	0	0
3	Kis-középső csoport	20	10	10	4	4	8	2	3	18	0	2	1
4	Kiscsoport	22	8	14	1	0	6	0	0	20	0	2	0
	Összesen:	80	38	42	14	8	18	3	4	74	0	6	2

Forrás: Óvoda, Helyi adatgyűjtés

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A fenti táblázatból is jól látszik, hogy az elmúlt évekhez képest csökkent a hátrányos helyzetű gyermekek száma. Az óvodások összlétszámának 13,6 %-a hátrányos, 9,6 %-a halmozottan hátrányos helyzetű. A gyermekek nagy része, ingyenesen veszi igénybe az étkeztetést. Az országos átlag 73%. A pedagógusok pontosan tudják, hogy az e körbe tartozó családok az átlagnál alacsonyabb jövedelmi viszonyok között

élnek. Ezért kiemelten kezelik az érintett gyermekek személyiségének fejlesztését, a család, az óvoda kapcsolatának kiépítését.

Az óvodai integráció keretében a HHH gyermekek számára személyiségfejlesztő, felzárkóztató programot működtetnek egyéni fejlesztés formájában

Óvoda minden gyermek számára biztosította a fejlődésükhöz szükséges feltételeket. A prevenció mellett célul tűzték ki, hogy az érintett gyermekek eseteit feldolgozzák, a gondokat lehetőségük szerint orvosolják, segítséget kérve a gyermekvédelemben érintett társszervekkel, szakemberekkel. Ezen túl biztosítják mindazokat a jogokat és ellátásokat, amelyeket a vonatkozó jogszabályok és rendeletek előírnak. Az Óvodában a gyermekvédelmi helyzet viszonylag jónak mondható.

Ezt az alábbiak is tükrözik:

- Felzárkóztató munkát ,
- Tehetséggondozást vállaltak,
- Segítették a családokat a támogatásokhoz való hozzájutásban,
- A szülőkkel együttműködő, partneri kapcsolatot építettek ki,
- A prevenciót minden gyermekre kiterjesztették,
- Rendszeresek a családlátogatások, szülői értekezletek, közös rendezvények beszélgetések,
- Jó munkakapcsolatot tartanak fenn a gyermekvédelmi szervekkel, segítik egymás munkáját,
- Zökkenőmentessé tették az új ovisok beilleszkedését,
- Az óvónők és a gyermekvédelmi megbízott között egész évben összehangolt munka folyt,
- Megfelelő volt a kapcsolattartás (információ- gyűjtés, esetmegbeszélés),
- Folyamatos volt a kapcsolattartás és jól működött a jelzőrendszer a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat és nevelési intézményünk között (esetmegbeszélés, konzultációk, jelzőrendszeri tanácskozáson való aktív részvétel),
- Időben felhívták a szülők figyelmét a tankötelezettség teljesítésére, a szülői felelősségre.

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma, általános iskolai napközis tanulók száma

Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógy- pedagógiai oktatással együtt) (TS 1801)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógy- pedagógiai oktatással együtt) (TS 1901)	Általános iskolák száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt) (TS 1701)	
	fő	fő	fő	fő	%
2012/2013	161	158	319	197	61,8%
2013/2014	163	155	318	276	86,8%
2014/2015	156	159	315	260	82,5%
2015/2016	153	160	313	272	86,9%
2016/2017	153	160	313	245	78,3%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A fenti táblázatból kimutatható, hogy az általános iskolai tanulók létszáma az utóbbi tanévek során stagnált, hisz a 300 fő feletti létszám minden évben megvolt. A napközis tanulók az általános iskolások majdnem teljes létszámát kiteszik.

- Az általános iskolai tanulók közül nagy 148 fő feletti a bejáró tanulók száma. A legtöbb vidéki tanuló Hodászról, Nyírkátáról érkezik. Ez az összlétszám majdnem felét kiteszi.
- Sok esetben a szülők a bejárás vagy behordás nehézségeit is felvállalják, hogy gyermekeik jobb körülmények, feltételek között tanulhassanak.
- Az intézményben nincs szegregáció a HHH tanulók minden osztályban integráltan együtt tanulnak társaikkal, illetve a sajátos nevelési igényű tanulókkal.
- Az oktatási épületek rendezettek, jól felszereltek, otthonosak. A hozzáférés lehetősége minden intézményben adott az iskola által nyújtott szolgáltatásokhoz, feltételekhez.
- A magántanulók száma intézményi szinten jelenleg 0 fő, 0 %-os, mely elmarad az országos átlagtól.
- Fontos a gyermekvédelmi felelős, az osztályfőnök és a Gyermekjóléti Szolgálat közös munkája a hátrányosság megszüntetése érdekében.
- Várható, hogy ha lassan is, de a HHH tanulók esetében is egyre nagyobb igény mutatkozik a gimnáziumba történő jelentkezés irányában.
- A szakközépiskolákban intézményekben is meghosszabbodott az iskolába járás ideje (4 esetleg 5 évre nőtt).
- A tankötelezettség követelményei szerint, nincs olyan tanuló már évek óta, aki nem tanulna tovább. A középiskolából való kimaradásról nincs megbízható visszajelzés az általános iskolák felé.
- Az általános iskolai tanulók nagy százaléka napközis ellátásban részesül, napi többszöri étkezése biztosított. Az alsó tagozatos tanulók 100 %-a délután is az iskolában tartózkodik.
- A HH illetve HHH tanulók tanulmányaiban, felkészülésében a napközis, iskolaotthonos ellátás nagy segítséget jelent.

- A szakkörökbe egyre nagyobb százalékban próbálják bevonni a pedagógusok a HH / HHH tanulókat is.
- A tanulók szabadidős tevékenységei, tanórán kívüli foglalkozás, Útravaló program, Arany János tehetséggondozó program, a HHH tanulók részvételei a programokban

A Nyírmeggyesi Arany János Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola bemutatása:

Diákok száma: 308 fő.

- alsó tagozatos diákok száma: 141 fő
- felső tagozatos diákok száma: 167 fő
- a hátrányos helyzetű tanulók száma: 123 fő
- a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma: 46 főrendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül: 188 fő
- magántanuló nincs.
- Kiemelt figyelmet igénylő integráltan nevelt sajátos nevelési igényű tanulók száma 5 fő
- Beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzdő tanulók száma 4 fő.

Az iskola pedagógusai és a tanulók osztályfőnökei kiemelt figyelmet fordítanak az integrációjukra, ennek köszönhetően mindannyian jól beilleszkedtek az osztály- és iskolaközösségbe.

Étkezésben részesül: 288 tanuló, ebből

- normatív alapon térítési díj nélkül étkező tanulók száma: 188 fő
- normatív alapon kedvezményes áron (50 % kedvezmény) étkező tanulók száma: 28 fő
- normatív alapon tankönyvtámogatásban részesülők száma: 216 fő

A Kormány rendelete alapján a 2017/2018-as tanévben iskolában valamennyi tanuló ingyenesen kapta a tankönyvet a rendeletben meghatározott összeghatárig.

Napközisek száma:

Napközis ellátásban részesül: 244 fő.

Az iskola valamennyi tanulója részt vesz felzárkóztató/fejlesztő foglalkozáson.

A Nyírmeggyesi Arany János Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola fenntartója és működtetője a Mátészalkai Tankerületi Központ.

Az iskola nevelési- oktatási tevékenységét a Mátészalkai Tankerület irányítása és felügyelete alatt végzi.

Az iskolában minősített alapfokú iskola is működik. Ebbe az iskolatípusba beiratkozott tanulók száma: 262 fő, néptánc, színművészet és képzőművészet tanszakon folyik a képzés.

Az iskola nem használható mozgáskorlátozottak számára.

Az iskolában működő szakkörök, önképző csoportok, táborok, rendszeres szabadidős programok

Szakkörök:

- A természetvédelem szakkör az érdeklő tanulók részvételével folytatja a környezetvédelmi problémák feltárását, lehetőséget keres azok megoldására. Célja, hogy minél hamarabb tudatosuljon a gyereknevelésben a környezet-és természetvédelem fontossága.

- A német szakkörök célja az érdeklődés fenntartása a nyelv iránt, a kommunikatív kompetenciák (beszédértés, beszédképesség, hallásértés stb.) fejlesztése, szókincs bővítése, a későbbi nyelvtanulás megalapozása.
- A kémia szakkör feladata az órán tanult anyagok elmélyítése, érdekes kémiai kísérletek bemutatása, középiskolai tanulmányok alapozása, versenyekre való felkészítés.
- Az énekkar heti rendszerességgel működik. Főleg iskolai rendszerben, nemzeti ünnepek alkalmával hallhatjuk legszebb hangú diákjainkat.
- Az esztétikus testképzés célja a szép tartás, koordinált mozgás, a ritmusérzék fejlesztése, az együttműködési képesség kialakítása mozgás közben. Kiemelt fontosságú a testtartás javító gyakorlatok.
- A rendészeti előkészítő feladata - a felvételi követelményeket figyelembe véve – felkészítés a középiskolára. Előterbe helyezve az erőnléti, labdatechnikai, gyorsasági feladatokat, valamint a talajtornát.
- A futball szakkör igen nagy népszerűségnek örvend. Célja a fizikai állóképesség, labdakezelés, szabálytudat, valamint a csapatjáték erősítése. Lezárult a pókfoci kupa, az osztálybajnokságok folyamatosak.
- A diákújságírás is közkedvelt a gyerekek között, hiszen lehetőséget ad arra, hogy a riportkészítés, a fogalmazás iránt kedvet érző tehetséges gyerekek kibontakozhassanak. Az újság tartalma információkat nyújt az intézményben folyó munkáról, rendezvényekről, aktualitásokról.
- Középiskolai felkészítők működnek magyarból, matematikából és biológiából. Az elmúlt évek tananyagának ismételtesével, felvételi feladatsorok megoldásával, valamint kompetencia fejlesztő gyakorlatok végzésével segítik hozzá a gyerekeket a sikeres felvételi vizsgához. A tehetséggondozás tanórákon is megvalósul egyéni fejlesztéssel, differenciált feladatokkal, versenyekre való felkészítésekkel.

A 306 tanuló 100 %-a vesz részt valamilyen szakkörön, felzárkóztató- vagy fejlesztő foglalkozáson, művészeti képzésünk valamelyik tagozatán.

Szabadidős programok osztály- és iskolaszinten rendszeresen történtek.

Osztálykirándulások:

Az iskola valamennyi osztályközössége részt vett 1-2-3 napos közösségépítő programon, kiránduláson. A kirándulások helyszínének kiválasztásakor az osztályfőnökök figyelembe vették a gyerekek életkori jellemzőit, sajátosságát, igényeit, valamint a szülők anyagi helyzetét.

Tábor:

Június 15-től az iskola 43 tanulójának volt lehetősége részt venni egy feledhetetlen, öt napos Erdélyi kiránduláson – teljesen térítésmentesen. A kirándulás célja a határon túl lévő magyar tájak, emberek, és építészeti alkotások megismerése: Nagyváradon, a püspöki székesegyháznál (Szent László hermája és szobra, püspöki palota, Kanonok-sor), majd séta a belvárosban: régi magyar-zsidó paloták, Fekete Sas palota, Városháza, Körös-part.

A táborban részt vevő hátrányos helyzetű tanulók száma meghaladta a 60 %-ot.

Prevenációs jellegű programok:

A prevenációs jellegű programokat a Szatmári Egyesített Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézményi Társulás pályázatának köszönhetően hat héten keresztül heti rendszerességgel tarthatták, ezen felül a gyermekjóléti szolgálat vezetőjével és az iskola védőnőjével, valamint az iskolarendőrrel közösen végeznek prevenációs foglalkozásokat.

Az észlelt problémák száma:

Több esetben fordult elő, hogy szülő kért segítséget a gyermekével kapcsolatos magatartási problémák megoldásához. Valamennyi esetben a közös megbeszélések, feladat meghatározások és azok véghezvitele enyhítette a kiemelt problémát.

A látogatott családok száma:

A családlátogatásokat jellemzően az osztályfőnökök a Köznevelési törvény szabályai szerint végzik. Gyermekvédelmi felelős az osztályfőnök által jelzett észlelt probléma esetén, az osztályfőnökkel közösen végzett ilyen jellegű tevékenységet.

Két esetben a gyermekjóléti szolgálat, az iskola gyermekvédelmi felelőse és az osztályfőnök közösen végzett családlátogatást az észlelt probléma feltérképezésére.

Három esetben fordult elő, hogy szülő kért segítséget az iskolai gyermekvédelmi felelőstől a gyermekével kapcsolatos magatartási problémák megoldásához. Valamennyi esetben a közös megbeszélések, feladat meghatározások és azok véghezvitele enyhítette a kiemelt problémát.

A család- és gyermekjóléti szolgáltatás által működtetett gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer esetmegbeszélésein rendszeresen részt vesznek. Valamennyi esetben hatékony megoldás született és az észlelt probléma jelentősen enyhült, vagy teljesen megszűnt.

Jelzések a gyermekjóléti szolgálat, jegyző, illetve gyámhatóság felé

Több esetben szóbeli jelzések történtek a problémák megoldása érdekében. Ezek a megbeszélések minden esetben eredményesen zárultak.

Kapcsolattartás a szülőkkel, tapasztalatok:

A kapcsolattartás fogadóórákon, szülői értekezleteken, családlátogatásokon illetve iskolai rendezvények alkalmával történik.

A szülők, képviselők, érdeklődők, figyelemmel kísérik gyermekük iskolai tevékenységét, szívesen vesznek részt a különböző szabadidős programokon.

Fejlesztőpedagógia ellátásban részesülők száma:

Fejlesztő felkészítésben vesz részt 38 tanuló, melyet iskolán belül egy fő fejlesztő- és egy fő gyógypedagógus végez. Ettől a tanévtől a KLIK által fenntartott Pedagógiai Szakszolgálat újra biztosítja egy fő pszichológus utazótevékenységét, és az iskola épületében tudja ellátni a tanulókkal való foglalkozást.

Továbbküldött gyermekek száma (Nevelési Tanácsadó, pszichiáter, stb.)

Egy fő utazó pszichológus jár heti egy alkalommal az intézménybe, azonban ez nagyon kevés óraszám, ettől sokkal több órára lenne szükség a szakvélemények alapján és a ténylegesen indokolt esetek szerint is.

Gyermekvédelemmel kapcsolatos szakmai továbbképzés

Az iskola gyermekvédelmi felelőse 2017. évben végzett a Nyíregyházi Egyetem inkluzív nevelés tanára mesterképzésben szerzett posztgraduális képzettséget, mely által a gyermekek befogadó nevelésében, gyermekcentrikus, az adott fejlődési-gondolkodási- és tevékenységi szint fejlesztésében tevékenykedik.

Észlelő-és jelzőrendszeri megbeszélésen részvétel száma

Lehetőség szerint minden alkalommal (kivéve a tanórai elfoglaltság miatt).

A gyermekvédelmi feladatot ellátók együttműködéséről kialakított vélemény

Az együttműködés teljeskörű és kölcsönös. Azonban a köznevelésről szóló törvény sajnálatos változást hozott az iskolai gyermek- és ifjúságvédelem terén. Különösebben nem támogatja a gyermekvédelmi felelősök tevékenységét, álláshelyet, órakedvezményt nem biztosít e célra. Sajnos a fent leírtakat figyelembe véve a gyermekvédelmi felelős lehetőségei és időkerete korlátozott, mindezek ellenére a

feladat minden esetben elvégzésre kerül és az együttműködés jól működő, eredményes.

Szükségét látják a törvényi változásnak **a gyermekek helyzetének javítása érdekében.**

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

A jogellenes elkülönítés (szegregáció) leggyakrabban az oktatásban tapasztalható. Éppen ezért a törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül a bármely csoporthoz tartozó személyek elkülönítése egy oktatási, nevelési intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban, csoportban, beleértve azt is, ha az elkülönítés számarányukhoz viszonyítva lényegesen nagyobb arányban érinti a csoport tagjait, mint a többi tanulót.

Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti valamely személy vagy csoport olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat.

Nyírmeggyesen az oktatás, képzés területén hátrányos megkülönböztetés nem történt, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt eljárásra nem került sor.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

A két kompetenciaterület mutatói nem térnek el egymástól jelentős mértékben, de a szövegértés eredményei jobbak. Hasonló következtetésre jutunk a két évfolyamon mért eredmények összevetésével is, a 6. és 8. évfolyamosok teljesítménye kiegyensúlyozott. Az országos átlagtól nincs jelentősebb mértékű elmaradás.

Az egyenlőesélyek biztosítása területén nagyon fontos, hogy a hh-s tanulók mutatói hogyan alakulnak az iskolai mutatókhoz viszonyítva. Az intézménynek elemezni kell valamennyi hh/hhh-s tanuló mutatóját, mivel felzárkóztatásuk az iskola egyik fő eredményességi mutatója.

Az KSH adatai szerint az oktatási intézményekben tanulók többsége előnyben részesíti az érettségit nyújtó középiskolákat. Az általános képzést nyújtó felsőfokú továbbtanulásra felkészítő gimnáziumokban inkább a lányok, míg a közvetlenül a munkaerőpiacra való belépést szolgáló szakiskolában a fiúk tanulnak tovább. A helyi diákok továbbtanulási mutatói alapján többen választják továbbtanulásuk céljaként a szakközépiskolást, mint az érettségit adó gimnázium. Ennek az állhat a hátterében, hogy a nyolcadikosok az érettségi mellé, már szeretnék szakmát is szerezni. Valószínűleg az itt végző diákok kevesebb arányban tanulnak tovább egyetemen, főiskolán.

Az Arany János Tehetségprogram a hátrányos helyzetű, tehetséges tanulók középiskolai fejlesztését segíti. Örömteli, hogy az iskola erre a programra figyelmet fordít és tanévenként törekszik 1-1 tanuló életútját oly módon segíteni, hogy megkaphassanak mindent annak érdekében, hogy a szociális hátrány a továbbiakban ne jelentsen számukra nehézséget tehetségük kibontakoztatásában.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A Gyermekjóléti Szolgálat esetében a hátránykompenzáló szolgáltatások nagyban hozzájárulnak a hátrányos helyzetű gyermekek és szüleik szociális helyzetének javulásához, ami információnyújtásból, hivatalos ügyek intézésében való közreműködésből, tanácsadásból, közvetítésből és eseti gondozásból áll, ami a hátrányos helyzetű gyermekek érdekeit, minőségibb életvitelét és fejlődését szolgálják.

A családok számára jelentős kedvezmény, hogy a három vagy több gyermekesek, a tartósan beteg gyerekeket nevelők, a gyermeküket egyedül nevelők, valamint a rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő gyermekek számára biztosított az ingyenes tankönyvellátás illetve étkezési, térítési díjukhoz 50% kedvezmény.

A Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjrendszer az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok felsőoktatásban való részvételét támogatja.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas a gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma	A jelzőrendszer hatékony működtetése, a környezet, elsősorban a pedagógusok észrevételeinek azonnali továbbítása az illetékesek felé (Gyermekjóléti-, Családsegítő Szolgálat, jegyző) felé
Átlagban csökken a gyermekek életszínvonala, magas a hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	Hátrányos helyzet visszaszorítása. Az átlag alatti életszínvonalú gyermekek figyelemmel kísérése óvodai, iskolai gyermekvédelmi felelős által
Szabadidős lehetőségek hiánya a községben	Szabadidő Klub létrehozása
A kedvezményesen, ill. ingyen étkezők száma elmarad a hátrányos, ill. a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszámától	A HH-s és HHH-s gyermekek szüleinek felvilágosítása, a szülők személyre szabott tájékoztatása a kedvezményes illetve ingyenes étkezésről
a célcsoport, azaz a 0-3 éves korosztály tagjainak bölcsődei elhelyezésére nincs a településen lehetőség	Mini bölcsőde létrehozása A bölcsődei férőhelyek bővülése lehetővé teszi, hogy az anyák (ismét) belépjenek a munkaerőpiacra. Ennek eredményeképpen a településen élő hátrányos helyzetű családok, a munkaerőpiacra visszatérni szándékozó nők foglalkoztatottsága nő, az inaktivitás csökken
Minden igényt kielégítő, a gyermekek mindennapi mozgását biztosító tornaterem	Jelenleg az iskola aulája ad lehetőséget a testnevelés órák megtartására

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Magyarországon sajnos mind a mai napig érzékelhetőek a nemek közötti különbségek. Kifejezetten súlyos formája a munkapiacokon tapasztalható hátrány: a nemek közötti versenyben a férfiak vannak előnyben mind a fizetéseket, mind a pozíciókat illetően. A magyar nők ma még mindig kevesebbet keresnek ugyanolyan végzettséggel/tapasztalattal ugyanabban a pozícióban, mint a férfiak.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nők gazdasági, munkaerő-piaci speciális helyzetét többek között az adja, hogy egyszerre több szerepet töltenek be a mindennapi életben, egyszerre kell helytállniuk a munkahelyen és a családjukban. A kettős szerep miatt sokszor plusz terhek nehezdednek rájuk, s ez a szerepek összehangolása néha nehézséget jelenthet mindkét fél számára. A visszatérni szándékozó, illetve a kisgyermeket nevelő nők számára a korábbi munkahelyükre való visszatérés több szempontból is nehéz feladatot jelent. Munkától való tartós távollétük alatt készségeik, ismereteik elavulnak, megkopnak, amely alkalmazásukban hátráltathatja őket (főleg, ha több gyermek születése miatt hosszabb időt töltöttek távol). Még nagyobb hátrányban vannak azok, akik gyermeküket, vagy gyermekeiket egyedülállóként nevelik, és/vagy esetleg pályakezdőként kevés munkatapasztalattal rendelkeznek.

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. Az Ebktv. pedig megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A demográfiai és közszolgáltatási adatok vizsgálatából az alábbi összefüggések állapíthatók meg a település összlakosságának 51,75 %-a nő (1406 fő); a női lakosok több mint fele 18-64 éves tehát aktívkorú (fő). A népesség nemek szerinti megoszlása a népességen belül helyi szinten is jól mutatja, hogy a nők átlagosan magasabb életkort érnek meg, mint a férfiak. Az állandó népességen belül a nők aránya a vizsgált időszakban mindvégig 50 % maradt.

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak	Nők	Férfiak	Nők	Férfiak	Nők
2012	991	904	n.a.	n.a.	104	119
2013	977	982	n.a.	n.a.	125	105
2014	980	976	n.a.	n.a.	117	100
2015	1 025	978	n.a.	n.a.	96	73
2016	1 057	977	n.a.	n.a.	77	71

A táblázat adatai arról adnak tájékoztatást, hogy milyen arányban érinti a nemeket a munkanélküliség. A nemek szerinti megosztás szerint az utóbbi két évben a nők munkanélkülisége alacsonyabb, mint a férfiaké. A KSH adatai szerint országos szinten a női foglalkoztatottak száma visszatért a válság előtti szintre, míg a férfiaké nem. Tehát pozitívum, hogy csökkent a

Továbbra is fontos a hosszú ideig a munkából kiesettek újrakezdésének támogatása. 3-6-9 vagy még több év otthonlét után még ha ugyanarra a munkahelyre is kerül vissza a munkavállaló, amelynek jogi állományában volt előtte, akkor is kezdőként kell foglalkozni vele. Ez mindenképp költséges a munkáltató számára. Ehhez hozzá kell járulni támogatással. Itt nemcsak a kisgyermekes anyákra kell gondolni, hanem az idősgondozás után visszatérő nőkre is, akik többnyire már 50 feletti, s mégis újra kell kezdeniük sok esetben több év kihagyás után.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Településünk a munkanélküliek foglalkoztatását, jelenleg a közmunka program keretein belül oldja meg. már ismertetett Start munkaprogramok közül a mezőgazdasági projekt keretében tudja leginkább segíteni a nők elhelyezkedését. A mezőgazdasági projektben részt vevők többsége nő. Ez idáig még településünkön nem elérhetőek a foglalkoztatást segítő képzési programok. Kifejezetten csak nőknek meghirdetett foglalkoztatást segítő képzési programok Mátészalkán indulnak, de jellemzően pl. a, szociális ápoló, takarító képzések, melyeket a Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya indít, ők jelentkeznek, őket vonják be.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Ma Magyarországon a nők iskolai végzettsége általánosságban valamivel magasabb, mint a férfiaké. A nők nagyobb százalékának van középfokú (52,6%), illetve felsőfokú végzettsége (52,6%), mint a hasonló korú férfiaknak. A lányok a gimnáziumokban jelentősen felül, a szakiskolákban alulképviselek. Ez azt jelenti, hogy a lányok inkább általános középfokú képzést kapnak, és ritkábban tanulnak szakmát ezen a szinten. Az oktatás jelenleg Magyarországon nemek szerint szegregált, ami főleg a szakoktatásban és a felsőoktatásban érzékelhető.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A gazdasági és szociális szférában a nők és férfiak esélyegyenlőségének érvényesítése, valamint a munka és a családi élet összeegyeztetése mindkét nem számára fontos cél. A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség. A hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén, mint a bérkülönbségek, a munkakör betöltéséhez alkalmasság esetén is a munkáltató nem a női munkaerőt alkalmazza elsődlegesen. Sajnos jellemző az eltérő bérezés az azonos munkáért. Ez a probléma a közigazgatásban nem igazán megfigyelhető.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány;

közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A kisgyermeket nevelő nők és férfiak esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják. A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges a bölcsődei férőhelyek száma. Településünkön a gyermekek napközbeni ellátását egy 100 férőhelyes óvoda biztosítja és várja minden 3. életévét betöltött gyermek, de elsősorban a munkaerő piacra visszatérő gyermekek szüleit. Az óvoda a szülői igényekhez igazodva 06:00-17:30-ig tart nyitva. Az óvoda július hónapban van zárva, ekkor történik a helyiségek esetleges felújítása, takarítása. Az általános iskolában biztosított a gyermekek délutánig tartó felügyelete, a napközivel és a tanulószobai ellátás megszervezésével.

Nyírmeggyes Község Önkormányzata a gyermekellátási szolgáltatásainak fejlesztése által célul tűzte ki a fenntartható és minőségi foglalkoztatást, valamint a munkavállalói mobilitás támogatását, elsősorban a kisgyermekes szülők munkaerőpiacra történő visszatérésének elősegítésével.

A helyi igényeken alapuló leghatékonyabb megoldást szeretné kialakítani, továbbfejleszteni, a kisgyermekesek számára napközbeni elhelyezést biztosító intézményt, a rugalmasabb és egyszerűbb működési feltételekkel létrehozható bölcsődei ellátási formát is nyújtó **Mini bölcsőde** kialakításával, mindezt az óvoda szolgáltatásainak kibővítésével. Az ez által nyújtott szolgáltatás a nők munkaerő-piaci részvételét is elősegítené.

Jelenleg a Mini bölcsőde hiánya fékezi a nők megjelenését a munkaerőpiacon, és súlyosan veszélyezteti a szegénységi küszöbön élő kisgyermekesek egészséges fejlődését. A rendelkezésre álló védőnői adatok alapján a szülőképes korú nők, illetve gyermekvállaló korban lévő fiatalok száma ugyanakkor a fiatal korosztályokat érintő várható letelepedés-bevándorlás növeli a keresletet a Mini bölcsőde létrehozására.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, az anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Településünkön a tavalyi évhez képest csökkent a várandós anyák és a gyermekek száma, ami egyrészt annak köszönhető, hogy jelentős azon családok száma, amelyek meggondolják, hogy második, harmadik gyermeket merjenek-e vállalni, másrészt a fiatalok a munkalehetőség hiánya miatt még a családalapítás előtt vagy kisgyermekes családként a munkalehetőség reményében elköltöznek. Azonban a társadalmi érdek az, hogy a nőket bátorítsuk a gyermekvállalásra. Ezért széles szociálpolitikai/oktatási programokkal kell őket segíteni: elérhető bölcsődei / óvodai / iskolai ellátást biztosítani, a munkapiacokon pedig sokkal elterjedtebbé és elfogadottabbá válik a részmunkaidős foglalkoztatás. A nőket arról is biztosítani kell, hogy gyermekvállalásuk idején szakmájukban is tovább tudnak fejlődni, ha azt igénylik.

A védőnői hálózat hatékony működése a gyermek és az anya védelmét szolgálja. A családtervezéssel, gyermekvállalással kapcsolatos ismeretek átadása megfelelő. Az Önkormányzat helyi családi támogatás néven, pénzbeli juttatásként ösztönzi a fiatalokat a gyermekvállalásra.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Év	Védőnők száma (TS 3201)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2013	1	72	72
2014	1	79	79
2015	1	81	81
2016	1	96	96
2017	1	95	95

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A célcsoport vizsgálatánál említeni kell, hogy jelentős probléma a családon belüli erőszak, melyről nincsenek adatok helyi szinten. A családon belüli erőszak megelőzésénél fontos a probléma korai feltárása. A veszélyeztetett populáció elsősorban a nők és a gyerekek, ezért fontos, hogy tisztában legyenek azzal, hogy a sérelmükre elkövetett erőszakos cselekmények esetén kihez fordulhatnak segítségért. Az önkormányzat szociális ellátó rendszere a háziorvosi szolgálat, a védőnő, a családsegítő szolgálat, óvoda és iskola, a szomszédok sokat tehetnek az észlelés érdekében. A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak összefüggésben van a gyermekbántalmazással, és az elhanyagolás is jelen van a gyermekek életében

A családon belüli, nők ellen irányuló erőszak nem jellemző a településen. Ez nem jelenti azt, hogy nem fordulhat elő, azonban erre nem mindig derül fény, mert az érintett nem szívesen beszél róla. Ha súlyosabb eset előfordulna, azt már nem lehetne eltitkolni. A település kicsi, mindenki, mindenkit ismer és a súlyos bántalmazás hamar kiderül. Természetesen a kisebb bántalmazást, vagy lelki terrort sem szabad figyelmen kívül hagyni, és szigorúan fel kell lépni ellene. A Családsegítő Szolgálathoz fordulhat, akit ilyen jellegű atrocitás ér, továbbá rendőrségi feljelentést lehet tenni.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Családi és gazdasági okok miatt napjainkban egyre nagyobb igény merül fel a hajléktalanná vált anyák és gyermekeik együttes elhelyezésére. Az Anyaothtonok elsődleges feladata prevenció, a gyermek állami gondozásba vételének megakadályozása. Településünkön anyaothton, családok átmeneti otthona nem működik, a krízishelyzetben lévő családokat községünk szomszédságában található Hodászon, illetve a megyeszékhelyen fogadják. Helyi szinten az elmúlt években egy család került átmeneti otthonba Nyíregyházára.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A helyi közéletben, az önkormányzati képviselőtestületben a polgármester és a 6 képviselő között, 5 nő van. Az önkormányzat munkatársainak 80%-a szintén a női nemet képviseli, továbbá az intézmények többségében női alkalmazottakat foglalkoztatnak.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A család és a karrier összeegyeztetése nem könnyű. A nők nehezebb helyzetben vannak, mint a férfiak, mert a munka mellett ott van a család és a háztartás is. Ahhoz, hogy mindkét helyen megállják a helyüket jó szervezőképességre, hatalmas kitartásra és elszántságra van szükségük.

A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák nem jellemzőek, intézkedést nem igényelnek.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az önkormányzat tevékenysége szempontjából releváns területeken és témakörökben szükséges a nők és férfiak közötti egyenlőség vizsgálatához az adatok és információk gyűjtése.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nagyobb a munkanélküliség kockázata a gyermekvállalás miatt hosszabb időre távol maradó nők körében	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése. Speciális képzési programok bővítése. (Mini bölcsőde)
A gyermekükkel otthon lévő nők elmagányosodása	a település közösségi életébe történő bevonás, közösségi munkára való ösztönzés a feleslegesség érzetének megszüntetésére
Szűrővizsgálatokon való alacsony részvétel	Prevenációs programok, egészségügyi szűrések helyben történő megszervezése

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

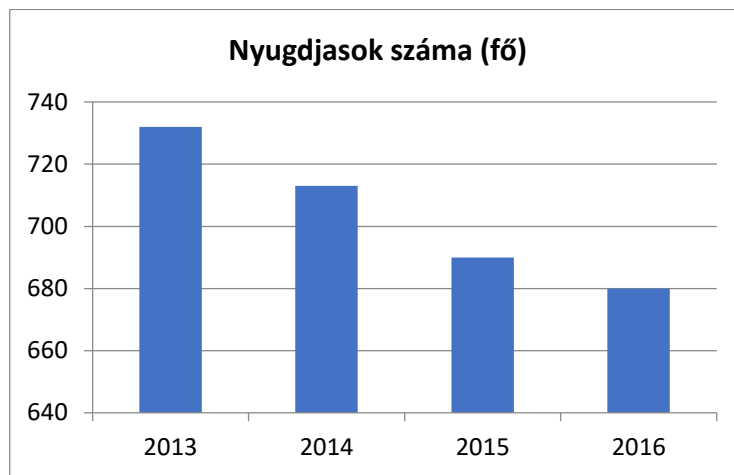
A népesség öregedésével járó társadalmi, demográfiai problémák az elmúlt évtizedekben világszerte az érdeklődés középpontjába kerültek. 1950-ben az öregek aránya az egész világon 8%, 2000-ben 10% volt. Ez az évek során tovább növekedett, és előreláthatólag évek múlva a 60 éven felüliek fogják kitenni Európa 37%-át. Ennek a gazdaság fejlődésére, a munkaerőpiacra, a generációs transferekre gyakorolt jelentős közgazdaság hatásai várhatók. Mindezek alapján elmondható, hogy az idősebbek létszámának és arányának tartós növekedése közvetlenül kihat a generációs együttműködésre, ami a társadalmi együttműködés egyik fontos pillére.

Az öregedési folyamat Magyarországon is jellemző. A mintegy 10 milliós létszámú népességben folyamatosan, az utóbbi években pedig gyorsuló ütemben csökkent a 14 éves és ennél fiatalabb korcsoport aránya és emelkedett az idősebb aktív korúaké, de még inkább a 60 éven felülieké. Ezek az arányok a születések és a halálozások trendjeiből erednek; a külső vándorlások szerepe – legalábbis mostanáig – Magyarországon nem volt meghatározó. (forrás: KSH)

6.1.1. számú ábra – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma	Összes nyugdíjas
2012	342	478	820
2013	301	431	732
2014	293	420	713
2015	280	410	690
2016	279	401	680

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nyugdíjasok száma a munkanélküliség fenyegetettségére rohamosan nő, a nyugdíjak reálértéke romlott. A továbbdolgozók kiszorultak a munkaerő piacról. A nyugdíjasok között a szegények és nagyon szegények aránya kisebb, mint más csoportokban, mert a nyugdíjminimum több mint a szociális ellátások, és a segélyeknél biztonságosabb. Az idősek nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülnek, a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer saját jogú; és hozzátartozói nyugellátásokat biztosít számukra. A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás az özvegyi nyugdíj; az árvaellátás; a szülői nyugdíj; a baleseti hozzátartozói nyugellátások valamint az özvegyi járadék. A megváltozott munkaképességű nyugdíjasok rokkantsági ellátásban és rehabilitációs ellátásban részesülhetnek.

Nyírmeggyesre jellemző időskori adatok:

Állandó lakosok száma 2018. január 1-jén: 2.775 fő

Ebből: 60-69 évesek száma: 310 fő

70-79 évesek száma: 192 fő

80- X évesek száma: 92 fő

91-100 évesek száma: 11 fő

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Ma Nyírmeggyesen az önkormányzati intézmények nem foglalkoztatnak nyugdíjas korúakat és a település munkáltatóitól jelenleg erre vonatkozóan nincs rendelkezésre álló adat. A nyugdíjasok foglalkoztatására a nyugdíjtörvény szigorodó változásaival kedvezőtlen hatások figyelhetők meg. (Előrehozott nyugdíjba vonulás és a nyugdíj melletti munkavállalás szigorodó feltételei miatt.) A rokkantsági nyugdíj a jelenlegi törvény szerint rokkant és rehabilitációs ellátás lett. Az idősekhez az öregségi nyugellátás tartozik. A változások [a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. \(Tny.\) törvényben megtalálhatóak](#). A módosítások alapvetően az eljárási szabályokat érintik, illetve technikai jellegűek, és beiktatásukat az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. (Ákr.) törvény 2018. január 1-jei hatályba lépése indokolja.

Nyírmeggyesen a népességi adatok azt mutatják, hogy évről-évre folyamatosan nő az idősek aránya az összlakosság létszámához viszonyítva. Ezen lakosság egy részére jellemző, hogy egyedül élnek mindennapjaikat. Ez növeli az életminőség romlásának kockázatát, hisz minden költséget egyetlen nyugdíjból kell finanszírozni. Az, hogy az idősek hogyan élnek meg az évek múlását, az egyedüllétet, nagymértékben függ a társadalom nyújtotta életkörülményektől, az idősekkel szemben tanúsított társadalmi magatartástól. Ezen a téren jelentős a társadalmi szinten megoldásra váró problémák száma, a nyugdíjak reálértékének megőrzése, az idősek biztonságérzetének növelése, a szegénység, a megélhetési gondok elleni küzdelem. Nehezíti a helyzetet, hogy a családok aktív tagjai távol vannak, vagy a megélhetési gondok miatt több, mint nyolc órát dolgoznak, így kevés idő marad az idősek gondozására, a velük való törődésre. Az időskorúak helyzetét jelentősen befolyásolja a családi állapotuk, amely alapján megfigyelhető, hogy korban előrehaladva fokozatosan csökken a házások, és növekszik az özvegyek aránya.

Községünkben az egyedül élő idősek aránya a felsorolt okok miatt magas. Az idős emberek nagy része magányosnak érzi magát, hiszen sokszor egyedül marad, unatkozik, e kettő által izolálódik, amely a szellemi és fizikai aktivitás hanyatlásához vezet, így önellátási képessége beszűkül, elesettség érzete folyamatosan erősödik. Ezen problémák sok embernél pszichés megbetegedéseket okoz.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

A munkanélküliek korcsoportonkénti megoszlásából is egyértelműen kivehető, hogy az idősebb korosztályokat arányaiban jobban sújtja munkanélküliség problematikája. Az idős korosztály (jellemzően az 55 év felettiek) foglalkoztatási mutatói a településen alacsonyak mondhatók. Annak a személynek, aki ebben a korban munkanélkülivé vált, az elhelyezkedési esélye a nullával egyenlő, sokkal kiszolgáltatottabb a munkaerő-piacon. Ebben az esetben látványos a diszkrimináció, hiszen nem csak az elhelyezkedési esélye rosszabb, a létszámleépítés is hamarabb eléri a korosztályt. A település előregedő, az idős, nyugdíjas emberek éppen, hogy a ház körüli teendőket látják el. Mindenki kertes házában lakik, ahol akad munka bőven.

Az 50 év feletti munkavállalók alkalmazása ellen megfogalmazott két legerősebb érv az idegen nyelvtudás és a megfelelő számítástechnikai ismeret hiánya. Ugyanakkor számos érv szól az alkalmazásuk mellett is, hiszen a munkában töltött évek alatt komoly szakmai tudásbázist halmoztak fel.

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma
	Fő	Fő	%	Fő
2012	267	14	5%	158
2013	230	18	8%	90
2014	217	18	8%	93
2015	169	20	12%	70
2016	147	16	11%	49

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

b) tevékeny időszak (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Gyorsan fejlődő világunk sürgető igénye az élethosszig tartó tanulás. Az időskorúak esetében különösen hiányos az informatika és az idegen nyelv ismerete. De hasznos lehet az egészség, az aktivitás megőrzésével kapcsolatos tudnivalók megtanulása is képzett szakemberektől. Jelenleg kevés olyan képzés van, amely céltudatosan az idősödők és idősek sajátos igényei szerint szerveződtek. A tanulás ennek a korosztálynak nem csak a társadalomban való részvétel szempontjából fontos és hasznos, de növeli az önbizalmat, csökkenti az elbizonytalanodás érzetét, javítja az önértékelést és az elfogadottságot. Foglalkoztatás szempontjából a 45 év feletti dolgozni vágyókat megkülönböztetés érheti a foglalkoztatók részéről. Igen nehéz az 50 év feletti alacsony iskolai végzettséggel rendelkező munkanélkülivé vált személyek elhelyezkedése.

Ez a 45-62 éves korosztály még erőteljesen munkaképes, azonban a foglalkoztatók nem bíznak a teljesítő képességükben, tanulási képességükben, amivel a legújabb technológiákat el tudják sajátítani. Ez igen nagy hátrányt jelent azoknak, akik ebbe a korcsoportba tartoznak, és munkanélkülivé váltak.

Nyírmeggyesen helyi szinten továbbra sem működik Idősek klubja, sem pedig nappali ellátást biztosító intézmény. Ennek ellenére az Önkormányzat évek óta rendezvényt szervez az Idősek Világnapja alkalmából, megemlékezvén községünk 65 év feletti lakosságáról, műsorral és levásárolható ajándéktalánnyal támogatták őket. Ezt

követően egy falusi rendezvény keretein belül kapcsolódhattak ki, beszélgethettek órákon át rég nem látott ismerősökkel

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A diszkrimináció felmérése e célcsoport tekintetében is rendkívül nehéz. A szakirodalomból is tudható, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket. A Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya és a közmunka program lehetőséget biztosít a nyugdíj előtt álló idősebb korosztály munkavállalásában (képzések, új szakmákban való elhelyezkedés) és igyekeznek ellensúlyozni a hátrányos megkülönböztetést a foglalkoztatás területén.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Általánosságban leszögezhető, hogy az egészségügyi, szociális, közművelődési és egyéb szolgáltatások egy része a község minden lakója részére, így az időskorúak részére is biztosított. Az önkormányzat fenti szolgáltatások területén eleget tesz minden kötelező feladatának, továbbá önként vállalt feladatok biztosításával is igyekszik jobb életkörülményeket biztosítani az időskorúak számára.

Az önkormányzat saját honlapot üzemeltet, ahol a települést érintő friss hírek, információk is elérhetők. Az idősek informatikai jártasságáról nem készült felmérés, így nem rendelkezünk pontos adatokkal arról, hogy az idősebb korosztály mennyire képes kihasználni ezeket a lehetőségeket.

A szociális alapszolgáltatások közül Nyírmeggyesen elérhető az étkeztetés és a házi segítségnyújtás.

Nyírmeggyesen 2011-ig Reménysugár Idősek Napközi Otthona név alatt működött nappali ellátás, mely kihasználatlansága miatt megszűnt, hisz évről évre egyre kevesebben vették igénybe ezt a szolgáltatást. Ennek hátterében a szabadidős programok szervezésének hiánya áll, melynek következtében az idősek körében érdektelenné vált az otthon látogatása.

Étkeztetés: A szociális ellátás során azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguknak, ill. önmaguk és eltartottaik részére tartósan, vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani. A napi egyszeri meleg étkelem biztosítása során a gondozottnak változatosabb, olcsóbb és szakszerűbb étkezésben lehet része.

Falu és tanyagondnoki szolgálat: Településünkön nem nagy a tanyán élő népesség aránya, azonban az időskorú egyedül élők aránya, így az ellátást zömében ők veszik igénybe. A tanyagondnok az alábbi alapfeladatokat látja el: étkeztetésben való részvétel, annak kiszállítása, helyi szociális szükségletek, egyéb szolgáltatási igények, információk közvetítése az önkormányzat és a lakosság között. A tanyagondnoki szolgáltatás hozzájárul a települési hátrányok enyhítéséhez, lehetővé teszi az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, a közszolgáltatásokhoz való hozzájutást, segíti az egyéni, közösségi szintű szükségletek teljesítését.

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az időskorban jellemző megbetegedések - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrend- szeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, önellátási képessége beszűkül. Ez nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakori a depresszió kialakulása. Az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés biztosított az idősebb korosztály számára is. A településen működik házi orvosi praxis. Szakrendelés és kórházi ellátás igénybe vételére a 10 km-re fekvő Mátészalkán van lehetőség. Az ide való eljutás nagy gondot jelent, a különböző betegségekkel küzdő idősök számára. Ennek érdekében a településünk falu és tanyagondnokának segítségét lehetne igénybe venni, aki szervezett módon eljuttatja azokat a lakosokat, akik önhibájukon kívül nem tudják a helyi tömegközlekedést igénybe venni.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az elmúlt években egyre több olyan program került megrendezésre, amelyben az idősebb korosztály is részt kívánt venni. 2015. májusában falusi majálison vehettek részt településünk lakói, melyen főzéssel egybekötött programok várták többek között az idősebb lakosokat is. Az Idősek Világnapja alkalmából, virággal, műsorral és étkezési utalvánnyal köszöntöttük a 65. év feletti lakosokat. Ezt követően a Falusi Mulatság keretében az idősök is kedvet kaptak egy kis beszélgetéshez, rég nem látott ismerősökkel töltötték el az estét jó hangulatú műsorok mellett. Ezzel is elősegítve a kapcsolatépítést, megakadályozva az elmagányosodást. Nagy érdeklődés mutatkozott a részükről. A Művelődési Ház is kínál programot az idősebb korosztály részére is.

c) idősök informatikai jártassága

Az idősök informatikai jártasságáról községünkben nem készült felmérés, de általánosságban elmondható, hogy az idősök informatikai jártassága rosszabb, mint a fiataloké. Az országos tendencia azt mutatja, hogy az információs írástudás növekedésének az üteme lassabb az időskorúak körében. Ez a tendencia több befolyásoló tényezővel is magyarázható. Ezek közül az a legfontosabb, hogy az időskorúak lényegesen kevesebb időt töltenek tanulással a többi korosztályhoz képest. Felnőttoktatásban sem vesznek részt, tanulási motiváltságuk is alacsony.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok településen

Az idősödő és idős emberek fizikai és szellemi erőforrásaikkal jelentősen hozzájárulhatnak a gazdaság, a társadalom erősítéséhez, tudásuk elősegítheti a generációk közötti jobb együttműködést. Az időkorúak képességeinek közösségi hasznosítása megelőzheti a kirekesztés és a diszkrimináció kockázatát. Községünkben a régi hagyományokat felevenítve az utóbbi években megrendezésre kerültek idősöket célzó programok. Ilyen az az Idősek Napja a falusi mulatsággal egybekötve melyre évről évre egyre nagyobb az érdeklődés. Kulturális tevékenység körében az aktuális ünnepek, hagyományok felidézésére a népi szokások megismerésére nyílik lehetőség (pl.: Falusi karácsony)

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nincsenek konkrét adatok az idősek életkörülményeire, megélhetésére, egészségügyi, szociális helyzetére vonatkozóan	Az idősek körében kérdőíves adatgyűjtéssel tájékozódás életkörülményeikről, megélhetésükről, egészségügyi és szociális helyzetükről, igényeikről, majd az igények ismeretében a tennivalók meghatározása
Sok az elmagányosodott, alacsony jövedelemből élő idős ember	Generációk, szomszédok közötti viszony javítása. Helyi közéletbe való szerepvállalás, többgenerációs kulturális közösségi tevékenységek szervezése, fejlesztése
Kulturális programok, rendezvények hiánya az idősek részére	Időseket érintő programok megszervezése, Idősek Klubja létrehozása
Helyben nincs szakrendelés, melynek igénybevétele nehézséget jelent az időseknek	Falu és tanyagondnok által a vizsgálatokra való eljuttatás elősegítése, egészségügyi szolgáltatások elérése
Gyakran válnak áldozattá	Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Fogyatékos személy az, aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális

vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

Az Európai Unióhoz való csatlakozás egyik feltétele volt, hogy az állampolgárok- köztük a fogyatékossgal élő emberek- számára biztosítva legyen az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden területén. A szociális, egészségügyi ellátásban, mint a fizikai és kulturális környezetben, valamint az iskoláztatási, munkalehetőségek a társadalmi élet, a sport és a szórakozás területén is. Ezen emberek számára kiemelt célként a minőségi szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés a fő cél. Biztosítani kell az esélyegyenlőséget az intézményi ellátások területén is, az intézmények kiépítésével átalakításával. A legsérülékenyebb társadalmi csoportot a fogyatékos emberek és családjaik alkotják. Magyarországon 577 ezer fogyatékkal élő ember él a 2001-es népszámlálási adatok szerint.

A fogyatékkal élők saját lakókörnyezetükben élnek. A településen nincs nappali ellátás, lakóotthon, gondozóház. Erre jelenleg nincs is igény, az érintettek ellátása családon, környezetben, illetve a szociális alapszolgáltatás keretén belül megoldott.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - férfiak	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - nők
2012	152	11
2013	101	133
2014	96	125
2015	88	113
2016	79	98

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen minden megváltozott munkaképességű és egészségkárosodott személy ellátásban részeseül.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

Településünkön nincs pontos felmérés, statisztikai adatok a fogyatékkal élőkéről, ezért nem is lehet pontos elemzést készíteni a fogyatékkal élők helyzetéről, egészségügyi, lakhatási és foglalkoztatási helyzetéről, szükségleteiről. E célcsoport részére szervezett szolgáltatásokat, ellátásokat, az egyes intézkedéseket az egyéni szükségletek alapján lehet tervezni. A csoport esélyegyenlőségének megteremtése érdekében a jövőben szükségesnek látjuk egy olyan átfogó felmérés elvégzése, amelyből kitűnik a településen fogyatékossgal élő személyek száma, jellemzői, problémái. Ezt követően feladatunk olyan környezet működtetése, hogy a fogyatékossgal élő személyek is egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek az élet minden területén.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Gyakran előforduló probléma, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. (pl.: felsőfokú végzettsége ellenére alacsonyabb végzettséggel is betölthető foglalkoztatást ajánlanak neki.) A fogyatékos személyek foglalkoztatása akkor is megghiúsulhat, ha a fogyatékos személy nem tudja megközelíteni a munkahelyet, a településen belüli közlekedési akadályok miatt, és különösen, ha a támogató szolgáltatótól sem kap segítséget. Ilyen információk beszerzése rendkívül nehéz, hiszen az érintettek nem hozzák a hátrányos megkülönböztetést nyilvánosságra, mert ezzel a jövőbeni alkalmaztatási kilátásaik is csökkennek. Nyírmeggyesen jelzés ilyen jellegű problémáról nem érkezett.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják.

Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és

munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is A településen sem önkormányzati, sem egyházi fenntartású, sem civil fenntartású intézmény nincs a fogyatékos személyek számára.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzübeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Fogyatékos személyek településünkön részesülnek a jogszabályok alapján elérhető szociális ellátásban. A mozgáskorlátozott személyek a szociális étkeztetést veszik igénybe. De jelen vannak pl.: a közgyógyellátásban is. Viszont hiteles statisztikai adat, kimutatás ezen vonatkozásban nincs.

Kiemelendő mutatószám lehet még e témakörben a súlyos mozgáskorlátozottak közlekedési támogatásában részesülők száma is, ezen ellátásban a 2012. évben 62 fő részesült településünkön.

A fogyatékkal élők pénzübeli, természetbeni ellátása a jogosultság alapján történik.

A fogyatékkal élő személyek számára igénybe vehető ellátási, támogatási formákról a különböző szintű jogszabályok rendelkeznek. (pl. Fot., Szt., Cst.)

A fogyatékkal élő felnőttek legnagyobb részének sokszor egyetlen megélhetési forrása az általában alacsony összegű rokkantsági nyugdíj, rokkantsági járadék, rehabilitációs ellátás, illetve plusz juttatásként a feltételek fennállása esetén a fogyatékosági támogatás. A gyermekeket tartós betegségük okán magasabb összegű családi pótlék illeti meg.

A fogyatékkal élő személyek számára külön pénzübeli és természetbeni ellátást, kedvezményt az önkormányzat nem nyújt, de nem tekinti külön az önkormányzat a fogyatékos személyeket egy-egy ellátás biztosításánál. Közülük feltehetően többen rokkantnyugdíjasok, gyakrabban szorulnak rendkívüli segélyre, a betegségük kezelését a közgyógyellátás keretében támogatják. Az ápolási díj is azon ellátások közé tartozik, továbbá a házi segítségnyújtás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, amire a fogyatékos személyek is jogosultak lehetnek.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, amelynek fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert: ma már valamennyi fogyatékosági csoporthoz tartozó ember - azaz a mozgássérült, a látássérült, a hallássérült, az értelmi fogyatékos, autista és súlyosan-halmozottan fogyatékos emberek - speciális szükségleteinek figyelembevételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni. Ez olyan eszközök és megoldások telepítését jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egy-egy szolgáltatást a mozgássérült emberek túl látás- vagy hallássérült, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek. (Hangostérkép, indukciós hurok, könnyen érthető tájékoztató füzetek, stb.) A kulcs az, hogy ma már nem pusztán épületek akadálymentesítéséről, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréséről beszélünk, amely tehát magában foglalja az épületek komplex akadálymentességét, de annál jóval több.

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesített-sége

A községben az egészségügyi ellátást biztosító központ magában foglalja a háziorvosi rendelőt, és a védőnői szolgálatot. Az épület akadálymentesített, ami a mozgáskorlátozott, illetve idős személyek számára az épület könnyebb megközelítését lehetővé teszi. A szakellátások azonban Mátészalkán vannak, az ide történő eljutás feltételezhetően a fogyatékos személyek számára problémát jelent. Ebben segítenek a település kisbuszai, amelyek segítenek az elszállításukban.

A Családsegítő Szolgálat akadálymentesítése még megoldandó feladat. Ezeknek a kiépítésére pályázati támogatásra van szükség, mivel a jogszabályi környezet olyan szakértők bevonását írja elő az akadálymentesítés folyamatába, akiknek a szakértői költségét az önkormányzat nem tudja egyedül felvállalni.

A Művelődési Ház akadálymentesített mozgásfogyatékosok számára, azonban a gyógyszertár akadálymentesítése még hiányzik, ennek a kialakítására jelenleg a pénzühiány nem ad lehetőséget.

Fontos probléma, hogy a könyvtár csak lépcsővel közelíthető meg, így a mozgássérültek nem tudják személyesen igénybe venni a szolgáltatásait. Összességében az mondható el, hogy az akadálymentesítettség terén még sok tennivalója van a falu vezetésének, azonban ennek alapfeltétele, hogy pályázati lehetőség legyen, mivel a költségvetési helyzet miatt nem gazdálkodható ki a kivitelezés.

b) közzolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Nincs teljes körűen megoldva Nyírmeggyesen. A jövőbeni fejlesztéseknél, amennyiben lehetőség van rá, esetleg pályázati forrásból megoldva, figyelemmel leszünk a tervezésnél és kivitelezéseknél, az Európai Unió irányelvek szem előtt tartásával.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Kevés információnk van erről a területről. A magán szektor részéről pedig szinte semmilyen adatszolgáltatási kötelezettségük nincs az önkormányzat fele, erre a témára vonatkozóan. Azt tudjuk, hogy az akadály mentesítés komoly feladatként áll a jövőben a vállalkozások előtt is.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Ami gondot okozhat, az a főutca állapota, melyen olykor veszélyes a kerekes székes közlekedés. Önkormányzati feladatként a járdák állapotának folyamatos javítása a cél. Ehhez a közfoglalkoztatás keretében gyártott térkőből került helyreállításra a település központi része, valamint a buszmegállók is.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

A településen sem önkormányzati, sem egyházi fenntartású, sem civil fenntartású intézmény a nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek számára nincs.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Ma már kötelezően, jogszabályban előírt az akadálymentesítettség, amelynek betartása az építésügyi hatóság feladata. Alapelv, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvárásként jelenik meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszere.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Akadálymentesítés hiánya	Önkormányzat épületének teljes körű akadálymentesítése, Járdák folyamatos karbantartása, térkövezés
Adathiány a fogyatékkal élők pontos számáról, helyzetéről	A fogyatékos személyek nyomon követése, Adatbázis létrehozása
Fogyatékkal élők foglalkoztatásának hiánya	Munkahelyek megkeresése, azok figyelmének felhívása a fogyatékkal élők foglalkoztatási lehetőségére

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

A HEP készítésében és működtetésében a településen működő szervezetek és intézmények munkacsoport szintjén kapcsolódnak be. Ezek főleg jelzőrendszeri feladatok, valamint az aktuális célcsoportok körében a felvilágosítás, tájékoztatás, kapcsolattartás szintjén mozognak.

A HEP megvalósításának 5 éve alatt folyamatos partnerkeresés, munkacsoport bővítés zajlik majd, hogy minél szélesebb társadalmi csoportosuláson támaszkodhasson a helyi esélyegyenlőségi program működtetése.

Kiemelkedően fontos a településünkön a NEEKA Hungary Alapítvány működése, mely az Önkormányzattal együttműködve segíti a település lakosait. Ez az alapítvány egy ilyen szervezet, amely Ukrajnából, Kárpátaljáról indult a 90-es évek végén. Tapasztalataink azt igazolták, hogy hazánkban is egyre nagyobb igény jelentkezett egy ilyen szervezet létrehozására. Az alapítvány neve: Nemzetközi Élet és Egészség Környezetvédelmi Alapítvány a Kárpátok Régióban Az alapítvány rövidített neve: NEEKA – HUNGARY Alapítvány Az alapítvány alapításának ideje: 2006. május 02. Az alapítvány székhelye: 4722 Nyírmeggyes, Ady Endre u. 44. Az alapítvány tevékenységének tárgya, célja: Az egészségvédelem, az egészséges életmód propagálása, részvétel a lakosságnak történő segítségnyújtásban, a betegek, rokkantak, egyedülállóak, aggok, menekültek, menedéket keresők és más olyan személyek szociális felügyelete, melyek saját fizikai, anyagi vagy más különlegességei miatt szociális segílyt és támogatást igényelnek. További feladatai közé tartozik: a tudomány és az oktatás fejlesztésének elősegítése,

tudományos-oktatási programok létesítése és támogatása, a tehetséges, alkotó fiatalok támogatása, az innovációs tevékenységek támogatása, a rászorultak, rokkantak életkörülményeik javítása, az alacsony jövedelműek szociális rehabilitációjának elősegítése.

Nyírmeggyesi Ifjúsági Egyesület:

A Nyírmeggyesi Ifjúsági,-Természetvédelmi és Hagyományőrző Egyesület (NYITHE) 2015. június 27-én alakult 12 alapító taggal. Céljuk, hogy összefogják községünk 14 éven felüli fiataljait a kulturált és hasznos szabadidő eltöltéséhez, besegítsék településünk kulturális életének fellendítésébe, természetvédelemmel kapcsolatos, valamint hagyományőrző programokat szervezzenek. Szívesen fogadják tehát azon 14 éven felüli fiatalok jelentkezését tagjainak sorába, akik kellő ambícióval, kreativitással rendelkeznek és kellő elhivatottságot, kitartást éreznek magukban e célok megvalósításához.

A közel jövőbeni terveik között szerepel az idősebb korosztály megmozgatása, valamint a húsvéti éjszakai tojásszedés hagyományának felelevenítése, amely az egész országban egyedül Nyírmeggyesen volt szokás.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Partneri viszony van az Önkormányzat és a civil szervezetek között. Az együttműködésnek köszönhetően az önkormányzati rendezvényeken és a kulturális programokon, aktívan vesznek részt a szervezetek. Az egyházzal szintén jó a Önkormányzat kapcsolata. Segítséget nyújt a felújításhoz, és a pályázatok figyeléséhez.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Önkormányzatunk tagja a Szatmári Egyesített Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézményi Társulásnak. Nyírmeggyes-Nyírcsaholy települések szennyvízhálózat kiépítése céljából társulást hoztak létre.

Testvértelepüléseink:

2017 márciusában a romániai **Szinérváralja** településsel kötöttünk együttműködési szándéknyilatkozatot. A testvérkapcsolat azzal a szándékkal jött létre, hogy erősítse a határon átnyúló együttműködést, a magyarság összetartozás tudatát. Célunk, hogy kölcsönösen részt vegyünk a községekben szervezett kulturális, társadalmi eseményeken, bemutassuk egymás értékeit, a hagyomány, a kultúra, a sport, a turisztika és egyéb más területen. Közösségeink diákjai közös versenyeken, kirándulásokon, megemlékezéseken vesznek részt, hogy erősítsék a nemzeti összetartozás gondolatát a felnövekvő generációkban. Az első Nyírmeggyesen megrendezésre kerülő a családi nappal egybekötött Testvértelépülési találkozó, amelyen részt vett Szinérváralja delegációja is. Természetesen a rendezvényünkön részt vett a település idősebb korosztálya is. Célunk a generációk közötti kapcsolatok erősítése, az idősebbek tapasztalatainak átadása. A második pillér a nyírmeggyesi képviselők részvétele e Szinérváraljai rendezvényen. A települések tagjai azáltal, hogy részt vesznek a testvér település legfontosabb rendezvényein, kiváló lehetőséget kapnak a helyi kultúra megismerésére.

Munkács városával a testvértelepülési kapcsolat felvételére 6 évvel ezelőtt került sor. Önkormányzatunk saját költségvetéséből támogatást szavazott meg Munkács Önkormányzatának, illetve gyűjtést szervezett, melyből a befolyt összeget Munkács rendkívüli települési támogatásként osztott ki a rászoruló lakosságnak. Az elmúlt években testvér településünket meghívtuk a Meggyfeszti-válra. A protokolláris megjelenésen túl a főzőversenyből is kivették a részüket. Másik testvértelepülésünk Koltó. Az együttműködés egyik alapvető célja a Petőfi-kultusz ápolása. A koltói konyha működését segítendő konyhai eszközöket és gépeket adományoztunk a falu javára. 2014 nyarán a hátrányos helyzetű nyírmeggyesi, munkácsi, koltói gyermekek számára tábor került megszervezésre Balatonlellén.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Nemzetiségi Önkormányzattal nincs megállapodása a község hivatalának.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Községünkben megépült a Neeka Csarnok, melyet pályázat keretében sikerült megvalósítani. Az épület célja, hogy a település és a térség hátrányos helyzetű lakossága életfeltételeinek hosszútávon történő javítása, fogyatékkal élő és megváltozott munkaképességűek foglalkoztatása. De céljai közé tartozik még a rászorultak életkörülményeinek javítása, az alacsony jövedelműek szociális rehabilitációjának elősegítése. Közvetlen célcsoport a munkanélküliek, nagycsaládosok, gyermeküket egyedül nevelő szülők, megváltozott munkaképességűek, fogyatékkal élők és idősek. A projekt keretében megváltozott munkaképességű, a tartós munkanélküli és fogyatékkal élők munkatevékenységre való megtanítása, foglalkoztatása révén számára munkahely teremtése, fenntartása, mely által aktív tagjává válhat a társadalomnak.

Az Alapítvány úgynevezett szociális elosztót hozott létre Nyírmeggyesen. Ez olyan helyiséget jelent, ahol a rászoruló emberek kulturált körülmények között tudják összeválogatni azokat a dolgokat, amire a családjuknak szüksége van. Az elosztó száz húsz négyzetméteren üzemel. A kiosztásra kerülő dolgok Hollandiából érkeznek a Port Aagora Centrum-tól, akik azon felül, hogy Hollandiában összegyűjtik, raktározzák, válogatják a segély árukat, a szállítási költség előteremtésében is segítenek. A bázist a NEEKA Alapítvány tarja fenn a PARMEN ZRT támogatásával. Ezzel sikerült elérni, hogy a rászoruló emberek nyugodtan kiválogathassák azokat a dolgokat, amikre leginkább szükségük van. Ehhez természetesen az Alapítvány munkatársai is segítséget nyújtanak, hiszen az évtizedes szociális munkában eltöltött idő segít nekik abban, hogy gyorsabban megtalálják azokat a dolgokat, amit kérnek tőlük. Az elosztó heti rendszerességgel fogadja a rászoruló embereket.

Ezek után az Alapítvány az elmúlt években három és fél tonna ruhaneműt, cipőt, csizmát, játékot osztottak helyi a munkatársakkal a helyi Művelődési Központban. Ezzel sok család karácsonyát tudták szebbé tenni, hiszen nagyon sok karácsonyfa alá került, mint ünnepi ajándék. Ez szám szerint 339 családot érintett Nyírmeggyesen, segítve ezzel a rászoruló családokat is.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában

Az önkormányzat a vállalkozásokkal jó kapcsolatot tart, hiszen az önkormányzat számára fontos a vállalkozások szerepvállalása a helyi közéletben. A jó partneri kapcsolatnak köszönhetően együtt hatékonyan tudnak kiállni az esélyegyenlőség megteremtése mellett.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

Nyírmeggyes Község Önkormányzata rendelkezik önálló honlappal, a www.nyirmeggyes.hu oldallal, melyen a várost érintő információk megtalálhatók. A honlapon elérhető, olvasható a HEP (2013-2018. és annak felülvizsgálatai) és ezzel kapcsolatos valamennyi információ. A HEP 2018-2020. tervezet az oldalon közzétételre kerül majd, így a település lakosai is véleményt mondhattak. Nyírmeggyes Község Önkormányzata Képviselő-testülete által elfogadott dokumentum feltöltésre kerül és hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése. Emellett az SZGYF oldalon a Helyi Esélyegyenlőségi Programok oldalra is feltöltésre kerül.

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a településünkön dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek, helyi civil szervezetek. A helyzetelemzés során az esélyegyenlőség biztosítása érdekében elsődlegesen a célcsoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd a megfogalmazott problémákra intézkedések megfogalmazására koncentrált.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Az intézkedési terv a meghatározott hátrányos helyzetű célcsoportokra irányul, akik számára az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításával, egy sikeres társadalmi élet és integráció esélye a hátrányaikat csökkentő, esélyeiket növelő, kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedésekkel valósul meg. Az intézkedési tervben a felvetett problémákra keressük az olyan beavatkozásokat, amelyek a helyzetértékelésben felvetett problémákra nyújtanak megoldást.

A szervezeteknek és a lakosság számára is elérhetővé válik az elfogadott, a honlapon közzétett esélyegyenlőségi program. A határidőket figyelembe véve, az intézkedések eredményeiről nyílt bizottsági és képviselő-testületi üléseken történik beszámolás és ilyen módon biztosított lesz a megvalósítás ellenőrzése. A hatékony, a tervezett intézkedések érvényesülését a HEP fórum fogja ellenőrizni.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

Az intézkedési tervben a meghatározott hátrányos helyzetű célcsoportokra irányul, akik számára az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításával, egy sikeres társadalmi élet és integráció esélye a hátrányaikat csökkentő, esélyeiket növelő, kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedésekkel valósul meg. Az intézkedési tervben a felvetett problémákra keressük az olyan beavatkozásokat, amelyek a helyzetértékelésben felvetett problémákra nyújtanak megoldást.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mély- szegénység- ben élők	Közműtartozások felhalmozódása, hitelek fizetésének megrekedése. A lakossági adósságállomány újratermelődése.	Figyelemfelhívás, tájékoztatás a lakásfenntartási támogatás igénybevételének lehetőségéről az önkormányzatnál (közművek kikapcsolása elkerülése érdekében). - Segítő figyelmeztetés az indokolatlan és nehezen nyomon követhető hitelek felvételének esetleges következményeiről.
	Hátrányos helyzet generációkon keresztüli öröklődése	Szükségletfelmérésen alapuló felzárkóztatási programok szervezése. Örökletes hátrányok megakadályozása
	Szegénység oka és következménye, tartós munkanélküliség	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása a tartós munkanélküliség leküzdése érdekében.

	<p>Az egészséges életmód gyakorlásához szükséges ismeretek hiánya, Magas gyógyszerköltség.</p> <p>Nem regisztrált munkanélküliekről nincs adata az önkormányzatnak</p> <p>Pályakezdő fiatalok elhelyezkedésének nehézségei</p>	<p>Az egészségtudatos életmódra nevelés a felnőttek körében is, annak tudatosítása, hogy a szűrővizsgálatokon való mind nagyobb számú megjelenés az egészségesebb életet, a várható élettartam megnövekedését eredményezheti. Gyógyszertámogatás igénybevételére felhívás</p> <p>Ezen adatok felkutatása, nyilvántartás folyamatos vezetése</p> <p>Foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyeinek növelése, diszkrimináció csökkentése</p>
Gyermekek	<p>Magas a gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma</p> <p>Átlagban csökken a gyermekek életszínvonala, magas a hátrányos helyzetű gyermekek létszáma</p> <p>Szabadidős lehetőségek hiánya a községben</p> <p>A kedvezményesen, ill. ingyen étkezők száma elmarad a hátrányos, ill. a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszámától</p> <p>A szociálisan rászorult gyermekek nem tudnak részt venni családi nyaraláson, osztálykiránduláson</p>	<p>a jelzőrendszer hatékony működtetése, a környezet, elsősorban a pedagógusok észrevételeinek azonnali továbbítása az illetékesek felé (Gyermekjóléti-, Családsegítő Szolgálat, jegyző) felé</p> <p>Hátrányos helyzet visszaszorítása. Az átlag alatti életszínvonalú gyermekek figyelemmel kísérése óvodai, iskolai gyermekvédelmis által</p> <p>Szabadidő Klub létrehozása a fiatalok részére</p> <p>A HH-s és HHH-s gyermekek szüleinek felvilágosítása, szülők személyre szabott tájékoztatása a kedvezményes ill. ingyenes étkezésről</p> <p>Táboroztatás továbbfolytatása, kulturális élményhez juttatás</p>

	<p>a célcsoport, azaz a 0-3 éves korosztály tagjainak bölcsődei elhelyezésére nincs a településen lehetőség</p> <p>Az általános iskola nem rendelkezik megfelelő, mindent igényt kielégítő tornateremmel</p>	<p>Mini bölcsőde létrehozása</p> <p>A bölcsődei férőhelyek bővülése lehetővé teszi, hogy az anyák (ismét) belépjenek a munkaerőpiacra.</p> <p>Ennek kialakítása pályázat útján történhet</p>
Idősek	<p>Nincsenek konkrét adatok az idősek életkörülményeire, megélhetésére, egészségügyi, szociális helyzetére vonatkozóan</p> <p>Sok az elmagányosodott, alacsony jövedelemből élő idős ember</p> <p>Nyugdíjasklub létrehozása</p> <p>Helyben nincs szakrendelés, melynek igénybevétele nehézséget jelent az időseknek</p> <p>Digitális írástudás hiánya az időskorúak körében</p> <p>Gyakran válnak áldozattá</p>	<p>Az idősek körében kérdőíves adatgyűjtéssel tájékozódás életkörülményeiről, megélhetésükről, egészségügyi és szociális helyzetükről, igényeiről, majd az igények ismeretében a tennivalók meghatározása</p> <p>Generációk, szomszédok közötti viszony javítása. Helyi közéletbe való szerepvállalás, többgenerációs kulturális közösségi tevékenységek szervezése, fejlesztése</p> <p>Igényfelmérés, alakuló közgyűlés életre hívása.</p> <p>Falu és tanyagondnok által a vizsgálatokra való eljuttatás elősegítése, egészségügyi szolgáltatások elérése</p> <p>Könyvtár által szervezett informatikai tanfolyamok „Kattints rá Nagyi!” Program</p> <p>Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése</p>
Nők	<p>Nagyobb a munkanélküliség kockázata</p>	<p>Kompetencianöveléssel, képzésekkel történő felzárkóztatás, munkaerő-piacra</p>

	<p>a gyermekvállalás miatt hosszabb időre távol maradó nők körében</p> <p>A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő családban magasabb a szegénység kockázata</p> <p>A gyermekükkel otthon lévő nők elmagányosodása</p> <p>Szűrővizsgálatokon való alacsony részvétel</p>	<p>juttatás, Gyermek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése</p> <p>Szociális, gyermekjóléti szolgálatok további bővítése, Önkormányzati támogatások, közösségi programjaihoz való hozzáférés segítése</p> <p>a település közösségi életébe történő bevonás, közösségi munkára való ösztönzés a feleslegesség érzetének megszüntetésére.</p> <p>Férőhelyek kialakítása vagy gyermekfelügyelet működtetése</p> <p>Prevenációs programok, egészségügyi szűrések helyben történő megszervezése</p>
<p>Fogyatékkal élők</p>	<p>Akadálymentesítés hiánya</p> <p>Adathiány a fogyatékkal élők pontos számáról, helyzetéről</p> <p>Fogyatékkal élők foglalkoztatásának hiánya</p>	<p>Önkormányzat épületének teljes körű akadálymentesítése, Járdák folyamatos karbantartása, térkövezés</p> <p>A fogyatékos személyek nyomon követése, Adatbázis létrehozása</p> <p>Munkahelyek megkeresése, azok figyelmének felhívása a fogyatékkal élők foglalkoztatási lehetőségére</p>

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mély-szegénységben élők	Tartozásokon való túllépés. Szegénység megelőzése, hatásának mérséklése	Polgármester, Jegyző , Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat, oktatási intézmények tagjainak együttműködésével
	Egészségre nevelés	Polgármester, Jegyző , Orvos és védőnő együttműködése
	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása	Polgármester, Jegyző , Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályával együttműködve
	Örökletes hátrányok leküzdése	Polgármester, Jegyző , Köznevelési Intézmények Intézményvezetői, Családsegítő együttműködésével
Gyermekek	Nem regisztrált munkanélküliek felkutatása	Polgármester, Jegyző Családsegítő Szolgálat, Önkormányzati szociális előadóval együttműködve
	Pályakezdő fiatalok munkába állásának támogatása	Polgármester, Jegyző , település lakossága
	„Tiszta udvar, rendes ház”	Jegyző , Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat, jelzőrendszer tagjainak együttműködésével
Gyermekek	A jelzőrendszer működésének hatékonyabbá tétele	Polgármester , Ifjúági Egyesülettel együttműködve
	<p>Szabadidő Klub létrehozása Hátrányos helyzet visszaszorítása</p> <p>A kedvezményesen, ill. ingyen étkezők száma elmarad a hátrányos, ill. a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszámától</p>	Jegyző , Szociális ügyintézővel, nevelési, oktatási intézmények pedagógusaival együttműködve

	<p>Mini bölcsőde létrehozása Minden igényt kielégítő, a gyermekek mindennapi mozgását biztosító tornaterem építése</p>	<p>Polgármester, kivitelezővel együttműködve</p> <p>Polgármester, nevelési, oktatási intézménnyel együttműködve</p>
Idősek	<p>Generációs programok szervezése</p> <p>Nyugdíjas Klub szervezése</p> <p>Falugondnoki szolgálat igénybevétele</p> <p>Kattints rá Nagyi Program</p> <p>Ne váljon senki áldozattá</p> <p>Adatgyűjtés</p>	<p>Polgármester, Jegyző Önkéntes segítők bevonásával</p> <p>Polgármester, Jegyző, Önkormányzat, hozzátartozókkal, helyi vállalkozókkal együttműködve</p> <p>Polgármester, Jegyző, Falugondnokkal együttműködve</p> <p>Polgármester, Jegyző, Könyvtárral együttműködve</p> <p>Polgármester, Jegyző, Rendőrséggel, Polgárőrséggel együttműködve</p> <p>Polgármester, Civil szervezetekkel együttműködve</p>
Nők	<p>Visszatérés a munkaerőpiacra</p> <p>Gyermekjóléti szolgáltatások megismertetése</p> <p>Nők magányérzetének visszaszorítása</p> <p>Szűrővizsgálatok</p>	<p>Polgármester, Jegyző, Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályának együttműködésével</p> <p>Polgármester, Jegyző Családsegítővel együttműködve</p> <p>Polgármester, Jegyző, Művelődési Házzal együttműködve</p> <p>Orvos, Védőnő Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat</p>
Fogyatékkal élők	<p>Önkormányzati épületében akadályok megszüntetése</p> <p>Adatbázis létrehozása a fogyatékkal élők helyzetére vonatkozóan</p> <p>Munkahelyek figyelmének felhívása a fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségére</p>	<p>Felelős: Polgármester Kivitelezővel együttműködve</p> <p>Felelős: Jegyző, Polgármester Védőnő, Családsegítővel együttműködve</p> <p>Felelős: Polgármester, Jegyző Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályával, helyi vállalkozókkal együttműködve</p>

Jövőképünk

Nyírmeggyes Község Önkormányzatának fő célja, hogy a településünk lakosainak mindennapi életében a jólét biztosítása, életminőségnek javítása az esélyegyenlőségi szempontok különös figyelembevételével. Egy olyan település jöjjön létre, amely segíti a fenntartható fejlődés megvalósítását, melyben a felnövekvő generáció jövője biztosítva lesz. Szeretnénk egy olyan településen élni, ahol minden egyes lakos a helyi társadalom egyenrangú tagja. Ehhez meg kell teremteni azokat a feltételeket, amely minden ember számára elérhetővé teszi a társadalmi életben való részvételt. Fontos számunkra a mélyszegénységben élők, gyermekek, nők, idősek, fogyatékosok, egyenlő életkörülményeinek biztosítása és minél hosszabb távon való fenntartása. Ahhoz, hogy ez megvalósuljon, a község lakosaiban erősíteni kell a településhez való ragaszkodást, a társadalmi felelősségvállalást, az egyenlő bánásmód szemléletmódját. Különös tekintettel kell lenni a fent meghatározott célcsoportokra, majd az intézkedések megvalósítására, hogy az egyes csoportok esélyei teljes mértékben javuljon, és hosszabb távon fennmaradjon.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

I/1.

Intézkedés címe:	Tartozásokon való túllépés. Szegénység megelőzése, hatásának mérséklése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Közműtartozások felhalmozódása, hitelek fizetésének megrekedése. A lakossági adósságállomány újratermelődése
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Először is a növekedés okát kell feltárni, majd az érintetteket be kell vonni a probléma megfogalmazásba. Figyelemfelhívás, tájékoztatás a lakásfenntartási támogatás igénybevételének lehetőségéről az önkormányzatnál (közművek kikapcsolása elkerülése érdekében). Hosszú távú cél, adóssággal küzdők folyamatos nyomon követése, szemléletváltása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Növekedés okának megvizsgálása. Érdeklődés felkeltése, tanácsadások szervezése, egyéb szociális juttatások. Adósságcsökkentési támogatás szabályozása. A lakosok életvitelének folyamatos vizsgálata
Résztevők és felelős	Polgármester, jegyző
Partnerek	Szociális ügyintézővel együttműködve
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 2020. december 31, hosszútáv: 2023. április
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A célcsoport tagjai takarékosabban élnek, önfenntartó képességeinek erősödése. Legalább 10%-al csökken a lakásfenntartási támogatásban részesültek aránya és az eladósodottak száma.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség. Önkormányzat anyagi korlátai, nem veszik igénybe a segítséget.
Szükséges erőforrások	Emberi erőforrások – Önkormányzat, Családsegítő munkája – Pályázati forrás Intézményi gépjármű

1/2.

Intézkedés címe:	Egészségre nevelés
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az egészséges életmód gyakorlásához szükséges ismeretek hiányossága
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az egészséges életmód, a betegségmegelőzés fontosságának tudatosítása. Magas gyógyszerköltség. Figyelemfelhívás a gyógyszerátogatás igénybevételének lehetőségéről. Rövid: célcsoport, téma meghatározása, falu lakosainak tájékoztatása Közép: Egészségnevelő előadások tartásával, egészséges életmód szemléletének tudatosítása, formálása Hosszú: Egészséges életmód, betegségek elkerülése, súlyos betegségek időben való észrevétele
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Az előadáson résztvevők körének meghatározása, tájékoztató beszélgetések, Korcsoportok szerinti témák meghatározása,
Résztvevők és felelős	Felelős: Polgármester, Jegyző
Partnerek	Háziorvossal, védőnővel együttműködve
Határidő(k) pontokba szedve	Témák, korcsoportok meghatározása: 2020. 08. 31.-ig. ig Előadások, folyamatosan egy éven keresztül. A befogadás felmérése év végén
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Célcsoport és téma meghatározása, korcsoportonkénti, nemenkénti előadások anyagának megléte
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Egyes célcsoportok nem járulnak hozzá a részvételhez
Szükséges erőforrások	Emberi Erőforrások – védőnő, háziorvos – tájékoztató plakátok pályázati erőforrás, szűrőbuszok, vizsgálatot végző szakemberek

1/3.

Intézkedés címe:	Nem regisztrált munkanélküliek feltérképezése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az önkormányzatnak nincsenek adatai azokról a lakosokról, akik nem tartják a kapcsolatot a Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályával, azaz nem regisztrált álláskereső
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A nem nyilvántartott álláskereső feltérképezése, adatgyűjtés, rendszerbe foglalás, regisztrálás ösztönzése, figyelemfelhívás Helyzetelemzés, helyzetfelismerés.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Adatgyűjtés a bevont intézmények segítségével. A mélyszegénységben élők munkanélküli helyzetének ismertetése, munkahelyteremtésének elősegítése. Lehetőségek, folyamatos kapcsolattartás.
Résztevők és felelős	Polgármester, Jegyző
Partnerek	Családsegítő Szolgálattal, szociális előadóval, Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályával együttműködve
Határidő(k) pontokba szedve	2019. 04. 01. 2019. 06. 30. 2020. 12. 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Valós adatok a nem regisztrált, mélyszegénységben élő munkanélküliek számáról. Kapcsolattartás, tájékoztatás, rövid hosszú is fenntartható.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Adatszolgáltatásban nem közreműködők, ösztönzés a regisztrálásra, folyamatos kapcsolattartás.
Szükséges erőforrások	Emberi erőforrás – szociális előadó, polgármester, családsegítő – telefon, hivatali gépjármű

1/4.

Intézkedés címe:	Örökletes hátrányok leküzdése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A hátrányos helyzet generációkon keresztül átöröklődnek. A gyermek már bele születik és viszi magával egy életen át. Az ilyen családokban nehéz „kilépni”, - változtatni.
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Először is a növekedés okát kell feltárni, majd az érintetteket be kell vonni a probléma megfogalmazásba. Adósságcsökkentési támogatás rendeletbe alkotása. Hosszú távú cél, adóssággal küzdők folyamatos nyomon követése, szemléletváltása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Növekedés okának megvizsgálása. Érdeklődés felkeltése, tanácsadások szervezése, egyéb szociális juttatások. Adósságcsökkentési támogatás leszállítása. A lakosok életvitelének folyamatos vizsgálata
Részvevők és felelős	Polgármester, Jegyző
Partnerek	Családsegítővel, szociális ügyintézővel együttműködve
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 2019. 04. 30. középtáv: 2019. 09. 30. hosszútáv: 2020. 12. 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A célcsoport tagjainak, helyzetének javulása, HH és HHH-s gyermekek számának csökkenése a községben. A fenntarthatósága függ a foglalkoztatottak számától. De folyamatos adatfrissítéssel fenntartható.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: elutasító magatartás, pénzügyi források hiánya.
Szükséges erőforrások	Önkormányzati dolgozó, Polgármester, Jegyző, Családsegítő munkája pályázati forrás Önkormányzat költségvetése

1/5.

Intézkedés címe:	Pályakezdők egyenlő esélyei
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését olyan tényezők akadályozzák, mint a munkalehetőségek kevés száma, szakmai tapasztalat hiánya.
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyeinek növelése, diszkrimináció csökkentése. Rövid távú cél a pályakezdők pontos létszámának meghatározása, foglalkoztatáshoz jutó programok szervezése, legvégül pedig annak megvalósítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Az oktatásból a munkaerő-piacra való átmenetet megkönnyítő programok szervezése. Emellett biztosítani kell a fiatalok képességéhez, esetleg továbbképzésükhöz szükséges feltételeket.
Résztvevők és felelős	Polgármester
Partnerek	Oktatási intézményekkel együttműködve
Határidő(k) pontokba szedve	2020. 01. 01. 2020. 06. 01. Pályázatok benyújtásának határideje
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A programokban, képzéseken, munkahelyi tapasztalatokban résztvevők éves száma szerint. Fenntartható a pályázatok által előírt szabályok szerint.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: elutasító magatartás, pénzügyi források hiánya.
Szükséges erőforrások	Polgármester, Oktatási intézmények vezetőinek munkája pályázati forrás

Intézkedés címe:	„Tiszta udvar, rendes ház” Mozgalom
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A környezet tisztasága nem megfelelő, utak néha szemetesek
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Tisztább környezet öntudatosság fejlesztése önellátás
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Tiszta környezet létrehozása, fenntartása, folyamatos ellenőrzése
Részvevők és felelős	Polgármester
Partnerek	Intézményvezetők, Családsegítő bevonásával
Határidő(k) pontokba szedve	2018. 12. 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Folyamatos, középtávú
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Költségvetés, pályázati források
Szükséges erőforrások	Polgármester munkája pályázati forrás

II/1.

Intézkedés címe:	Gyermekjóléti rendszer hatékony működése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Magas a gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Gyermekek segítése, gyermeknevelés fontosságának felismerése, család összetartása fontos szerepének felismerése. Jelzőrendszer működtetése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A település jegyzője, a családsegítő, óvoda, iskola együttműködése a problémák minél hamarabbi felismerésére, továbbá az erre irányuló intézkedések megfogalmazása
Résztevők és felelős	Felelős: Jegyző, Résztevők: Családsegítő, Szociális előadó
Partnerek	Köznevelési intézmények vezetőivel együttműködve
Határidő(k) pontokba szedve	2020. 12. 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Csökken a gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma Családi gondok megszűnése, a gyermek életvitelének javulása, jelzőrendszer hatékony működése. Fokozott odafigyelés a családlátogatással egybekötve.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség
Szükséges erőforrások	Az intézkedésben részt vevők szakmai tudása, munkaideje Önkormányzati költségvetés

II/2.

Intézkedés címe:	Szabadidő Klub létrehozása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A községben nincs szórakozási lehetőség a fiatalok számára
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A szabadidő tartalmas eltöltése, csellengő fiatalok számának csökkentése, sport és mozgás megszerettetése, kézműveskedés. Adatgyűjtés, tervezés Szervezés, a klub helyiségének felkutatása, kialakítása A szabadidő tartalmas eltöltése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	lazító klub működtetése eszközök beszerzése
Résztevők és felelős	Polgármester
Partnerek	Nyírmeggyesi Ifjúsági Egyesülettel együttműködve.
Határidő(k) pontokba szedve	2020. 12. 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Jelentkezők, résztvevők száma, csellengő fiatalok számának csökkenése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Tájékozatlanság, érdeklődés hiánya, forráshiány A program széleskörű hirdetése, pályázatok figyelése
Szükséges erőforrások	Szervező és lebonyolító munkatárs, pályázati forrás, eszközök biztosítása. Helyiség kialakítása

II/3.

Intézkedés címe:	Hátrányos helyzet visszazorítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A község köznevelési intézményeiben magas a HH és HHH-s gyermekek száma
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Gyermekek életszínvonalának folyamatos figyelemmel kísérése, pedagógus és családsegítő bevonásával. Integrációs nevelési célok kitűzése, annak bővítése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Feltérképezés, életszínvonal javítására javaslattevés. Fórum létrehozása. Szülők tájékoztatása a gyermekek után igénybe vehető támogatásokról.
Részvevők és felelős	Felelős: Jegyző Részvevő: szociális ügyintéző
Partnerek	Pedagógusokkal, Családsegítővel együttműködve
Határidő(k) pontokba szedve	2020. 12. 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek számának csökkenése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Család helyzetének további romlása, mely hatással lehet a gyermekekre. Ezért a szülőkre is figyelni kell, folyamatos tájékoztatást kell számukra nyújtani.
Szükséges erőforrások	Jegyző, pedagógusok, családsegítő munkája

II/4.

Intézkedés címe:	A HH-s és HHH-s gyermekek szüleinek felvilágosítása, a szülők személyre szabott tájékoztatása a kedvezményes illetve ingyenes étkezésről
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A kedvezményesen, ill. ingyen étkezők száma elmarad a hátrányos, ill. a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszámától
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A kedvezményesen, ill. ingyen étkező HH-s, HHH-s gyermekek számának közelítése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Szülők írásbeli, szóbeli tájékoztatása az aktuális tudnivalókról a HH-s, HHH-s nyilvántartás és az étkezési kedvezmények összefüggésében
Résztevők és felelős	Felelős: Jegyző Résztevők: szociális ügyintéző
Partnerek	Nevelési, oktatási intézmények pedagógusaival együttműködve
Határidő(k) pontokba szedve	2020. 12. 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A kedvezményesen, ill. ingyen étkező HH-s HHH-s gyermekek száma kisebb mértékben tér el – A szülők egyre többen veszik igénybe a hátrányos helyzetükből adódó gyermekétkeztetési kedvezményeket a tanév/nevelési év során, valamint az ingyenes nyári gyermekétkeztetést, legalább a gyermekvédelmi támogatásban részesülő gyermekek 30-50 %-a
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A felvilágosítás ellenére sem veszik igénybe az ingyenes étkezést, nem íratják be a gyerekeket napközibe/ nem igénylik a nyári gyermekétkeztetést – Hatékony tájékoztatási, meggyőzési módszer alkalmazása a szülők
Szükséges erőforrások	Jegyző, pedagógusok munkája írásbeli tájékoztatáshoz szükséges technikai eszközök

II/5.

Intézkedés címe:	Mini bölcsőde létrehozása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	a célcsoport, azaz a 0-3 éves korosztály tagjainak bölcsődei elhelyezésére nincs a településen lehetőség
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A bölcsődei férőhelyek bővülése lehetővé teszi, hogy az anyák (ismét) belépjenek a munkaerőpiacra. Ennek eredményeképpen a településen élő hátrányos helyzetű családok, a munkaerőpiacra visszatérni szándékozó nők foglalkoztatottsága nő, az inaktivitás csökken
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázat benyújtása
Résztevők és felelős	Polgármester
Partnerek	Pályázatkíró szervezetekkel, kivitelezővel együttműködve
Határidő(k) pontokba szedve	2020. 12. 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	a településen élő hátrányos helyzetű családok, a munkaerőpiacra visszatérni szándékozó nők foglalkoztatottsága nő, az inaktivitás csökken
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A pályázat eredménytelensége
Szükséges erőforrások	Polgármester, kivitelező munkája pályázati erőforrás

II/6.

Intézkedés címe:	Minden igényt kielégítő, a gyermekek mindennapi mozgását biztosító tornaterem építése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Jelenleg az iskola ad lehetőséget a testnevelés órák megtartására
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A beadott pályázat megvalósulása A gyermekek napi mozgásigényének teljes mértékű kielégítése Rövidtávú cél: A mozgást elősegítő programok 5 %-kal nőnek Középtávú cél: A mozgást elősegítő programok 10 %-kal nőnek Hosszútávú cél: A mozgást elősegítő programok 15 %-kal nőnek
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Fejlesztés megvalósítása
Résztevők és felelős	Résztevők: Általános Iskolás korú és idősebb gyermekek Felelős: polgármester
Partnerek	Nevelési, oktatási intézményekkel együttműködve
Határidő(k) pontokba szedve	2020. 12. 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: Nő a sportoló egészséges fiatalok száma, az egészséges életmódra nevelés hatékonysága Dokumentáltság: Általános iskola Fenntarthatósága: folyamatos tevékenységgel biztosítható
Kockázatok és csökkentésük eszközei	költségvetés, pályázati forrás
Szükséges erőforrások	Polgármester munkája pályázati forrás kivitelezők, szakemberek munkája

III/1

Intézkedés címe:	Gyeesről, Gyedről való visszatérők munkába állításának segítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Segítségre szorulnak az állást kereső, gyermeknevelésből a munka világába visszatérő nők
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános cél, megkönnyíteni a nők munkába állását. Rövid távon elsősorban a célcsoport igényeit szükséges felmérni. Ezután következhet a munkához juttatás, továbbá az önértékelés növelése minél hosszabb távon való fenntartása. Gyermekek felügyeletének biztosítása, mini bölcsőde létrehozása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Igényfelmérés, kompetenciafejlesztő programok szervezése, gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények felkeresése, az esetleges visszajelzések kiértékelése.
Részvevők és felelős	Polgármester, Jegyző
Partnerek	Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályával együttműködve
Határidő(k) pontokba szedve	Igényfelmérés 2019. 07. 31. Programok megszervezése 2020. 06. 01. Nők munkához juttatásának elősegítése: 2020. 12. 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Álláskeresők listájának megléte. Munkát keresők jelentkezései. Fenntarthatósága folyamatos.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Folyamatosan frissíteni kell az álláskeresők listáját, esetleges kudarcok kiküszöbölése
Szükséges erőforrások	Polgármester, jegyző munkája pályázati forrás

III/2.

Intézkedés címe:	A nők esélyegyenlőségéhez kapcsolódóan a szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, az ellátások során a célzott támogatásainak megismerése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Anyagi, szociális körülmények javítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének megismertetése, igényekhez igazodó bővítése Az érintett csoport elérése, tájékoztatása az igénybe vehető szolgáltatásokról, támogatásokról Pályázatok figyelése
Résztevők és felelős	Polgármester, Jegyző
Partnerek	Családsegítővel együttműködve
Határidő(k) pontokba szedve	2020. 12. 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Programok száma, Programban résztvevők száma Életszínvonal javulása, ismeretek hozzáféréseinek folyamatos biztosítása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Az egyszülős családok életkörülményeinek további csökkenése, Gyermekszegénység növekedése Az információ folyamatos átadásával csökkenthető a kockázat.
Szükséges erőforrások	Pályázatok figyelése Polgármester, Jegyző, Családsegítő munkája

III/3.

Intézkedés címe:	A nők esélyegyenlőségének javítása, a szűréseken való részvétel ösztönzésével
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Szűrővizsgálatokon való alacsony részvétel. Prevenációs szolgáltatások ismeretének hiánya
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Népbetegségek kialakulásának megelőzése Folyamatos évi rendszeres szűrővizsgálatok szervezése Nem kívánt terhesség megelőzésére való figyelemfelhívás
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Egészségügyi szűrések (méhnyakrák, mellrák) szűréseken való részvétel ösztönzése, Orvosi rendelőben, Önkormányzat épületében ennek hirdetése
Résztevők és felelős	Polgármester, Jegyző
Partnerek	Védőnővel, háziorvossal együttműködve
Határidő(k) pontokba szedve	2020. 12. 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Meghirdetett szűrések száma, résztvevők száma Nők egészségügyi helyzetének javítása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A megelőzés támogatásának elmaradása, pénzügyi forrás hiánya miatt. Civilek bevonásával csökkenthető a kockázat.
Szükséges erőforrások	Polgármester, jegyző, védőnő, háziorvos munkája Önkormányzatnál, rendelőben elhelyezett figyelemfelhívó plakátok Önkormányzat költségvetése

III/4.

Intézkedés címe:	Örömtelibb édesanyák
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A magányérzet kialakulásával nemcsak az anya mentális állapota romolhat, hanem családi konfliktusokhoz is vezethet.
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az anyák kiegyensúlyozottak legyenek, örömtelibb legyen az otthonlét számukra Programok szervezése Programok lebonyolítása, fórum létrehozása Kiegyensúlyozott állapot elérése, annak megtartása Baba-Mama Klub megszervezésének folytatása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Szabadidős programok szervezése Fórum létrehozása Igény esetén, gyermekfelügyelet szervezése
Résztevők és felelős	Polgármester, Jegyző
Partnerek	Arany János Művelődési Központtal együttműködve
Határidő(k) pontokba szedve	2020. 01. 01. 2020. 12. 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	elmagányosodottság számának csökkenése Közösség kialakulása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Depresszió Időben történő segítségnyújtás
Szükséges erőforrások	Pályázatok figyelése, költségvetési forrás, gyermekfelügyelet biztosítása.

IV./1.

Intézkedés címe:	Az idősek körében kérdőíves adatgyűjtéssel tájékozódás életkörülményeiről, megélhetésükről, egészségügyi és szociális helyzetükről, igényeiről, majd az igények ismeretében a tennivalók meghatározása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nincsenek konkrét adatok az idősek életkörülményeire, megélhetésére, egészségügyi, szociális helyzetükre, igényeikre vonatkozóan
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	<ul style="list-style-type: none"> - Naprakész, pontos adatok legyenek az idősek életkörülményeire, megélhetésére, egészségügyi, szociális helyzetére és vonatkozóan - Igényfelmérés szükséges a további tennivalók meghatározásához - Az igényfelmérést követően a HEP Munkacsoport összeállítja a javasolt intézkedéseket
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - adatbázis létrehozása az idősek életkörülményeire, megélhetésére, egészségügyi, szociális helyzetére, igényeire vonatkozóan, - egyidejűleg az időskorúak tájékoztatása a helyben igénybe vehető szociális ellátási formákról, igényfelmérés - igények ismeretében a szükséges intézkedésekre javaslat, intézkedési terv összeállítása
Résztevők és felelős	Polgármester, Jegyző
Partnerek	Önkormányzati tagok, civil szervezetek, egyházakkal együttműködve
Határidő(k) pontokba szedve	2020. 12. 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	<ul style="list-style-type: none"> - Ismertté válnak az idősekkel kapcsolatos adatok, - az érintettek legalább 50 %-a ad választ a feltett kérdésekre - meghatározhatóak a további tennivalók
Kockázatok és csökkentésük eszközei	<ul style="list-style-type: none"> - az idősek elzárkóznak az adatszolgáltatástól, - hatékony tájékoztatási, meggyőzési módszer alkalmazása
Szükséges erőforrások	A technikai eszközháttért a Polgármesteri, Hivatal biztosítja (számítógép, papír, író-szer, másolás)

IV/2.

Intézkedés címe:	Az idősek orvosi ellátásának biztosítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Helyben nem biztosítottak a szakorvosi ellátások, a szomszédos városba kell utazni
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az idős emberek egészségének megőrzése, életminőségének javítás a falugondnoki szolgálat igénybevételével. Igényfelmérés, idősek helyzetének feltérképezése Falú és tanyagondnok bevonása Egészségügyi intézménybe történő elszállítás
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Előzetes felmérés az egészségügyi intézménybe történő elszállítás szükségességéről.
Részvevők és felelős	Polgármester, Jegyző
Partnerek	Falú- tanyagondnokkal együttműködve
Határidő(k) pontokba szedve	Folyamatos igényfelmérés, és kapcsolattartás.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az utaztatást igénybe vevők száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség
Szükséges erőforrások	Gépkocsi üzemanyag költsége, falugondnok munkaideje

III./3.

Intézkedés címe:	„Nemcsak a 20 éveseké a világ” Program
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Sok az elmagányosodott, alacsony jövedelemből élő idős ember
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	olyan programok szervezése, amelyen keresztül felélénkül az esetlegese generációkon belüli továbbá a szomszédokkal való viszony. Az idősek hasznosan, és kedvükre való szabadidős tevékenységeinek megszervezése. A feladatra tökéletes szervező felkutatása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Előzetes igényfelmérés, programok megszervezése, helyszínek felkutatása. Idősek hozzátartozóival való kapcsolatfelvétel.
Részvevők és felelős	Felelős: Polgármester, Jegyző Részvevők: Célcsoport tagjai, hozzátartozók.
Partnerek	Önkormányzati tagok, civil szervezetek, önkéntes segítők bevonásával
Határidő(k) pontokba szedve	Folyamatos igényfelmérés, és kapcsolattartás 2020. 12. 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Igénybevevők száma, eltöltött programok aránya. Fényképek, élménybeszámolók alapján dokumentálható.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség
Szükséges erőforrások	Emberi erőforrás, pályázati erőforrás, önkormányzati költségvetés Helyszín biztosítása

III/4.

Intézkedés címe:	„Kattints rá Nagyi!” Program
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Idősek informatikai jártasságának hiánya
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél, megtanítani az idősebb korosztályt a számítógép használatára. Aktív időskor feltételeinek biztosítása, tartalmas élethez való jog elősegítése. Előzetes tudásfelmérés, tematika kialakítása, a program megvalósítása. Pályázatok figyelése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Előzetes tudásfelmérés. Ezután olyan rugalmas tematika kialakítása, amely illeszkedik a résztvevők felkészültségéhez, érdeklődéséhez, haladási sebességéhez
Résztvevők és felelős	Felelős: Polgármester, Jegyző
Partnerek	Könyvtárral együttműködve
Határidő(k) pontokba szedve	2020. 12. 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Igénybe vevők száma, résztvevők aránya
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség, melynek csökkentése a szemléletformálás segítségével leküzdhető
Szükséges erőforrások	Emberi erőforrás, polgármester, jegyző munkája helyszín, számítógépek, oktatók

IV/5.

Intézkedés címe:	Nyugdíjas Klub létrehozása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Kulturális programok, rendezvények hiánya a településen élő idősök részére
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél, a nyugdíjas élet színesebbé tétele, baráti kapcsolatok kialakítása, környezet megismerése, közeli nyugdíjasokkal együttműködés. A klub vezetésére alkalmas személy felkutatása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Előzetes igényfelmérés. Tagok toborzása. Önkormányzati forrás igénybevétele Éves program kialakítása A cél elérése érdekében elő kell segíteni a körbe tartozó személyek rendszeres, bensőséges találkozását.
Részvevők és felelős	Polgármester, Jegyző
Partnerek	Önkormányzat, Hozzá tartozók, Helyi szervezetek, vállalkozókkal együttműködve
Határidő(k) pontokba szedve	2019. 06. 01. Igényfelmérés, tagok toborzása 2019.12. 31. 2020. 06. 01.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Igénybevevők száma, résztvevők aránya. Éves program lista, annak megvalósulása Pályázati, önkormányzati forrás Érdeklődés, alapján fenntartható
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség, önfinanszírozási problémák
Szükséges erőforrások	Emberi erőforrás polgármester, jegyző munkája önkormányzati költségvetés pályázati forrás

IV/6.

Intézkedés címe:	Ne váljon senki áldozattá!
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az idősek gyakran válnak áldozattá
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az idős személyek feltérképezése, különösen az egyedülállóké. Idősek biztonságának javítása. Az áldozattá válás lehetőségének megelőzése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Előadások szervezése, biztonsági rendszer kiépítésének segítése. Felügyelet biztosítása, polgárőrség bevonásával.
Résztvevők és felelős	Polgármester, Jegyző
Partnerek	Polgárőrséggel, rendőrséggel együttműködve
Határidő(k) pontokba szedve	2019. 12. 31. egyedül élők feltérképezése 2020. 12. 31. előadások szervezése Folyamatos felügyelet biztosítása.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Jól megszervezett előadások, résztvevők számának emelkedése. Az intézmény programjai közé beépíteni.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Elmaradt előadások növelik az áldozattá válás kockázatát. Érdektelenség. Helyszín biztosítása az előadásokhoz.
Szükséges erőforrások	Pályázati forrás, költségvetésből történő támogatás.

V/1.

Intézkedés címe:	Adatgyűjtés a fogyatékkal élőkről, adatbázis létrehozása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A településen élő fogyatékkal élőkről nincsenek adatok
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Pontos, naprakész adatbázis a fogyatékkal élőkről, a Polgármesteri Hivatalban, intézményeinkben történő ügyintézés megkönnyítése Adatgyűjtés Kapcsolatfelvétel Pontos, naprakész adatbázis elkészítése, ügyintézés megkönnyítése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Adatgyűjtés, kapcsolatfelvétel, rászorulóknak segítése az adatgyűjtésben
Résztevők és felelős	Felelős: Polgármester, Jegyző
Partnerek	Védőnővel, Családsegítővel együttműködve
Határidő(k) pontokba szedve	2020. 12. 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Részletes, teljes körű adatbázis Fenntarthatósága az adatok folyamatos frissítésétől függ
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Forráshiány Figyelemfelkeltő adatgyűjtés
Szükséges erőforrások	Polgármester, jegyző, családsegítő munkája önkormányzati költségvetés technikai eszközök, irodaszerek

V/2.

Intézkedés címe:	Fogyatékkal élők foglalkoztatásának elősegítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Fogyatékos személyek foglalkoztatása alacsony
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Fogyatékossgal élő személyek munkavégzési, foglalkoztatási lehetőségeinek hosszútávon történő fenntartása intézményi keretek között. Helyi vállalkozások megkeresése, fogyatékos személyek foglalkoztatására való ösztönzés kezdeményezése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Adatgyűjtés, kapcsolatfelvétel, fogyatékosok munkahelyhez jutattása
Résztevők és felelős	Polgármester, Jegyző
Partnerek	Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályával, helyi vállalkozókkal együttműködve
Határidő(k) pontokba szedve	2020. 12. 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Foglalkoztatásban résztvevők száma Önkormányzati döntés alapján folyamatosan fenntartható
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Helyi vállalkozások nem igényelnek munkaerőt. Fogyatékosok életszínvonala tovább csökken.
Szükséges erőforrások	Emberi erőforrás polgármester, jegyző, járási hivatal munkája önkormányzati költségvetés

V/3.

Intézkedés címe:	A Családsegítő Szolgálat épületének akadálymentesítése pályázati támogatások igénybevételével
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A Családsegítő Szolgálat épületének bejárati részénél a kerekesszékeseknek nincs rámpa
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az épületének mozgáskorlátozottakkal való látogathatósága. Rövidtávú cél, a rámpa kialakításával kapcsolatos feltételek feltérképezése, ezután folyamatosan figyelni a pályázatokat, majd azok megbeszélése a Képviselő testülettel. Majd a rámpa kialakítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Szükséges engedélyek beszerzése, pályázatfigyelés és a pályázat benyújtása. Mozgáskorlátozottakat segítő feljáró megépítése, folyamatos karbantartása.
Résztevők és felelős	Résztevők: mozgásfogyatékkal élők. Felelős: Polgármester, Jegyző
Partnerek	Kivitelező együttműködésével
Határidő(k) pontokba szedve	2020. 12. 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Akadálymentesítése feltételek pontos listája, fenntarthatósága a pályázat határidejétől függ
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség az akadálymentesített bejutást illetően. Ennek érdekében, Önkormányzati tagok, Képviselő testület előtt megtartott érvelés. Pályázat hiánya, továbbá pénzhiány
Szükséges erőforrások	Polgármester munkája pályázati forrás szakemberek

Összegző táblázat – A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

2. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sor-száma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Tartozásokon való túllépés. A szegénység megelőzése, hatásának mérséklése	Közműtartozások felhalmozódása, hitelek fizetésének megkezdése. A lakossági adósságállomány újratermelődése.	Figyelemfelhívás, tájékoztatás a lakásfenntartási támogatás igénybevétele érdekében az önkormányzatnál (közmuvek kikapcsolása elkerülése érdekében).	Költségvetési Konceptió, helyi szociális rendelet	- Segítő figyelemzés az indokolatlan és nehezen nyomon követhető hitelek felvételének esetleges következményeiről.	Polgármester, Jegyző	2020. 12. 31.	Közműtartozások számának csökkenése	Emberi erőforrás, polgármester, jegyző, szociális előadó munkája, pályázati forrás, intézményi gépjármű	Önkormányzat által fenntartható
2.	Örökletes hátrányok megakadályozása	A hátrányos helyzet generációkon keresztül átöröklődik. A gyermek már beleszületik, vízi magával egy életen át.	A hátrányos helyzetű családok segítése, számuk csökkentése.	Szolgáltatástervezési Konceptió	Szükségletfelmérésen alapuló felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése.	Polgármester, Jegyző	2020. 12. 31.	HH és HHH gyermekek számának csökkenése	Önkormányzati dolgozó, Családsegítő, Polgármester, Jegyző munkája Pályázati forrás	Önkormányzat által fenntartható.
3	Az álláskeresők számára közmunkaprogram további bővítése	Tartós munkanélküliség	Községünk foglalkoztatási szintjének növelése	Költségvetési Konceptió	A közmunkaprogram bővítése, célok összeegyeztetése, pályázatok figyelmese	Polgármester, Jegyző	A pályázatok kiírásához kapcsolódó 2020. 12. 31.	Foglalkoztatottak száma/ pályázatok száma	Pályázatban előírt erőforrások biztosítása	Pályázatok által előírt szabályok szerint, közfoglalkoztatottak számának alakulása szerint
4	Egészségügyi szűréseken való lakossági részvétel ösztönzése	Egészségtelen életmód, Helyben végzett szűrővizsgálatok ke	A községben élő lakosok és első sorban a hátrányos helyzetűek		Szűrőbuszok, szakemberek helybeni fogadása, lakosság mozgósítása,	Polgármester, Jegyző	2020. 12. 31.	Vizsgálatokon való résztvevők száma	Szűrőbuszok biztosítása, vizsgálatot végző szakemberek	Szűrőbuszok kapacitása alapján

	Egészségre nevelés	vés száma, azokon való alacsony részvételi arány. Magas gyógyszerköltség	egészségi állapotának javítása		idősebbek eljuttatásának segítése Gyógyszertámogatás					
5	Pályakezdők egyenlő esélyei	A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését olyan tényezők akadályozzák, mint a munkalehetőségek kevés száma, iskolai végzettség, de leginkább a szakmai tapasztalat hiánya.	Foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyeinek növelése, diszkrimináció csökkentése	Költségvetési Koncepció	Az oktatásból a munkaerő-piacra való átmenetet megkönnyítő programok szervezése, emellett biztosítani kell a fiatalok képzéséhez, esetleg továbbképzéséhez való hozzáférést	Polgármester, Jegyző	2020. 12. 31.	A programokban, képzéseken, munkahelyi tapasztalatokban résztvevők száma	Pályázással egybekötött pénzügyi források biztosítása A programok megvalósításához szükséges Polgármester, Jegyző munkája	Pályázatok által előírt szabályok szerint
6.	Rendszeren kívüliek	Nem regisztrált munkanélküliek feltérképezése	Adathiány megszüntetése	Költségvetési Koncepció	Adathiány megszüntetése, népességkutatás	Polgármester, Jegyző	2020. 12. 31.	Feltérképezett rendszeren kívüliek száma	Önkormányzati dolgozó, Családsegítő, Foglalkoztatási Osztály munkája Telefon, hivatali gépjármű Önkormányzati költségvetés	Önkormányzat által fenntartható
7	Tiszta környezet fenntartása, létrehozása	A környezet tisztasága nem megfelelő	A környezet tisztaságának javítása	Településrendezési Terv	„Tiszta udvar, rendes ház” Mozgalom, kertek, udvarok művelése, utak rendben tartása	Polgármester, Jegyző	2020. 12. 31.	Tisztább környezet	Költségvetés, pályázati források, közfoglalkoztatók célcsoport tagjai	Folyamatos, közeptávú
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	A gyermekjóléti rendszer hatékony működése érdekében, jel-	Magas gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma	Cél, hogy a gyermekek segítése minél hamarabb megkezdődhessen	Költségvetési Koncepció	A település jegyzője, a családsegítő, óvoda, iskola együttmű-	Polgármester, Jegyző	2020. 12. 31.	Intézkedések száma	Az intézkedésben részt vevők szakmai tudása, munkaideje Önkormányzati	Önkormányzat által fenntartható

	zőrendszer működtetése				kódése a problémák minél hamarabbi felismerésére, továbbá az erre irányuló intézkedések megfogalmazása				költségvetés	
2	A HH-s és a HHH-s gyermekek szüleinek felvilágosítás a, szülők személyre szabott tájékoztatása a kedvezmény es ill. ingyenes	A kedvezményesen, ill. ingyen étkezők száma elmarad a hátrányos, ill. a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszámától	A kedvezményesen, ill. ingyen étkező HH-s, HHH-s gyermekek számának közelítése	Szociális Szolgáltatástervezési koncepció	Szülők írásbeli, szóbeli tájékoztatása az aktuális tudnivalókról a HH-s, HHH-s nyilvántartás és az étkezési kedvezménye kapcsolatában	Jegyző	2020. 12. 31.	A kedvezményesen, ill. ingyen étkező HH-s HHH-s gyermekek száma kisebb mértékben tér el	Jegyző, szociális ügyintéző pedagógusok munkája, írásbeli tájékoztatáshoz szükséges technikai eszközök, irodaszerek	A szülők egyre többen veszik igénybe a hátrányos helyzetűkből adódó gyermekétkeztetési kedvezményeket a tanév/nevelési év során, valamint az ingyenes nyári gyermekétkeztetést, legalább a gyermekvédelmi támogatásban részesülő gyermekek 30-50 %-a
3	Szabadidő Klub létrehozása	A községben nincs szabadidős lehetőség	A szabadidő tartalmas eltöltése, céltalan csoportosulás visszaszorítása, sport, mozgás megszerettetése	Költségvetési Koncepció	Klub működtetése, Hely feltérképezése, eszközök beszerzése	Polgármester	2020. 12. 31.	Jelentkezők, résztvevők száma	szervező, lebonyolító munkatárs, költségvetési és pályázati források Ifjúsági Egyesület munkája	Önkormányzat által fenntartható
4	Hátrányos helyzet visszaszorítása	A község köznevelési intézményeiben magas a	Gyermekek élet-színvonalának folyamatos fi-	Szolgáltatástervezési Koncepció	Az integrációs nevelés folytatása, új célok ki-	Jegyző	2020. 12. 31.	Hátrányos helyzetű gyermekek létszámának	Jegyző, családsegítő munkája	Évente megtartott fórumokkal, beszámolókkal

		HH és HHH gyermekek aránya	gyelemmel kísérése pedagógusok és családgondozó által		tűzése. Feltérképezés, életszínvonal javítására javaslattevél. Éves fórum létrehozása.			csökkenése.	előadók, szakemberek biztosítása	fenntartható
5	Mini Bölcsőde	a célcsoport, azaz a 0-3 éves korosztály tagjainak bölcsődei elhelyezése nincs a településen lehetőség	A bölcsődei férőhelyek bővítése lehetővé teszi, hogy az anyák (ismét) belépjenek a munkaerőpiacra. Ennek eredményeképpen a településen élő hátrányos helyzetű családok, a munkaerőpiacra visszatérni szándékozó nők foglalkoztatottsága nő, az inaktivitás csökken	Költségvetési Koncepció	TOP-1.4.1-15 Pályázat	Polgármester	2020. 12. 31.	A foglalkoztatás és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatók fejlesztés	Polgármester, kivitelező munkája, pályázati forrás	Pályázat elnyerése
6	Minden igényt kielégítő, a gyermekek mindennapi mozgását biztosító tornaterem	Jelenleg az iskola aulája ad lehetőséget a testnevelés órák megtartására	A gyermekek napi mozgási igényének teljes mértékű kielégítés	Gazdasági program	Fejlesztés megvalósítása	Polgármester	2020. 12. 31.	Nő a sportoló fiatalok száma, az egészséges életmódra nevelés hatékonysága	Polgármester munkája, kivitelező, szakemberek munkája pénzügyi forrás	Folyamatos tevékenységgel biztosítható
III. A nők esélyegyenlősége										

1	Visszatérés a munkaező pi- acra	Gyes-ről, Gyed- ről való vissza- tért nők elhe- lyezkedése ne- héz, így ebben a célcsoportban magasabb a munkanélküli	Nők foglalkozta- tásának elősegí- tése, gyermekek napközbeni ellá- tását biztosító intézmények lét- rehozása, mű- ködtetése	Költségvetési Koncepció	Olyan szakmát adó képzések szervezése, amely, nagyban elősegíti a nők munkaező-piaci elhelyezkedé- sét., Bölcsőde létrehozása	Polgármester, jegyző	2020. 12. 31.	Dolgozó nők lét- számának növe- kedése	Polgármester, Jegyző munkája, pályázati forrás	Részben önkor- mányzat által, részben pályá- zati támogatás- sal fenntartható
2	Gyermekjóléti, szociális ellátás megismerése, jelzőrendszer működésének hatékonyra té- tele	Gyermeket egyedül nevelő, vagy többgyer- mekes nők csa- ládjában a sze- gényesség kocká- zata magas	Anyagi, szociá- lis körülmé- nyek javítása	Költségvetési Koncepció	Az érintett cso- port elérése, tájékoztatása az igénybe ve- hető szolgálta- tásokról, tá- mogatásokról Pályázatfigye- lés	Polgármester, Jegyző	2020. 12. 31.	Programok és résztevők száma	Polgármester, Jegyző, Családi- segítő munkája, pályázati forrás	Részben önkor- mányzat által, részben pályá- zati támogatás- sal fenntartható
3.	Örömtelibb édesanyák	A magányérzet kialakulásával nemcsak az anya mentális álla- pota romolhat, hanem családi konfliktusokhoz is vezethet.	A nők magányér- zetének vissza- szorítása Az anyák kiegyen- súlyozottak, elé- gedettek legye- nek szerepkö- rükben	Költségvetési Koncepció Közművelődési munkaterv	Szabadidős programok szer- vezése, fórum létrehozása, igény esetén gyermekfel- ügyelet működ- tetése. Baba- mama klub szer- vezésének to- vább folytatása	Polgármester, Jegyző	2020. 12. 31.	Családon belüli konfliktus csök- kenése, édes- anyák mentális egészségének ja- vulása	Pályázatok figye- lése, költségve- tési forrás, gyer- mekfelügyelet biztosítása	Részben önkor- mányzat által, részben pályá- zati támogatás- sal fenntartható
4	Szűrővizsgálatok népszerűsítése a nők körében	Kiemelten nőket érintő népbet- egségeket szűrő vizsgálato- kon való alac- sony részvétel	Vizsgálatok hely- ben történő elvég- zése, azokon való részvétel ösztön- zése	Költségvetési Koncepció	Emlő és méh- nyak szűrés, nem kívánt ter- hesség megelő- zése Vizsgálatok hir- detése	Polgármester, jegyző	2020. 12. 31.	Résztevők szá- mának növeke- dése, időben ki- szűrt betegsé- gek.	Polgármester, Jegyző, Védőnő, Háziorvos mun- kája figyelemfelhívó plakátok	önkormányzat által fenntart- ható
IV. Az idősek esélyegyenlősége										

1	Az idősök körében kérdőíves adatgyűjtéssel tájékozódás életkörülményeiről, megélhetésükről, egészségügyi és szociális helyzetükről, igényeiről, majd az igények ismeretében a tennivalók meghatározása	Nincsenek konkrét adatok az idősök életkörülményeire, megélhetésére, egészségügyi, szociális helyzetükre, igényeikre vonatkozóan	Naprakész, pontos adatok legyenek az idősök életkörülményeire, megélhetésére, egészségügyi, szociális helyzetére és vonatkozóan igényfelmérés szükséges a további tennivalók meghatározásához Az igényfelmérést követően a HEP Munkacsoport összeállítja a javasolt intézkedéseket	Költségvetési Konceptió	adatbázis létrehozása az idősök életkörülményeire, megélhetésére, egészségügyi, szociális helyzetére, igényeire vonatkozóan, egyidejűleg az idősokorúak tájékoztatása a helyben igénybe vehető szociális ellátási formákról, igényfelmérés igények ismeretében a szükséges intézkedésekre javaslat, intézkedési terv összeállítása	Polgármester	2020. 12. 31.	Ismertté válnak az idősökkel kapcsolatos adatok, az érintettek legalább 50 %-a ad választ a feltejt kérdésekre	A technikai eszközháttért a Polgármesteri Hivatal biztosítja (számítógép, papír, írószer, másolás	meghatározhatóak a további tennivalók
2	Az idősök orvosi ellátásának biztosítása érdekében, szükség esetén falugondnoki szolgáltatást igénybevétele	Helyben nem biztosítottak a szakorvosi ellátások, a szomszédos városba kell átutazni	Az idős emberek egészségének megőrzése, életminőségének javítása	Helyi rendelet	Előzetes felmérés az egészségügyi intézménye történő elszállítás szükségességéről	Polgármester	2020. 12. 31.	Az utaztatás száma, illetve a szolgáltatást igénybevevők száma	Gépkocsi üzemanyag költsége, falugondnok munkaideje	Normatíva igényléssel fenntartható
3	Generációs programok szervezése	Magas az egyedül élő, nyugdíjasok száma	Elmagányosodás megakadályozása	KÖLTSÉGVETÉSI KONCEPCIÓ KÖZMŰVELŐDÉSI	Előzetes felmérés szabadidős tevékenységek	Polgármester, Jegyző	2020. 12. 31.	Igénybevevők száma, programok	A programok megtartásához	Önkormányzat koncepciójába

			zása, kapcsolat- építés	MUNKATERV	eltöltésével kap- csolatban. Prog- ramok megszer- vezése			mok érdekelt- sége	helyszín biztosí- tása, szervező személyek, pénzügyi erőfor- rások	beépítve fenn- tartható
4	Nyugdíjas Klub létrehozása	Idősek napköz- ben nem tudják hasznosan eltöl- teni az időt	Nyugdíjas élet színesebbé té- tele, baráti kap- csolatok kialakí- tása. Együttmű- ködés közeli nyugdíjas klu- bokkal.	Költségvetési Konceptió	Igényfelmérés, Önfinanszírozás és Önkormány- zati támogatás segítségével éves program ki- alakítása	Polgármester	2020. 12. 31.	Igénybevevők száma, érdekelt- ségi szint, látog- gatottak száma	Pályázati forrá- sok, szakembe- rek munkája, igényfelmérés- hez hivatali gép- jármű biztosí- tása	Önkormányzat által fenntart- ható
5	Ne váljon senki áldozattá!	Az idősek gyak- ran válnak áldo- zattá	Az idősek bizton- ságának javítása. Az áldozattá vá- lás lehetőségé- nek megelőzése.	Bűnmegelőzési Terv	Az idős szemé- lyek feltérképe- zése, különösen az egyedülál- lóké.	Polgármester, Jegyző	2020. 12. 31.	Részvevők száma, bűncse- lekmények visz- szaszorítása	Pályázati forrás, költségvetésből történő támoga- tás.	Intézmény prog- ramjaiba be- építve fenntart- ható.
6	„Kattints rá Na- gyi!” Program	Idősen informa- tikai jártasságá- nak hiánya	A program célja, hogy megtanítsa az idősebb kor- osztály a számító- gép használá- tára, elsősorban az internet el- érésére	Költségvetési Konceptió Közművelődési munkaterv	Igényfelmérés. Olyan rugalmas tematika kialakí- tása, amely il- leszkedik a részt- vevők felkészült- ségéhez, érdek- lődéséhez, hala- dási sebességé- hez	Polgármester, Jegyző	2020. 12. 31.	Programon részvevők ará- nya	Pályázat. Könyv- tár biztosítása helyszínként, ok- tatók, számítógé- pek biztosí- tása	Önkormányzat által fenntart- ható
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Az önkormány- zat épületének teljes körű aka- dálymentesí- tése, az utak kor- szerősítése so- rán az akadály- mentesítési sza- bályok figyelem- bevétele	Az önkormány- zat épületénél csak ideiglene- sen van meg- oldva az aka- dálymentesítés	Az egyenlő esé- lyű hozzáférés biztosítása az önálló életvitel- ben	Költségvetési Konceptió	Az akadálymen- tesítés áttekin- tése, cselekvési terv készítése, pályázati támo- gatással fejlesz- tések megvalósí- tása	Polgármester, Jegyző	2020. 12. 31.	Az akadálymen- tesített utak, épületek száma, aránya	Tervezőmérnöki munka, pályá- zatírás, utak épületek korsze- rősítésének kivi- telezési munkái	Pályázati támo- gatással történő megvalósítást követően hosszú távon biztosított

2	Munkáltatók figyelmének felhívása a fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségére	Fogyatékos személyek foglalkoztatásának a hiánya	Ezen célcsoport foglalkoztatása, pályázatok figyelése, helyi vállalkozások megkeresése, munkahelyek	Költségvetési Koncepció	Helyi vállalkozások, magánszemélyek, szervezetek megkeresése	Polgármester, Jegyző	2020. 12. 31	Foglalkoztatottak száma, aránya	Polgármester, jegyző, Járási Hivatal munkája Helyi vállalkozók	Önkormányzat által fenntartható
3	Adatbázis létrehozása a fogyatékosok helyzetével, számával kapcsolatban	Nem rendelkezőnk releváns, értékelhető, felhasználható adatokkal a fogyatékkal élőket illetően.	Információ a fogyatékos személyekről.	Költségvetési Koncepció	KSH adatok, települési adatok gyűjtése. Háziorvosoknál nyilvántartott fogyatékosok számbavétele.	Önkormányzat, Családgondozó.	2020. 12. 31.	adatbázis	Polgármester munkája, pályázati forrás, szakemberek.	Önkormányzat által fenntartható

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

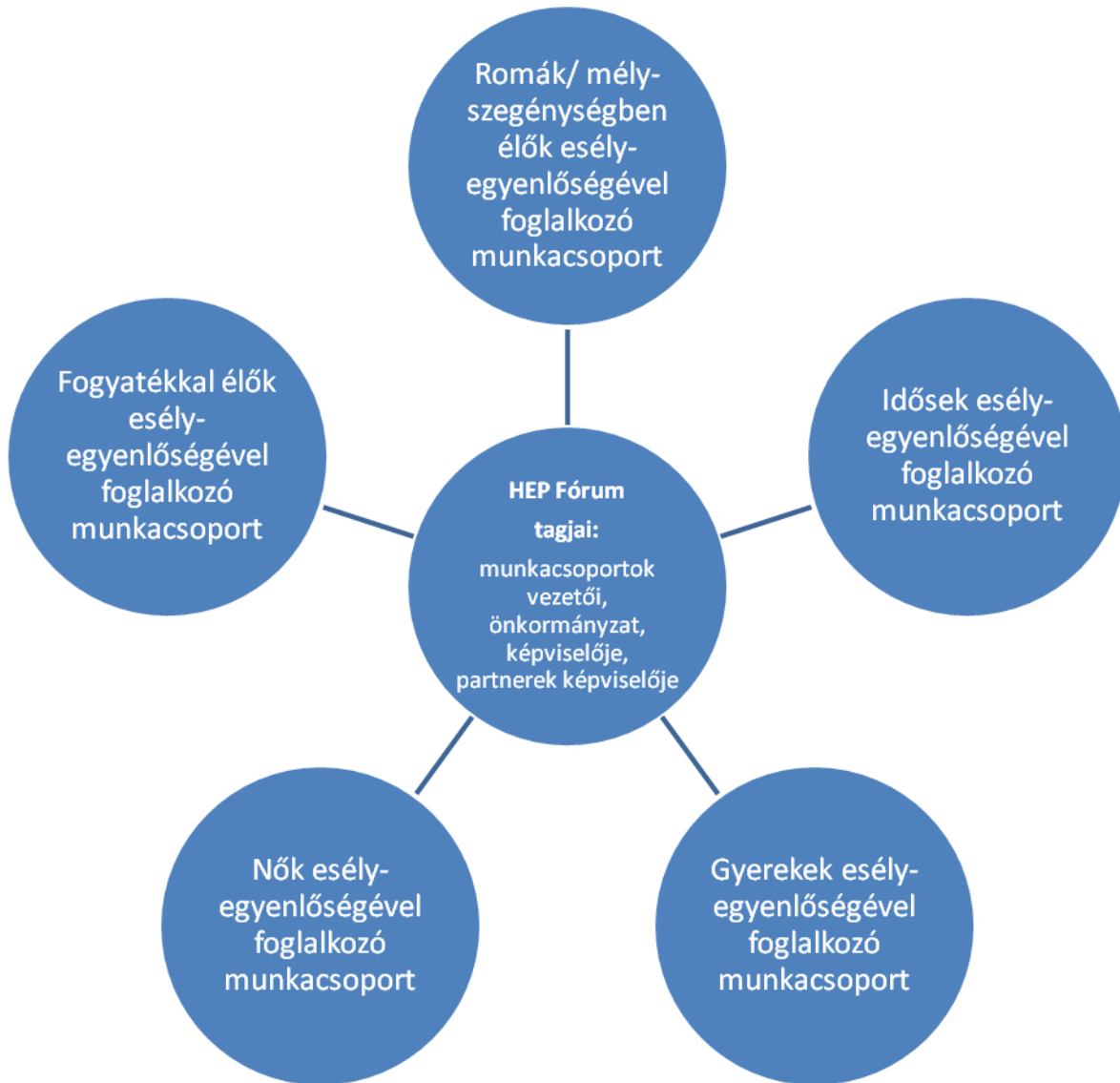
A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyen-

lőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről Szőkéné Vadon Edit felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.

- Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
- Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak

érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jog-sértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Nyírmeggyes község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Nyírmeggyes Község Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 66/2018. (IX.25.) számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

1. számú melléklet táblázatok a HEP helyzetelemzését alátámasztó adatokról

Nyírmeggyes, 2018. szeptember 25.

